

غزه در صدر ادبیات اعتراض جهان

♦ تشکل های اهل قلم با صدور بیانیه های جداگانه جنایات صهیونیست ها را محکوم کردند

♦ رئیس کتابخانه ملی در نامه به یونسکو با محکوم کردن تخریب کتابخانه های غزه، خواستار رسیدگی به این مسئله شد

۲۳

شنبه ۲۱ دی ۱۳۸۷
۱۳ محرم ۱۰۱۴۳۰، ژانویه ۲۰۰۹
شماره ۱۶۵، پیاپی ۸۱۶
صفحه ۲۰۰، تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۱۵۱-۴
سازمان آگهی ها: ۰۲۱-۲۲۵۵۲۴۴
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

نشست هم اندیشی
اهل قلم با دکتر پرویز
نشست مشورتی اهل قلم و نشر درباره برنامه های ربع قرن دفاع مقدس با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مشاوران و مدیران کل این معاونت، امروز در سرای اهل قلم مؤسسه خانه کتاب برگزار می شود. در این نشست، اهل قلم و نشر به هم اندیشی، گفت و گو و طرح دیدگاه های خود با معاون فرهنگی وزارت ارشاد درباره ربع قرن فرهنگ مکتوب دفاع مقدس خواهند پرداخت. گفتنی است گزارش مشروح این نشست برای اطلاع رسانی به سایر کارشناسان و دست اندرکاران ادبیات پایداری و بهره مندی از نظرات آنان پیرامون برنامه های ربع قرن دفاع مقدس در شماره آینده کتاب هفته به چاپ خواهد رسید.

با دکتر فرزنان سجودی و آخرین تألیفاتش

مختلف کشور به تدریس مشغول است. وی تاکنون آثار متعددی منتشر کرده که رمان «فریاد خاموش» از او، نویسنده ژاپنی نخستین ترجمه اش محسوب می شود. «ابر ساختگرایی» از ویتگنشتاین، «نظریه نزد اهل هنر» در دو جلد، «نقد و قدرت» باز آفرینی مناظره فروکو و هابرماس، «نشانه شناسی تئاتر و درام» و «نشانه شناسی در ادبیات» عناوین برخی از آثار منتشر شده او را تشکیل می دهند. دکتر سجودی این روزها «نظریه در تئاتر» را از سوی انتشارات سوره مهر در دست چاپ دارد.

«نشانه شناسی کاربردی» جدیدترین کتاب فرزنان سجودی اخیراً از سوی نشر علم به بازار آمده است. ویرایش دوم این کتاب نخستین جلد از مجموعه نشانه شناسی و زبان شناسی است که زیر نظر این مولف از سوی این موسسه انتشاراتی تدارک دیده شده است. در عین حال از این مجموعه، کتاب «نشانه شناسی عکاسی» با ترجمه دکتر مقیم نژاد نیز اخیراً به بازار آمد. فرزنان سجودی متولد ۱۳۴۰ کلپایگان دکترای خود را در رشته زبان شناسی با تخصص نشانه شناسی به پایان برده و اکنون در دانشگاه های

مذاکرات ۸ دوره مجلس روی اینترنت

به گفته رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی در سه ماهه اخیر، شش هزار نسخه خطی از آثار این مرکز اسکن شده و قرار است طی ماه های آینده، صفحات اول و آخر نسخه های اسکن شده، روی سایت کتابخانه قرار گیرند تا علاقه مندان و پژوهشگران بتوانند از این طریق درخواست های خود را سفارش دهند. حجت الاسلام و المسلمین رسول جعفریان تأکید کرد: در نظر داریم زمانی که اسکن تمامی نسخه های خطی به پایان رسید، یک نسخه کامل از آن را در مخزن بانک مرکزی نگهداری کنیم تا در برابر هر حادثه ای ایمن باشد و برای آیندگان باقی بماند. وی در ادامه درباره تسهیلاتی که برای مراجعان به این مرکز فراهم شده است، گفت: با توجه به حذف صدور کارت کتابخانه، مراجعان می توانند با ارائه کارت ملی نیز از خدمات این مرکز استفاده کنند و این کار موجب افزایش آمار مراجعان به این مرکز شده است. جعفریان همچنین از برنامه در دست اقدام این مرکز به اسکن متن کامل ۵۴۰۰ جلد کتاب چاپ سنگی که بالغ بر دو میلیون صفحه است، اشاره کرد و گفت: از دیگر فعالیت های تکمیلی این مرکز، می توان انتشار اینترنتی مشروح مذاکرات هشت دوره مجلس شورای اسلامی را نام برد که مراجعان می توانند هر یک از صفحات مشروح مذاکرات را به صورت pdf مشاهده کنند.

۵

روایت هدایت الله بهبودی از روند سه دهه پژوهش در تاریخ انقلاب اسلامی

چشم انداز تاریخ نگاری انقلاب

فصلنامه مطالعات تاریخی طرح کرده بودم اما از آنجا که این نظریه کمتر مورد توجه واقع شده، مایلم یک بار دیگر آن را تکرار کنم؛ آن هم با این مقدمه که دگرگونی های بزرگ اجتماعی، همچون انقلاب، پیامدهای گوناگونی دارند. از آن شمار است برانگیخته شدن میل مورخان به نگارش رویدادهایی که به انجام یک حکومت و آغاز حکومتی دیگر منجر شده است. انقلاب اسلامی نیز بنا به طبع دگرگون ساز خود چنین خواستی را در ضمیر تاریخ نگاران ایران و جهان پدید آورد و به فراخور دانش، علاقه و تخصصشان، آنان را وادار به این واکنش طبیعی کرد و از آنجا که نوشتن از رخداد های تاریخی توقف ناپذیر است، سیر تاریخ نگاری درباره انقلاب اسلامی از ابتدا تاکنون و از حال به آینده در جریان است. بهبودی می افزاید: پس از فرونشستن غباری که از جدال بین مردم و حکومت پهلوی برخاسته بود، آنچه به چشم می خورد روایت ناظران خارجی بر اساس مشاهدات یا تحلیل های سیاسی اجتماعی بود. منابعی چون «غرور و سقوط» آنتونی پارسونز، «ماموریت در ایران» ویلیام سولیوان و «درون انقلاب ایران» جان دی. استمپل با تکیه بر حضور نویسندگان در ایران و ارتباط با مقامات بلند پایه کشور و کتاب هایی چون «اسرار سقوط شاه» زیگیو برژینسکی یا «همه سقوط می کنند» گری سیک با آگاهی از مناسبات سیاسی در هیأت حاکمه دولت آمریکا بر پایه مشاهدات منتشر شدند.

هدایت الله بهبودی سال ۱۳۳۹ در تبریز به دنیا آمد. او دارای مدرک کارشناسی در رشته تاریخ است و در سال های گذشته مسئولیت های مختلفی را به عهده داشته است که از آن جمله می توان به دبیر گروه فرهنگی روزنامه ایران، مدیر مسئول و صاحب امتیاز دو هفته نامه کمان، سردبیر فصلنامه مطالعات تاریخی، مسئول دفتر ادبیات انقلاب اسلامی حوزه هنری و ... اشاره کرد. علاوه بر این بهبودی موفق به کسب جوایز متعددی در جشنواره های مختلف شده است که جشنواره هشتم و نهم مطبوعات و جایزه شهید آوینی از آن جمله اند. «سفر به قبله»، «سفر به سوریه ۹۳»، «ادبیات در جنگ های ایران و روس»، «ادبیات نوین ایران پیش از نهضت مشروطه» و «انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک (۲۵جلد)» از جمله آثاری است که در کارنامه این محقق تاریخ انقلاب و دفاع مقدس کشور به چشم می خورد. پژوهش و تحقیق گسترده این محقق حوزه تاریخ، کتاب هفته را بر آن داشت تا گفت و گویی درباره ضرورت و جایگاه پژوهش در تاریخ نگاری انقلاب با وی انجام دهد. وی در پاسخ به این سؤال که به نظر شما چه رخدادهایی را می توان در عرصه تاریخ نگاری انقلاب اسلامی در طول این سه دهه برشمرد و در این حوزه از تاریخ نگاری با چه فراز و فرودهایی مواجه بوده ایم می گوید: آنچه در این مورد می توانم بگویم قبل از آن را در سرمقاله شماره پنجم

کلیک

روی اسطوره ها

استفاده از بازی های رایانه ای - به عنوان رسانه ای نوظهور - به امری عادی در دنیای رسانه های سمعی و بصری و به تبع آن جهان چند رسانه ای در قرن بیست و یکم تبدیل شده است. دنیای غرب به رغم نداشتن پیشینه فرهنگی و تاریخی غنی با بهره گیری از فناوری دیجیتال و جاذبه های فراوان رسانه های الکترونیک، هر روز با خلق اسطوره های خیالی از تاریخ چندصدساله خود، سعی در القای داشته های فرهنگی به کودکان سراسر جهان دارد. در این راستا کودکان ایرانی نیز از دایره این القانات بیرون نبوده و با جاذبه های و نگرانی فرهنگی و کارشناسان حوزه کودک و نوجوان نیز از همین نقطه سرچشمه می گیرد، چون در حالی که ایران با فرهنگ غنی دینی و ملی گنجه ای از ادبیات و الگو های اخلاقی را در خود پنهان دارد، «آرباب حلقه ها» و «هری پاتر» که مشخصه ای جز خیال پردازی ندارند به عنوان کاراکتر های بازی های رایانه ای به کودکان این سرزمین معرفی می شوند.

۱۲

متأسفانه مشاهده می شود که برخی از سیاست ها، به عمد نقاط اختلافی را پیدامی کنند و یا حتی می ترانند، برای این که گروه های مسلمان را از هم جدا کنند. کتاب می تواند پیام وحدتی بین گروه های مسلمان باشد. چقدر خوب است که ما کتاب های اسلامی را از دنیای اسلام، از متفکران اسلام، از قلم های برجسته، به زبان فارسی و میان کتابخانه ملی خودمان منتقل کنیم و کتاب های اسلامی و آن چیزهایی که از تراوشات فکر و اندیشه متفکران خود ما و نویسندگان برجسته خود ما و علمای ماست، اینهارا از داخل جامعه خودمان به زبان های اسلامی دیگر منتقل کنیم و بتوانیم کانال های وحدتی را بین جوامع اسلامی به وجود بیاوریم؛ این یقیناً یک حرکت فرهنگی و نیز یک حرکت ضد استعماری است.

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در مراسم افتتاحیه اولین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران ۶۶/۸/۱۴

انتشار «کتابشناسی مقام معظم رهبری»

«کتابشناسی مقام معظم رهبری» به کوشش سلمان حبیبی و با همکاری سازمان پژوهش های صدا و سیما از سوی دفتر نشر عقل منتشر شد. جمع آوری اطلاعات مربوط به این کتاب با استفاده از روش میدانی و کتابخانه ای بوده و اقتباس از کتابشناسی های دفاع مقدس و انقلاب اسلامی و مراجعه به کتابخانه های شاخص کشور در تنظیم و جمع آوری آن موثر بوده است.

سلمان حبیبی، محقق و پژوهشگر در تشریح اهداف انتشار «کتابشناسی مقام معظم رهبری» اظهار داشت: تدوین این اثر از سال ۱۳۸۴ و به سفارش مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما آغاز شد و امسال با هدف آشنایی نسل جوان و صاحبان اندیشه با آثار مکتوب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای به چاپ رسید. این کتابشناس در ادامه گفت: بخش اول این کتاب شناسی با عنوان «آثار نوشتاری مقام معظم رهبری» شامل کتابشناسی توصیفی ۱۷ اثر تالیفی و ترجمه ایشان در زمینه های سیاسی، تاریخی و مذهبی است. حبیبی خاطر نشان کرد: «آثار گفتاری مقام معظم رهبری» عنوان دومین بخش کتابشناسی ایشان و دربرگیرنده اطلاعات شناسنامه ای و چکیده ۱۹۰ عنوان کتاب منتشر شده با محوریت بیانات، سخنرانی ها و پاسخ های ایشان به پرسش هاست. وی ادامه داد: «کتابشناسی آثار به چاپ رسیده با موضوع زندگینامه، خاطرات و بررسی ابعاد شخصیتی ایشان» و «کتابشناسی آثار تحلیلی و تبیینی آرا و اندیشه های حضرت آیت الله خامنه ای» به ترتیب بخش های سوم و چهارم «کتابشناسی مقام معظم رهبری» را تشکیل می دهند.

انتشار بیانات رهبر معظم انقلاب در باره شهدای هویزه

سخنرانی ها، مصاحبه ها و نکاتی که تا کنون مقام معظم رهبری در باره شهدای هویزه فرموده اند در قالب کتابی با عنوان «۱۶ دی» منتشر شد. شانزدهم دی ۱۳۵۹ رزمندگانی که عمده آنها دانشجو بودند در قالب عملیات هویزه به محل استقرار دشمن یعنی در جنوب کرخه هجوم بردند و ۸۰۰ نیروی عراقی را اسیر کردند. بعد از این عملیات فداکارانه و با شروع پاتک های سنگین دشمن، نیروهای خط مقدم عملیات که گروهی از پاسداران هویزه، حمیدیه و اهواز و همچنین گروهی از دانشجویان پیرو خط امام (ره) بودند در محاصره قرار گرفتند و تعدادی از آنان از جمله شهید حسین علم الهدی فرمانده سلحشور سپاه هویزه به شهادت رسیدند.

اشعری در نامه به یونسکو:

کتابخانه های غزه را نجات دهید

مکتوب و حافظه تاریخی یک ملت است. «اشعری نوشته است: «سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران اقدام رژیم مذکور را در تخریب کتابخانه های غزه محکوم می کند و خواستار رسیدگی و اظهار نظر مسئولان شما نسبت به این موضوع است.» وی گفته است: «آنچه در غزه در حال وقوع است جنایتی است علیه میراث مستند بشریت که شایسته سکوت نیست.»

گذشته و حال را به هم گره می زند و چشم اندازی از آینده می سازد. «اشعری در این نامه آورده است: «هماره جنگ و آشوب های اجتماعی سبب شده تا بسیاری از میراث مستند ملت ها در معرض خطر نابودی قرار گیرد.» وی در این نامه خطاب به کوئچیرو ماتسورا، مدیر کل یونسکو گفته است: «هم اکنون نیز حمله به کتابخانه های غزه از سوی رژیم حاکم بر سرزمین فلسطین نمونه بارزی از اقدام به نابودی میراث

رئیس کتابخانه ملی در نامه ای به مدیر کل یونسکو با محکوم کردن تخریب کتابخانه های غزه، خواستار رسیدگی یونسکو به این مسئله شده است. علی اکبر اشعری در این نامه نوشته است: «میراث مستند، نماد هویت فرهنگی ملل مختلف جهان و بازگو کننده تاریخ اقوام گوناگون است.» وی نوشته است: «این میراث بخش مهمی از حافظه ملت ها و بیانگر سهم هر یک از ملل جهان در شکل گیری دوره های مختلف تمدن بشری است که

راهیابی ۲۷۸ اثر به مرحله دوم جشنواره پروین

در حوزه ادبیات کودکان، ۳۰ اثر در بخش داستان کودک و نوجوان، ۴۸ اثر در بخش شعر کودک و نوجوان و ۴۶ اثر در بخش داستان کودک و نوجوان (ترجمه) به دور دوم داوری راه یافتند. ۱۳ اثر نیز در بخش داستان بلند، ۱۷ اثر در بخش داستان کوتاه و ۹ اثر در بخش داستان (ترجمه) از راه یافتگان حوزه ادبیات داستانی به مرحله دومند. همچنین ۱۳ اثر تالیفی و ۱۸ ترجمه در بخش نمایشنامه به مرحله دوم رفتند. در حوزه شعر نیز ۵۴ تالیف و سه ترجمه و در حوزه ادبیات پژوهشی ۱۳ تالیف و چهار ترجمه به مرحله دوم رسیدند. (داوری مرحله اول آثار بخش پایان نامه هنوز به اتمام نرسیده است.) جشنواره پروین اعتمادی ۱۹ اسفندماه به همت خانه کتاب برگزار می شود.

از میان ۴۷۳۱ اثر ارسال شده به دبیرخانه جشنواره پروین اعتمادی، ۲۷۸ اثر به مرحله دوم داوری راه یافتند. در میان آثار رسیده به جشنواره پروین، بیشترین آمار مربوط به حوزه ادبیات کودکان بوده است. بنابراین گزارش ۱۸۰۷ اثر از مجموع ۴۷۳۱ اثر ارسال شده به دبیرخانه جشنواره پروین اعتمادی، به بخش ادبیات کودکان ارسال شده که ۱۲۴ عنوان آنها به مرحله دوم راه یافتند. همچنین ۱۳۱۳ اثر نیز به بخش ادبیات داستانی ارسال شده که از این میان ۳۹ اثر جواز ورود به مرحله دوم راه به دست آوردند. همچنین از ۵۶ اثر مربوط به حوزه ادبیات نمایشی، ۳۱ اثر از ۶۲۵ اثر رسیده به بخش شعر، ۱۵۷ اثر از ۱۹۰ اثر ارسالی به ادبیات پژوهشی، ۱۷ اثر و از میان ۴۰ اثر ارسال شده به بخش آثار خارجی، ۱۰ اثر به مرحله دوم راه پیدا کردند.

یادداشت های آیت الله جمی به چاپ دوم رسید

یادداشت های روزانه جنگ آیت الله جمی، امام جمعه فقید آبادان به کوشش محسن کاظمی در دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری به چاپ دوم رسید. این کتاب مجموعه یادداشت ها و خاطرات یک سال از دوران دفاع مقدس را (از ۲۴ مهر ماه ۱۹۵۹ تا ۱۹ مهر ماه ۶۰) دربرمی گیرد. آیت الله جمی نخستین امام جمعه آبادان بود که چندی پیش به دیدار معبود شتافت. وی در یادداشت های خود از مقاومت مردم، سلحشوری رزمندگان و اتفاقات جبهه در روزهای آغازین جنگ سخن گفته است. دیگر بخش های کتاب را یادگشت ها، پیوست، تصاویر یادداشت های روزانه جنگ، اسناد و عکس ها تشکیل می دهد. آیت الله جمی به واسطه بیماری نتوانست بیش از یک سال در جبهه ها بماند اما همواره با ارسال پیام های رادیویی و... قوت قلب رزمندگان بود. این کتاب در شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و در قطع رقعی در دسترس علاقه مندان قرار گرفته است.

انتشار جلد دوم فرهنگ آثار ایرانی اسلامی تا دو ماه دیگر

به گفته سید علی آل داوود جلد دوم مجموعه «فرهنگ آثار ایرانی اسلامی» شامل کتاب های حوزه های تاریخ، تذکره ها و تفسیرها (حرف ت) در دست چاپ است و تا دو ماه آینده به بازار می آید. این عضو هیات علمی پروژه فرهنگ آثار ایرانی و اسلامی افزود: با توجه به اینکه بسیاری از کتاب ها در حوزه جهان اسلام، کتاب های تاریخی هستند، جلد دوم این مجموعه به مدخل ها و کتاب هایی که با حرف «ت» شروع می شود، می پردازد. وی گفت: در این مجموعه برای هر کتاب مقاله ای تفسیری از سوی استادان و متخصصان هر حوزه نوشته شده است و تمامی کتاب های تاریخی، تذکره و تفسیر به زبان فارسی و عربی را پوشش می دهد. آل داوود ادامه داد: کتاب های تاریخی این مجموعه به مهم ترین عناوین تاریخی کشورهای جهان اسلام تا قرن چهارم و نیز مهم ترین عناوین از قرن چهارم تا دوران معاصر و همچنین تاریخ اسلام در سایر کشورها پرداخته است. وی خاطر نشان کرد: بخش کتاب های تفسیری نیز اکثریت تفسیرهای فارسی قرن اول هجری تا دوران معاصر و مشهورترین تفسیرهای عربی را شامل می شود. عضو هیات علمی پروژه فرهنگ آثار ایرانی و اسلامی تصریح کرد: در جلد دوم این مجموعه حدود ۷۵۰ مدخل ارائه شده است که شامل صد کتاب تذکره، صد کتاب تفسیر، حدود ۳۰۰ کتاب تاریخی و سایر عناوینی است که با حرف «ت» شروع می شود. آل داوود یادآور شد: نیمی از مقالات جلد سوم این مجموعه و یک سوم مقالات جلد چهارم آماده است. در این مقالات سعی بر این بوده که مهم ترین آثار حوزه جهان اسلام به زبان عربی و فارسی معرفی شود. پیش بینی می شود تا پنج سال آینده، شش جلد این مجموعه به چاپ برسد.

انجمن های فرهنگی در غم غزه

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان ایران با صدور بیانیه ای از همه نهادها، مسوولان و سازمان های بین المللی خواست با اتخاذ تدابیر فوری به تجاوز فاجعه آفرین صهیونیست ها در نوار غزه که بیش از همه کودکان را آماج کینه تیزی های خود قرار داده است، پایان دهند.

در متن این بیانیه که «به نام پروردگار کودکی» مزین شده آمده است: قرار است کسانی برای کودکان سراسر دنیا بنویسند؛ هر کس به زبانی و فرهنگی تا آنگاه کودکان با ذهنی سرشار از خیال این نوشته ها را بخوانند و آن را از صافی زیبایی ها عبور دهند تا مزه شیرین ترین افتخار را در کام خود احساس کنند. قرار است کسانی برای کودکان سراسر دنیا بنویسند؛ هر کس به زبانی و فرهنگی تا آن گاه کودکان از هر چیزی با نشانه های خاص خود یاد کنند. کوه های بلند را نشانه آزادی و ایستادگی، جنگل های سبز را نشانه خوشبختی، دریاها آبی را نشانه وحدت و همبستگی و کبوتران سپید را نشانه صلح بدانند.

قرار است کسانی برای کودکان سراسر دنیا بنویسند؛ هر کس به زبانی و فرهنگی تا آن گاه با خواندن کتاب هایشان کودکان به دنیای بزرگترها راه پیدا کنند، آخر مگر نه این است که بیشتر آنان در ایام خردسالی پا در کفش بزرگترها می کنند تا شاید زودتر به جمع بزرگسالان راه پیدا کنند.

در ادامه این بیانیه نیز آمده است: اکنون غزه در میان آتش و خون روز و شب را سپری می کند و اشغالگران بدون بیم از هر گونه واکنش بین المللی به نقض قوانین بین المللی از جمله نقض پیمان نامه حقوق کودک می پردازند، چنان که مدتی پیش عراق و لبنان و افغانستان و بوسنی چنین بودند؛ و چون قرار است آنان که برای کودکان می نویسند، همیشه یاد مخاطبانشان باشند، از آثانی که دستی در جنگ و صلح دارند، می پرسند اکنون کودک فلسطینی به کدامین گناه کشته می شود؟

و با آن که می دانیم شاید کودک فلسطینی هیچ گاه این متن را نبیند و نخواند، اما باور داریم که احساس ما از تمامی مرزهای قراردادی عبور می کند تا شاید

در جلد کبوتران سپیدی که فوج فوج دل آسمان را می شکافند، نگاه آنان را به ژرفای آسمان آبی جلب کند تا باور کنند که در روزهای نه چندان دور قرار است به جای آتش دشمنی از آسمان باران عشق و دوستی ببارد.

اعتراض نویسندگان و منتقدان سینمایی به فجایع غزه

در عین حال انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران نیز در بیانیه ای حملات رژیم صهیونیستی به مردم بی دفاع غزه را محکوم کرده است: امروز حقیقی ترین هولوکاست تاریخ معاصر در حال رویداد است که دیگر نیازی به اثبات و اسناد و مدارک ندارد. آن هم از سوی مدعیان هولوکاستی که سند و مدرک معتبری برایش در دست نیست.

در این بیانیه آمده است: امروز دیگر هنگامه پاسخ است. امروز همه آنها که حداقل در چند سال اخیر

برای دموکراسی یقه درانده و گریبان چاک کرده اند، بایستی پاسخ دهند. امروز همه آنان که خصوصا طی دوران پس از ۱۱ سپتامبر برای لشکر کشی حقوق بشر آمریکایی به خاورمیانه و شخم زدن (با بمب و موشک) سرزمین های اشغالی کف می زدند، باید جواب دهند.

در ادامه این بیانیه تصریح شده است: امروز وحشی ترین تروریسم دولتی توسط سران صهیونیسم جهانی که زمام امور ایالات متحده آمریکا را بدست دارند، به جان ناب ترین دموکراسی قرن یعنی غزه و دولت منتخیش حماس افتاده است؛ چرا که اهالی غزه با پذیرش تمامی تبعات برخورد سخت صهیونیست ها، دولت حماس را به جای سازمان الفتح برگزیدند و از آن پس نیز علی رغم تمامی تهدیدات و تحریم ها و محاصره ها و تلفات جانی و مالی بر سر انتخابشان ایستادند و همین موضوع دشمنشان را عصبانی تر کرد.

۱۰ اثر در حوزه کلام و ۱۱ اثر در حوزه علوم قرآنی و حدیث به مرحله دوم راه یافتند

نامزدهای کتاب سال دین

عناوین کتاب های راه یافته حوزه دین به بخش دوم داوری کتاب سال جمهوری اسلامی ایران منتشر شدند. به این ترتیب، رقابت در عرصه کتاب سال در دو بخش کلام و علوم قرآنی و حدیث به مرحله جدید وارد شد. بر این اساس، آثار حوزه کلام که به مرحله دوم راه یافته اند، عبارتند از «معارج الفهم فی شرح النظم» اثر عبدالحلیم عوض حلی، «آیین خاتم» به قلم محمدحسن قدران قراملکی، «پاسخ به ۲۱ سوال اعتقادی و فلسفی»

نوشته علامه سیدمحمد عصار و ترجمه احمد عابدی، «تاریخ عقاید» به قلم ماتریدیو و ترجمه سیدلطف الله جلالی، «بررسی تطبیقی مهدویت» اثر مهدی اکبرنژاد، «سخن از خدا» اثر امیرعباس علیزمانی، «مناهج الیقین فی اصول الدین» به قلم علامه حلی (ره) و تحقیق علی اصغر شکوهی و عین الله بدالهی، «علم، عقل و دین» نوشته درک استینزبی و ترجمه علی حقی، «حجت موجه» نوشته مصطفی اسفندیاری و «عقلانیت ایمان» به قلم هادی صادقی. همچنین آثاری که از حوزه علوم قرآنی و حدیث به مرحله دوم داوری راه یافته اند، عبارتند از «مکاتب تفسیری» اثر علی اکبر بابایی، «اقتباس ابومنصور عبدالملک بن محمد ثعالبی از قرآن کریم» ترجمه حسین صابری، «قواعد التفسیر» اثر محمدفاکر میدی، «خزائن الأنوار و معادن الاخیار» نوشته میرمحمد رضا بن محمد مومن خاتون آبادی و تصحیح مریم ایمانی خوشخو، «کتاب الطبقات» اثر ثامر کاظم خفاجی، «مسند الامام الامیرالمومنین (ع)» به قلم عزیزالله عطاردی، «سبک شناسی اعجاز بلاغی قرآن» اثر محمدکریم الکواز و ترجمه سیدحسن سیدی، «انصوص فی علوم القرآن» به قلم سیدعلی موسوی دارابی، «تاج القصص» نوشته ابونصر احمد بن محمد بخاری و ترجمه سیدعلی آل داوود، «گزیده سخنان، نامه ها و حکمت های امیرالمومنین (ع)» به قلم ابوالحسن محمدبن حسین سیدرضی و ترجمه سیدمحمد مهدی جعفری، «موسوعه کلمات سیدتنا فاطمه الزهرا (س)» اثر عبدالله الصالحی، محمود الشریفی، سیدحسین سجادی تبار و محمد احمدیان و کتاب «قرائت سبعه» به قلم حیدر کسمایی. جشنواره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران هر سال همزمان با دهه فجر از سوی خانه کتاب برگزار می شود.

بررسی ۳۰ سال نشر مکتوب انقلاب در یک کتاب

معاون اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از رونمایی کتاب «معرفی، نقد و بررسی ۳۰ سال نشر مکتوب گذشته و چشم انداز آینده» با موضوع انقلاب اسلامی در دهه فجر سال آینده خبر داد. علی علیپور در این زمینه گفت: به زودی فراخوان دو طرح مصوب جشن های سی سالگی انقلاب اسلامی که از سوی اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی اجرایی می شود، اعلام خواهد شد.

وی در عین حال از «معرفی، نقد و بررسی ۳۰ سال نشر مکتوب گذشته و چشم انداز آینده» به عنوان مهم ترین طرح این اداره کل یاد کرد و گفت: این اقدام بسیار گسترده است که به صورت کتاب در خواهد آمد و همزمان با دهه فجر سال آینده رونمایی خواهد شد، همچنین همایشی نیز در این باره برگزار خواهد شد.

به گفته علیپور، این اداره کل مسئول اجرای سه طرح «سفارش ۱۰ نمایشنامه درباره انقلاب»، «نقدی بر ۱۱۰ اثر منتشر شده انقلاب اسلامی» و «معرفی، نقد و بررسی ۳۰ سال نشر مکتوب گذشته و چشم انداز آینده» است که در جلسات شورای سیاست گذاری جشن های سی سالگی انقلاب اسلامی به تصویب رسیده است.

وی افزود: اقدامات اولیه و فعالیت های کارشناسانه تخصصی دو طرح نخست انجام شده و فراخوان آن برای ارسال مقالات و نمایشنامه با موضوع انقلاب اسلامی و با همکاری بخش خصوصی به زودی اعلام می شود.

بخش بین الملل جشنواره شعر فجر: مرداد سال آینده

مسئول بخش بین الملل سومین جشنواره شعر فجر از برگزاری این بخش از جشنواره در مردادماه سال ۱۳۸۸ خبر داد.

به گفته موسی بیدج برای اینکه بخش بین الملل استقلال و هویت بیشتری داشته باشد و برای اینکه وقت بیشتری داشته باشیم تا مهمانانی از سراسر دنیا دعوت کنیم، جشنواره در تابستان سال آینده و در مردادماه برگزار می شود. البته در بخش داخلی شاعران پارسی گوی کشورهای افغانستان و تاجیکستان شرکت دارند، اما شاعران سایر کشورها به صورت مستقل در بخش بین الملل شرکت خواهند کرد.

مسئول بخش بین الملل سومین جشنواره شعر فجر همچنین از انتشار نیافتن فراخوان برای این بخش سخن گفت و افزود: ما شاعران بین المللی را دعوت می کنیم و از آن جا که این بخش مسابقه ای نیست، برای آن ها فراخوان منتشر نمی کنیم.

انتشار تصحیح «اخلاق علایی»

محمدجعفر یاحقی از انتشار نسخه خطی خواجه هبت الله حسینی شیرازی درباره اخلاق خبر داد.

به گفته یاحقی، اثر یادشده نسخه ای خطی به نام «اخلاق علایی» است که به کتاب «اخلاق ناصری» شباهت دارد.

یاحقی با همراهی سلمان ساکت کار تصحیح، تحشیه و تعلیقات این اثر را در یک مجلد برعهده دارد که حداکثر در ۲۱۶ صفحه از سوی فرهنگستان هنر به مناسبت برگزاری گردهمایی مکتب شیراز منتشر خواهد شد.

همچنین تصحیح یاحقی از «تاریخ بیهقی» با همکاری مهدی سیدی در سه مجلد پایان یافته است که از سوی نشر سخن به چاپ می رسد.

«ایستگاه ۵۹۸» به آخر می رسد

جلد دوم رمان «قطار ۵۷» با محوریت وقایع بعد از انقلاب و شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران با عنوان «ایستگاه ۵۹۸» نوشته رضا رئیسی در مرحله ویرایش نهایی است.

رضا رئیسی در این باره گفت: دیالوگ نویسی این اثر چهار سال طول کشیده و ۱۷ بار نیز مورد بازنویسی قرار گرفته است.

وی افزود: رمان «ایستگاه ۵۹۸» به مهم ترین جریانات و رویدادهای زندگی شخصیت هایی که در مبارزات دوران انقلاب حضور داشته اند تا شروع دوران دفاع مقدس و زندگی امروزی آن ها می پردازد. نویسنده «قطار ۵۷» خاطر نشان کرد: رمان «ایستگاه ۵۹۸» سعی کرده با نگاهی منصفانه به جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، واقعیت های مستند آن را تصویر کند و قضاوت را بر عهده خواننده بگذارد. رمان «قطار ۵۷» در باره وقایع منجر به پیروزی انقلاب از سوی انتشارات سوره مهر تاکنون به دو چاپ رسیده است.

«جغرافیای رازها» روی نقشه نقد

به عاشورا نگاهی هویتی است که در حقیقت ذکر مصیبت نیست؛ بلکه گونه‌ای هویت یابی است. کتاب «جغرافیای رازها» مجموعه‌ای اشعار عاشورایی ابوالقاسم حسینجانی است که از سوی انتشارات هزاره‌ققنوس منتشر شده است. این مجموعه، سروده‌های شاعر را در قالب‌های غزل، سپید، دوبیتی، رباعی و مثنوی با مضامین عاشورا و اهل بیت (ع) و قیام خونین حضرت سیدالشهداء (ع) شامل می‌شود.

انقلابی و ستیزه جویانه دارد و از جمله شاعران عاشورایی است که اعتقاد دارد واقعه عاشورا را باید با نگاه اکنون بررسی کرد. وی ادامه داد: شعر عاشورایی تنها گونه شعری است که از زمان ائمه (ع) تا کنون باقی مانده است. حسینجانی از عاشورا به عنوان آینه‌ای برای تمام جهان استفاده می‌کند. دیدگاه شعری او مانند سیدحسن حسینی و سلمان هراتی است. نگاه وی

«جغرافیای رازها» مجموعه اشعار عاشورایی ابوالقاسم حسینجانی با حضور زهیر توکلی و مؤگان عباسلو در سرای اهل قلم خانه کتاب نقد شد.

ابوالقاسم حسینجانی در ابتدای این جلسه گفت: عاشورا بازپیدایی زندگی من است. در ذهن من تاریخ یا عاشورا دارد یا ندارد و تاریخی که عاشورا نداشته باشد، وجود نخواهد داشت زیرا فرهنگ عاشورا، فرهنگ بیدارگری است.

وی افزود: کل بحث فکری عاشورا در این است که یا باید فکر، تفکر و اندیشه به قتلگاه برود یا باید تن را به قتلگاه فرستاد. این دیدگاه امام حسین (ع) در کربلاست.

وی افزود: فرهنگ عاشورا فرهنگ بیدارگری است و کسی که عاشورا را در زمین و زمان نفهمیده باشد، بیداری را نفهمیده است.

در ادامه جلسه، زهیر توکلی منتقد و شاعر درباره شعرهای حسینجانی گفت: وی پیش از اینکه شاعر باشد یک پیام‌گزار است. دغدغه حسینجانی ساختن پیام‌هایی مانند کلمات قصار درباره عاشورا و زندگی و تاریخ ائمه اطهار (ع) است. یکی از جنبه‌های برجسته شعر حسینجانی عبارت‌هایی است که به شکل کلمات قصار نگاشته است. این ویژگی سبک‌گویی حسینجانی است.

این منتقد گفت: حسینجانی یکی از شاعرانی است که با زبانی نرم و رمانتیک شعرهایی سرشار از بیان

تکمیل و تجهیز ۹ کتابخانه در سیستان و بلوچستان

در سفر اخیر هیات دولت به استان سیستان و بلوچستان، تأمین اعتبار موردنیاز برای تکمیل و تجهیز ۹ کتابخانه در دست ساخت در این استان به تصویب رسید.

دبیر ستاد پیگیری مصوبه‌های سفر ریاست جمهوری در استانداری سیستان و بلوچستان با اعلام این خبر عنوان کرد: «از این کتابخانه‌ها دو باب در زابل قرار دارد و مابقی (هر کدام یک باب) در زهک، سراوان، کنارک، چابهار، هیچان‌راسک، ایرانشهر و پیشین در دست ساخت هستند.»

وی با بیان این مطلب که پیش از این سفر، اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان سیستان و بلوچستان ساخت کتابخانه‌های مرکزی و استانی در زابل، زاهدان و ایرانشهر را برای تصویب هیات دولت پیشنهاد کرده بود گفت: «موافقت اولیه برای این پیشنهادها انجام شده و امیدواریم هفته آینده در جلسه‌ای ویژه با حضور دکتر پرویز داوودی، معاون رئیس‌جمهور نهایی شود.»

افتتاح بزرگترین کتابخانه جنوب شرق کشور در ده فجر

در عین حال به مناسبت سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، کتابخانه مرکزی بم به عنوان بزرگترین کتابخانه جنوب شرق کشور آغاز به کار می‌کند. این کتابخانه در کنار ۲۹ طرح عمرانی بزرگ استان کرمان در دهه فجر افتتاح می‌شود.

مدیر کتابخانه‌های شهرستان بم با اعلام این خبر گفت: «ساخت کتابخانه مرکزی شهرستان بم، سال ۱۳۸۳ در زمینی به مساحت ۱۲ هزار متر مربع آغاز شد. این کتابخانه با اعتبار ۳۰ میلیارد ریالی وزارت مسکن و شهرسازی با زیربنای پنج هزار مترمربع در سه طبقه مراحل پایانی را سپری می‌کند و با ۱۴ هزار نسخه کتاب به بهره‌برداری می‌رسد.»

عباس محمد آبادی افزود: «تا پایان سال جاری، پنج کتابخانه دیگر در بم افتتاح می‌شود که از این تعداد، کتابخانه‌های شهید مطهری بروات با مساحت ۲۵۰۰ مترمربع و پشت رود و خواجه عسکر هر یک با زیربنای ۸۰۰ متر آماده بهره‌برداری و کتابخانه‌های ۸۰۰ متر مربعی ولی عصر (عج) و محله اخوان در مراحل پایانی ساخت است.»

به گزارش اینستاگرام کتابخانه عمومی فعال در سطح شهرستان بم با ۸۰ هزار نسخه کتاب، هفت هزار عضو فعال دارد و ماهانه به ۱۵ هزار مراجعه‌کننده ۱۲ هزار نسخه کتاب امانت می‌دهد.

نو علم خبر داد

همکاری حوزه‌های علمیه و آموزش و پرورش در تألیف کتاب

موضوع صورت گرفت.

وی درباره برخی از فعالیت‌های این ستاد گفت: گسترش حضور کیفی فضایی حوزه برای کارهای تبلیغاتی، دینی و تربیتی در مدارس، تقویت حضور فضلا و صاحب‌نظران حوزه در دوره‌های آموزشی و همایش‌های معلمان آموزش و پرورش، برگزاری کارگاه‌های تخصصی علم و دین با چهار گرایش اقتصاد، فیزیک، زیست‌شناسی و ادبیات فارسی و همچنین در افق بلند مدت، ایجاد رشته‌های حوزه در تربیت اسلامی در حوزه علمیه و افزایش توانمندی‌های حوزه در زمینه‌های تربیت و ترویج علم و افزایش از فعالیت‌های مشترک نام برد. البته کتاب‌های رشته‌های تربیت اسلامی هنوز تألیف نشده و تنها سرفصل‌های آن ارائه شده است. وی درباره عرصه‌های همکاری دو دستگاه گفت: آموزش و پرورش و حوزه‌های علمیه در سه حوزه پژوهشی-علمی، پرورشی-تبلیغی و آموزش نیروهای انسانی با یکدیگر همکاری می‌کنند.

به گفته دبیر ستاد همکاری‌های وزارت آموزش و پرورش و حوزه، یکی از برنامه‌های مشترک این دو نهاد، تألیف کتاب‌های مختلف با همکاری یکدیگر است.

حجت‌الاسلام والمسلمین ذوعلم افزود: حوزه‌های علمیه در تولید کتاب‌های علوم انسانی، دینی، قرآنی، عربی، تاریخ، دروس رشته علوم و معارف اسلامی که مرتبط با تخصص‌های حوزه است، با آموزش و پرورش همکاری می‌کنند. وی همچنین گفت: این همکاری‌ها را می‌توان نمودی از مهندسی کشور در زمینه پیوند دستگاه‌های مختلف دانست.

وی گفت: همکاری بین حوزه‌های علمیه و آموزش و پرورش می‌تواند فتح بابی برای ظرفیت‌سنجی دستگاه‌های مختلف و پیوند آنها باشد.

مدیر کل برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی آموزش و پرورش افزود: اما در زمان ریاست جمهوری دکتر احمدی‌نژاد، بسترسازی مناسبی برای این

تأسیس بانک اطلاعات کتاب‌های دامپزشکی

بانک اطلاعات کتاب‌های دامپزشکی کشور به همت جهاد دانشگاهی و به منظور دسترسی آسان به فهرست و اطلاعات جامعی از کتب تخصصی دامپزشکی طراحی و افتتاح شد.

این بانک اطلاعاتی به همت جهاد دانشگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران پس از دو سال تلاش مستمر طراحی و راه‌اندازی شد که در حال حاضر از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی مرکز دامپزشکی ایران وابسته به جهاد دانشگاهی به آدرس www.iranvet.ir در دسترس عموم قرار دارد.

بانک اطلاعات کتاب دامپزشکی، این امکان را برای کاربر فراهم می‌کند که با استفاده از تایپ فارسی بخشی از نام کتاب، نام انتشارات یا نام مؤلف به اطلاعاتی از قبیل فهرست مطالب، نوبت چاپ، سال چاپ، انتشارات و تصویری از جلد کتاب دست پیدا کند. این گزارش می‌افزاید: برای به‌روزرسانی اطلاعات در این مرکز از مراجع و منابع مختلفی از قبیل هفته‌نامه کتاب، انتشارات مطرح دامپزشکی در سطح کشور و همچنین استادان و مؤلفان کتاب حوزه دامپزشکی استفاده می‌شود. اطلاعات آن دسته از کتاب‌های مواد غذایی و دامپزشکی که با فعالیت‌های دامپزشکی مرتبط هستند نیز در این بانک اطلاعاتی قابل دسترسی است. این بانک اطلاعاتی در بخش کتاب تخصصی پایگاه اطلاع‌رسانی www.iranvet.ir ایجاد شده است.

مؤسسه امام صادق (علیه السلام)
اندرسه علمی جاوید
مجموعه پرسش‌های فقهی شیعی در دو جلد
تألیف
حضرت آیت‌الله العظمی جعفر سبحانی
قم- میدان شهدا - انتشارات توحید
تلفن: ۰۲۵۱۷۷۴۵۴۵۷
همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۹۲۷۱

خانه کتاب منتشر کرد
خیابان انقلاب بین فلسطین و صبا
جنوبی شماره ۱۱۸

مجموعه کتابهای کاربردی
کلید
انتشارات کلید آموزش
تلفن: ۶۶۹۵۳۰۷۳
«بذیرش نمایندگی فروش»
سایر عناوین این مجموعه را در سایت www.kelid.ir ملاحظه نمایید

رمان به آرمان‌های مردم پیوست

کشش نیز برخوردار است.

وی اظهار داشت: متأسفانه فرهیختگان، ادبا و حتی استادان دانشگاه ما هم نسبت به این نوع یعنی ادبیات داستانی و رمان روی خوشی نشان نمی‌دهند و مطالعه این آثار را کاری سبک می‌دانند اما شهید بزرگوار آیت‌الله مطهری سال‌ها پیش در مقدمه کتاب «داستان راستان» تلقی کسانی را که نگاهی منفی نسبت به داستان و رمان دارند به چالش می‌کشد و می‌گوید نباید این قالب ادبی را نادیده گرفت. فردی در خصوص بیانات مقام معظم رهبری و انتظار ایشان برای تولید رمان‌های خوب نیز عنوان کرد: من گمان نمی‌کنم که تاکنون این خواسته برآورده شده باشد، اما نویسندگان ما به این طرف حرکت

امیرحسین فردی، رمان‌نویس انقلاب اسلامی و دفاع مقدس درباره ادبیات داستانی پس از انقلاب اسلامی به ویژه رمان گفت: با توجه به فرصت کمی که وجود داشته، آنچه در این سی سال اتفاق افتاده راضی‌کننده است.

دبیر جشن داستان انقلاب، رمان را دارای جایگاه خاصی دانست و افزود: رمان ویژگی‌هایی دارد که با بقیه رشته‌های مکتوب فرق می‌کند. رمان حاصل مدرنیته و رنسانس است که حاصل آن رویکرد انسان به زمین و پشت کردن به کلیساست.

فردی ادامه داد: وقتی رمان با این رویکرد وارد کشور ما می‌شود طبیعی است که با اعتقادات مردم منافات دارد و مردم ما را هم می‌خواهد به یک نوع سکولاریسم دعوت کند. فردی ترجمه‌های انجام شده از رمان‌های غربی را فاقد هماهنگی و هم‌خوانی با فرهنگ ملت ما دانست و گفت: این آثار در جاهایی واقعا ویرانگر است و به هر حال مردم ما نسبت به این آثار واکنش منفی نشان می‌دهند و آنها را پس می‌زنند.

دبیر جایزه شهید غنی‌پور در ادامه از تغییر رویکرد رمان پس از پیروزی انقلاب اسلامی سخن گفت و عنوان کرد: پس از انقلاب رمان قالبی ادبی می‌شود که در خدمت آرمان‌های نظام است و سعی بر این دارد که لکه‌های چرکینی که بر دامن ادبیات بود پاک شود و ادبیات داستانی پاک که تعارض با قرآن و اعتقادات ما ندارد به جامعه عرضه شود.

به گفته فردی اکنون ما در مرحله‌ای هستیم که می‌توانیم بگوییم داستان و رمان مادر خدمت آرمان‌ها و اعتقادات مردم است و در عین حال از جذابیت و

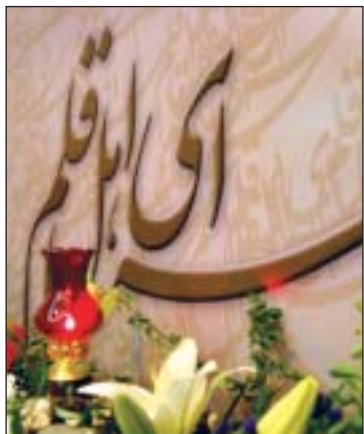
برنامه‌های سرای اهل قلم

سرای اهل قلم در ادامه برنامه‌های خود، این هفته میزبان علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی است.

در اولین برنامه این هفته که شنبه ۸۷/۱۰/۲۱ برگزار می‌شود از ساعت ۱۰ تا ۱۳ کارگاه نمایش با حضور اعضای خانه تئاتر دانشگاهی و از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ نقد و بررسی کتاب «می‌خواهم از فردا زندگی کنم» نوشته مهتاب گنجعلی با حضور محمدحسین محمدی، گیتی رجب‌زاده و علی‌الله سلیمی برگزار می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند روز یکشنبه ۸۷/۱۰/۲۲ از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ در نشست نقد مضمونی (با تکیه بر آرای ژرژ پوله) که با حضور دکتر بابک معین برگزار می‌شود، شرکت کنند.

سرای اهل قلم در روز دوشنبه ۸۷/۱۰/۲۳ از ساعت ۱۰ تا ۱۳ میزبان نشست کارگاه نمایش با حضور اعضای خانه تئاتر دانشگاهی خواهد بود

و پس از آن کارگاه داستان‌خوانی (بررسی داستان‌های اتوماتیک، روانی و سرعت مرگ) با حضور ساراعرسانی و محمدرضا موذن زاده برگزار می‌شود.

سه شنبه ۸۷/۱۰/۲۴ نیز از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ نشست نقد رمان «تونل» نوشته ارنستو ساباتو با حضور فتح‌الله بی‌نیاز، دکتر مهناز رونقی و احسان عباسلو برگزار می‌شود و در ادامه و از ساعت ۱۵ تا ۱۷ تاریخ روابط خارجی ایران، عثمانی و روسیه با حضور دکتر محمدنایب پور، دکتر محمداملشی و دکتر وهاب ولی بررسی خواهد شد.

در آخرین برنامه این هفته سرای اهل قلم در روز چهارشنبه ۸۷/۱۰/۲۵ از ساعت ۱۰ تا ۱۳ کارگاه نمایش با حضور اعضای خانه تئاتر دانشگاهی و از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰ نقد فریخته هنر نمایش: جستار گشایی با حضور دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی برگزار می‌شود.

می‌کنند که ویژگی‌های ممتاز ملت ما را مطرح کنند و صحنه‌های ممتاز انقلاب و جنگ را در رمان‌ها و داستان‌هایشان متبلور و به جهانیان عرضه کنند.

دبیر جشن داستان انقلاب تأکید کرد: توجه داشته باشید که سابقه نویسندگی در بین نویسندگانی که متعهد و به اعتقادات و باورهای دینی پایبند هستند خیلی نیست چون ماقبل از انقلاب به آن معنا نویسنده دینی و پایبند به ارزش‌ها نداشتیم.

فردی تصریح کرد: بیش از این نباید توقع داشته باشیم مخصوصاً اینکه جوانان مستعد ما هشت سال از این سی سال را برای جنگ گذاشتند و فرصتی برای نوشتن و تأمل نداشتند.

این نویسنده درباره انتقاد برخی نسبت به رمان‌های دفاع مقدس و انقلاب که می‌گویند چون این آثار به دنبال خلق چهره‌های آسمانی است با ذات تعریف رمان در تعارض است، گفت: این واقعا تهمتی است که به ادبیات داستانی و رمان می‌زنند و می‌خواهند مسیر را عوض کنند و واقعا چنین چیزی نیست. رمان یک قالب، ابزار و فرایند خلاق آفرینشگری است و این‌ها را می‌شود مثل موم به هر شکلی که می‌خواهیم درآوریم. وقتی صحبت از ادبیات می‌کنیم یعنی خلاقیت، یعنی شکل خلاق و زیبایی یک آفرینش در خدمت حیات و جامعه و اگر رمان فاقد این خلاقیت باشد، قطعا رمان و ادبیات نیست و تنها یک تئوری سطحی است.

فردی افزود: ان‌شاءالله در سال‌های آینده شاهد کارهای خوبی خواهیم بود گرچه کارهای فعلی هم خوب است. به نظرم اصلا جای نگرانی نیست و کارهای صورت گرفته هم مایه مباهات است.

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی خبر داد

مذاکرات ۸ دوره مجلس روی اینترنت

که دودرصد آنها اسناد متفرقه‌اند و ۹۸ درصد اسناد را اسناد مربوط به ۲۴ دوره مجلس شورای ملی تشکیل می‌دهد. وی با تأکید بر اهمیت معرفی این اسناد متذکر شد: برای هر سند یک کاربرگ تعریف شده که در نوع خود یک طرح عظیم محسوب و پیش‌بینی می‌شود فعالیت تهیه کاربرگ برای تمامی اسناد تا پایان سال آینده به اتمام برسد.

مسئول کتابخانه ملی، انتشار فهرست نسخه‌های خطی را از دیگر اولویت‌های در دست اقدام این مرکز دانست و افزود: تاکنون مجلس ۳۲ جلد از این نسخه‌ها را چاپ کرده است که نیمی از نسخه‌ها موجودند و ۱۲۵۰۰ نسخه هنوز فهرست بندی نشده‌اند.

وی با بیان اینکه نسخه‌های خطی، میراث ملی ما به شمار می‌روند و غیر از فهرست بندی، راهی برای شناخت و معرفی این میراث نداریم، اظهار داشت: این فعالیت دشوار، زمان بسیاری را به خود اختصاص می‌دهد زیرا در معرفی هر کاربرگ علاوه بر نام کتاب، باید به عنوان مؤلف، تاریخ و رساله‌هایی که در آن اثر به آن اشاره شده نیز توجه کرد.

وی خرید کتاب برای این کتابخانه مرجع را از دیگر اهداف بلندمدت مرکز نام برد و گفت: از نظر دارا بودن منابع چاپی فارسی، عربی و لاتین فقیریم. هم‌اکنون تنها سی هزار عنوان کتاب لاتین و صد هزار عنوان کتاب عربی و فارسی در کتابخانه داریم که این تعداد کم است. البته این کتاب‌ها، آثاری ارزشمند به حساب می‌آیند که بسیاری از آنها در جای دیگری وجود ندارند، اما در مقایسه با کتابخانه‌های بزرگ دنیا که تعداد کتاب‌های آنها به چند میلیون عنوان کتاب می‌رسد، این تعداد کم است و باید جبران شود.

وی در بخش دیگری از گفت‌وگو با اینبار درباره دیجیتالی کردن کتاب‌ها گفت: دیجیتالی کردن

به گفته رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی در سه ماهه اخیر، شش هزار نسخه خطی از آثار این مرکز اسکن شده‌اند و قرار است طی ماه‌های آینده، صفحات اول و آخر نسخه‌های اسکن شده، روی سایت کتابخانه قرار گیرند تا علاقه‌مندان و پژوهشگران بتوانند از این طریق درخواست‌های خود را سفارش دهند.

حجت‌الاسلام و المسلمین رسول جعفریان تأکید کرد: در نظر داریم زمانی که اسکن تمامی نسخه‌های خطی به پایان رسید، یک نسخه کامل از آن را در مخزن بانک مرکزی نگهداری کنیم تا در برابر هر حادثه‌ای ایمن باشد و برای آیندگان باقی بماند. وی در ادامه درباره تسهیلاتی که برای مراجعان به این مرکز فراهم شده است، گفت: با توجه به حذف صدور کارت کتابخانه، مراجعان می‌توانند با ارائه کارت ملی نیز از خدمات این مرکز استفاده کنند و این کار موجب افزایش آمار مراجعان به این مرکز شده است.

جعفریان همچنین از برنامه در دست اقدام این مرکز به اسکن متن کامل ۵۴۰۰ جلد کتاب چاپ سنگی که بالغ بر دو میلیون صفحه است، اشاره کرد و گفت: از دیگر فعالیت‌های تکمیلی این مرکز، می‌توان انتشار اینترنتی مشروح مذاکرات هشت دوره مجلس شورای اسلامی را نام برد که مراجعان می‌توانند هر یک از صفحات مشروح مذاکرات را به صورت pdf مشاهده کنند.

مسئول کتابخانه مجلس از آماده شدن متن مکتوب مشروح مذاکرات ۲۴ دوره مجلس شورای اسلامی نیز خبر داد و خاطر نشان کرد: امیدواریم این اثر تا اواسط سال آینده روی سایت قرار گیرد.

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: اسنادی که ما اکنون در اختیار داریم، متعلق به ۲۴ دوره شورای ملی است

کتاب‌های چاپی در ایران به صورت نامنظم صورت می‌گیرد و در سایت‌های گوناگون و بر اساس علایق متفاوت، نمونه‌هایی از این کار به چشم می‌خورد. به عنوان مثال، کتابخانه مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، ۱۲۵ هزار کتاب را اسکن کرده است ولی نمی‌دانیم این مرکز چه برنامه‌ای برای دیجیتالی کردن آنها دارد و استفاده از آنها عمومی خواهد بود یا نه؟ این کاری است که باید کتابخانه ملی انجام بدهد و با کمک به کتابخانه دایرةالمعارف، آنها را قانع کند تا این حجم عظیم را در اختیار عموم بگذارند.

قابل توجه
ناشرین محترم

تحولی نو در عرصه چاپ کتاب
با خدمات چاپ و انتشارات کتاب شمس
انجام کلیه امور کتاب از مجوز و حروفچینی تا صحافی را بصورت کامپیوتری (بدون لیتوگرافی)
بابالترین کیفیت و کمترین قیمت
یکجا تجربه کنید

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۲۹۷۴۱
۰۹۱۲۲۱۵۹۰۷۲

سازمان آگهی‌ها در کتاب ماه
آگهی می‌پذیرد
تلفن: ۲۲۲۵۵۲۴۶

انتشارات حقائق
تکلیف‌هایی از حقایق مشهور

آیت‌الله سیدعلی حسینی میلانی
قم - سفلیه - کوچه ۳۴ - کوچه ایرانی زاده - پلاک ۳۴
تلفن: ۷۷۳۹۹۶۸ - ۰۲۵۱
تلفنکس: ۷۷۴۲۲۱۲ - ۰۲۵۱
واحد انتشارات: ۷۸۳۷۳۴۰ - ۰۲۵۱

نویسندگان در گفت و گو با کتاب هفته خواستار سفر به غزه شدند

غمنامه غزه

مردم بی دفاع غزه که این روزها متحمل فجایعی می شوند که هیچ انسان آزاده ای تاب مشاهده و سکوت در قبال آن ها را ندارد. شاید اگر کشورها مردم غزه را تنها نمی گذاشتند و در حمایت از آن فریاد می زدند حکام این همه ظلم و جنایت از سوی استکبار علیه مردم مظلوم فلسطین و غزه تحمیل نمی شد؛ فلسطینی که ده ها سال است مردمان مظلوم آن تحت ظلم و شکنجه قرار دارند.

اکنون وقت آن رسیده که مسلمانان در هر نقطه دنیا فریاد مظلومیت غزه را بازتاب دهند تا مردم فلسطین احساس تنهایی نکنند و بدانند که صدای آنها از حنجره تمام آزادی خواهان، طنین انداز خواهد شد. امروز غزه تنها نیست و باید به پناخت تا مردم بی دفاعی که در راه «مقاومت تا پیروزی» تا پای شهادت حرکت می کنند، تمام مسلمانان جهان را در کنار خود ببینند و دیگر احساس تنهایی نکنند. در این راه هر فرد و قشری به طریقی و با ابزار متناسب کار خود می تواند فریاد آزادی خواهی مردم غزه را سر دهد. نویسندگان و شاعران نیز از افشاری هستند که با کلام خود می توانند به بهترین شکل فریاد پایداری و حق طلبی غزه را در قالب های ادبی و ماندگار عرضه کنند.

فریاد مظلومیت غزه

در قالب ادبی ماندگار می شود

مجید قیصری، داستان نویس با ابراز امیدواری از اینکه در آینده ای نزدیک نویسندگان و شاعران شاخص، فجایع غزه را ماندگار کنند، می گوید: «زبان داستان، زبانی دیرپاب است و زمانی طولانی را طلب می کند تا نویسنده ای بتواند جنایات غزه را در قالب داستان و روایت کند، کمالین که اگر این فجایع که در حال حاضر در بطن و عمق حوادث آن به سر می بریم در قالب گزارش یا مقالات ادبی نوشته شود، به شکل ملموس تری در شرایط کنونی با مردم جهان ارتباط برقرار می کند.»

قیصری در عین حال کارکرد شعر را در بیان مظلومیت مردم غزه گویاتر از زبان داستان می داند و می گوید: «شعر نسبت به واکنش های لحظه ای سریع تر عمل می کند، چنان که در اوایل دوران جنگ تحمیلی نیز اشعار بسیاری در وصف رزمندگان سروده شد که توانست پیوندی عمیق و عاطفی با مردم برقرار کند. در مورد غزه نیز وضعیت این گونه است، البته در این عرصه باید تعامل مناسبی بین اهالی قلم دو کشور و حتی به طور گسترده تر سایر نویسندگان جهان که دغدغه نوشتن درباره فجایع غزه را دارند برقرار شود.»

به باور او اگرچه نوشتن داستانی فاخر از فاجعه غزه بسیار دشوار است، اما شرط ماندگاری این واقعه در اذهان عمومی، عبور آن از شکل تاریخی به قالب ادبی است، زیرا یک روایت تاریخی که بیشتر وجه سندگونه دارد تنها مورد توجه پژوهشگران و محققان قرار می گیرد و مخاطبان محدودی دارد، در حالی که یک داستان و رمان ارزنده در دل آحاد مردم رسوخ پیدا می کند و در صورت ترجمه به سایر زبان ها امکان عرضه مظلومیت فلسطین به تمام مردم جهان را خواهد داشت.

تعامل نویسندگان جهان در حمایت از غزه

فیروز زوزی جلالی، داستان نویس نیز قلم را اصلی ترین ابزار در روایت فجایع غزه می داند و می گوید: «جنایات رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه یکی از بزرگترین و دردناک ترین حوادثی است که این روزها گریبانگیر جهان اسلام شده است و

نویسندگان باید با مطالعه عمیق و پیگیری دقیق حوادث غزه در قالب داستان به روایت تام پایداری مظلومیت مردم فلسطین بپردازند.»

به باور او نویسندگان کشور با تجربیاتی که از ادبیات دفاع مقدس اندوخته اند زمینه ذهنی خوبی برای پرداختن و خلق داستان های ماندگار در این زمینه و به نوعی با حال و هوای مردم غزه آشنایی نسبی دارند.

به گفته این داستان نویس هر نویسنده ای که بخواهد درباره فاجعه غزه بنویسد، باید این فاجعه را مستقیماً درک کند و سپس درباره آن بنویسد، چه بهتر که در این راه به عمق فاجعه نیز سفر کند.

شعر، گویاترین زبان در روایت خونین غزه

راضیه تجار نیز با تأیید این موضوع، می گوید: «نویسندگان باید فجایع را درونی و سپس آن را در قالب داستان ارائه کنند، البته این کار زمان زیادی را دربرمی گیرد، اما جزئی نگری، آشنایی با فضای جغرافیایی و فرهنگ مردم غزه از ویژگی هایی هستند که منجر به ماندگاری داستان خواهند شد، در این زمینه نویسنده برای درک بهتر فاجعه و ملموس شدن فضای واقعه برای وی به سفر و جست و جوی تحقیقاتی در این زمینه بپردازد.»

به اعتقاد او هر چند تخیل عنصر مهمی در داستان محسوب می شود، اما نویسنده باید جهانی را خلق کند که برای مخاطب باورپذیر باشد، خواه اثر ترجمه شده و در اختیار توده مردم جهان قرار گیرد یا تنها با زبان مبدأ سخن گوید، اما لازمه چنین داستانی این است که در درجه اول نویسنده جانب حق را بگیرد و پس از آن فرم و محتوایی مناسب برای داستانش برگزیند.

تجار بر این باور است که شعر به لحاظ بیان احساسات و عواطف انسانی در این زمینه و در کوتاه مدت موفق تر از داستان عمل می کند و برای مردم نیز زبانی گویا در روایت فجایع غزه است، چراکه شاعران می توانند رساترین فریاد مظلومیت غزه را به صورت لحظه ای در قالب شعر به جهانیان عرضه کنند، در حالی که داستان زبان لحظه نیست.

فارغ از این که شعر بیشتر با عواطف انسانی سروکار دارد، اما داستان خوب و ماندگار در کنار خیال پردازی مناسب نیازمند شواهد، اسناد و مطالعات زیاد است. او معتقد است، در چنین شرایطی راه اندازی دبیرخانه یا کنونی دائمی به عنوان پل ارتباطی نویسندگان با شواهد و اسناد لازم از وقایع غزه، زمینه ای مطلوب برای پاسخ به دغدغه نویسندگان در جهت توجه بیشتر به روایت رویدادهای این بخش مظلوم جهان اسلام است.

به باور تجار دور نیست زمانی که مردم جهان اسلام یکپارچه به پاخیزند تا مردم فلسطین و غزه را از ظلم و جور و جنایت صهیونیست ها نجات دهند.

خلق داستان از فجایع غزه

در این میان جعفر ابراهیمی (شاهد) شاعر و نویسنده کودک و نوجوان با اشاره به کم کاری برخی نویسندگان و شاعران در زمان وقوع حوادثی چون فاجعه غزه به ویژه در حوزه کودک و نوجوان، می گوید: «از آنجا که بسیاری از شهدای این فاجعه را کودکان و نوجوانان تشکیل می دهند، نویسندگان کودک و نوجوان باید اهتمام ویژه ای به افشای جنایات رژیم صهیونیستی و در عین حال روایت بی گناهی کودکان در قالب ادبیات داشته باشند، زیرا رژیم صهیونیستی فجایع را به اوج خود رسانده است و به

کشتن کودکان افتخار می کند.»

ابراهیمی اعتراض یکپارچه نویسندگان و شاعران جهان در اعتراض به کشتار بی رحمانه کودکان مظلوم غزه را از وظایف مهم اهالی قلم بر شمرده و معتقد است: «اهالی قلم نه تنها در آثار ادبی شان، بلکه در اعتراضات همگانی نیز باید جنایات صهیونیست ها را محکوم کنند.»

برخی کارشناسان بر این عقیده اند که برای نوشتن داستان تأثیرگذار از یک واقعه باید مدتی از وقوع آن فاصله گرفت. ابراهیمی با تأیید این موضوع می گوید: «اگرچه تولید داستانی فاخر و ماندگار نیازمند سپری شدن مدت زمانی از آن واقعه است، اما با توجه به این که جنگ حاکم بر مردم فلسطین و غزه، جنگی طولانی است، نویسندگان می توانند با استناد به جنایات سال های قبل، قالبی داستانی به روایت فجایع غزه بدهند.»

رسالت بزرگ نویسندگان

در محکومیت فجایع غزه

داوود غفارزادگان، نویسنده نیز معتقد است: «فجایع غزه نه تنها برای نویسندگان ما، بلکه برای تمام اهالی قلمی که با عواطف و مسائل انسانی سروکار دارند، به عنوان واقعه ای دردناک و تکان دهنده محسوب می شود.»

به باور او هم صدایی در محکومیت فجایع غزه که کودکان و زنان بی گناه زیادی را قربانی خود کرده است، بزرگ ترین رسالت نویسندگان جهان در شرایط کنونی است. علاوه بر این هر نویسنده ای می تواند حوادثی را که در غزه می گذرد بر مبنای درک و دریافت و ذهنیات خود تبدیل به داستان یا شعری ماندگار کند.

او قلم نویسندگان را بهترین ابزارشان در محکومیت این فجایع بر شمرده و می گوید: «نویسندگان ما با پیش زمینه ذهنی ای که از جنگ تحمیلی دارند و با مشاهده فیلم ها و شواهد موجود از کشتار مردم غزه و مطالعه و تحقیق در این باره توانایی و ظرفیت زیادی برای تولید آثار ماندگار و تأثیرگذار در ذهن مردم جهان دارند، هر چند که شعر در این شرایط گاه گویاتر از داستان عمل می کند از این رو کافی است سکوت شکسته شود و ندای مظلومیت فلسطین از حنجره های گوناگون در سراسر جهان فریاد زده شود.»

دغدغه جهان اسلام

باین همه علی محمد مودب، شاعر نیز با محکوم کردن فجایع غزه می گوید: «اتفاق تلخی که این روزها در جنایات غزه با آن مواجهیم، سانسور فجایع وحشتناک غزه از سوی صهیونیست ها مبنی بر سرپوش گذاشتن بر واقعیت ها و توجیه جنایات خودشان است به همین دلیل نویسندگان ما باید در شرایط کنونی ناگفته ها و حقایق فاجعه غزه را به صورت شعر، داستان و آثار هنری به گوش جهانیان برسانند.»

مودب انفعال جهان اسلام و سکوت کشورهای عربی را خطری جدی تر از فجایع غزه عنوان می کند و معتقد است: «این موضوع بسیار دردناک است که کشوری چون فلسطین با وجود اینکه در کنار کشورهای مسلمان و پاره ای از جغرافیای جهان اسلام است، اینچنین مورد ظلم و تجاوز قرار گیرد، در حالی که سایر کشورها به ویژه اعراب سکوت اختیار کرده اند؛ بنابراین بیداری اسلامی و آگاه سازی جهان اسلام برای پایان دادن به این جنایات رسالت بزرگی است که نویسندگان برعهده دارند.»

با قاسم تبریزی، مدیر بخش تخصصی انقلاب اسلامی کتابخانه مجلس

لحظه های انقلاب اینجا ورق می خورد

در طول سال های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کتاب ها و مجموعه های اسنادی فراوانی درباره این رویداد تاریخی و پیشینه آن منتشر شده است و موسسات پژوهشی بسیاری نیز اقدام به تاسیس کتابخانه های تخصصی تاریخ معاصر کرده اند که آثار و اسناد مرتبط با انقلاب بخشی از منابع آنها را تشکیل می دهد. اما با توجه به اینکه سی سال از پیروزی انقلاب می گذرد، ضرورت تاسیس کتابخانه های تخصصی انقلاب به شدت احساس می شود. کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی در آستانه سی امین سالگرد پیروزی انقلاب، کتابخانه تخصصی انقلاب اسلامی را با بیش از سه هزار عنوان کتاب افتتاح کرده است. قاسم تبریزی پژوهشگر تاریخ و مسئول این کتابخانه در گفت و گو با کتاب هفته به طور مشروح درباره این کتابخانه سخن گفته است. به گفته او این کتابخانه به پیشنهاد حجت الاسلام رسول جعفریان رئیس کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی شکل گرفته است و در آینده آرشیو اسناد، تصاویر و منابع صوتی مرتبط با انقلاب اسلامی را نیز گردآوری و ارائه خواهد کرد.

کتابخانه تخصصی انقلاب اسلامی با چه هدفی تاسیس شد؟

با توجه به گسترش منابع حوزه تاریخ معاصر و خصوصاً انقلاب اسلامی، نیازمند کتابخانه های تخصصی هستیم. اگر چه این نیاز در تمام رشته ها احساس می شود، اما اهمیت آن در زمینه تاریخ معاصر بیش از سایر حوزه هاست.

حجت الاسلام رسول جعفریان از زمان پذیرفتن ریاست کتابخانه مجلس، پیشنهاد دادند که در کنار کتابخانه مجلس شورای اسلامی که یکی از مخازن مهم کتاب و اسناد در کشور است، کتابخانه تخصصی انقلاب نیز تاسیس شود که این پیشنهاد در دستور کار قرار گرفت و این کتابخانه تاسیس شد.

هدف این کتابخانه در مرحله اول تهیه کتاب و منابع اولیه (به زبان فارسی) پیرامون انقلاب اسلامی است. در مرحله دوم در پی گسترش منابع این کتابخانه به دنبال گردآوری اسناد، مطبوعات، ابزار صوتی و مواد تصویری مرتبط با انقلاب اسلامی خواهیم بود که به اتمام ساختمان جدید کتابخانه مجلس موقوف می شود.

منابع این کتابخانه، کتاب های چه بازه زمانی را در برمی گیرند؟

برای منابع این کتابخانه، انقلاب اسلامی را از سال ۱۳۴۱ و آغاز نهضت روحانیت و مبارزه علیه برنامہ های رژیم پهلوی در نظر گرفته ایم در واقع منابع از سال ۴۱ تا سال ۸۷ را در برمی گیرد اما در تلاش هستیم تا تمامی کتاب هایی را که پیرامون انقلاب، رهبران آن، وقایع، احزاب و دستاوردهای انقلاب است گردآوری کنیم. **این کتابخانه از چه زمانی افتتاح شده و در حال حاضر چند عنوان کتاب دارد؟**

این کتابخانه یک ماه پیش به طور رسمی افتتاح شد و در طول چهار ماه گذشته سه هزار عنوان کتاب و نشریه در آن گرد آمده است که امیدواریم تا فروردین ماه ۸۸ به هفت هزار عنوان برسد. دوستان ما در استان ها و شهرستان های کشور نیز شروع به خریداری کتاب های سال های ۵۶ تا ۷۰ کرده اند. ضمن اینکه بخشی از نشریات احزاب و گروه های فعال را هم جمع آوری کرده ایم. در کنار این ها اسناد منتشر شده با انقلاب نیز به

اسلامی و... اشاره کرد که دایره وسیعی را در برمی گیرند و می توانند منابع بی شماری را در اختیار مخاطبان و پژوهشگران حوزه انقلاب اسلامی قرار دهند.

مجلات تخصصی چه جایگاهی در این کتابخانه دارند؟

گردآوری فصلنامه های تاریخ معاصر یکی از اهداف ماست که بخشی از آنها جمع آوری شده و این کار همچنان ادامه دارد و از میان این فصلنامه ها می توان به «فصلنامه ۱۵ خرداد»، «فصلنامه تاریخ معاصر»، «فصلنامه اسناد دیپلماسی وزارت امور خارجه»، «مجله زمانه» و... اشاره کرد.

آیا منابع این کتابخانه تخصصی در کتابخانه اصلی کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی هم وجود دارد؟

بیشتر کتاب های کتابخانه تخصصی انقلاب اسلامی در کتابخانه مجلس شورای اسلامی هم موجود است، چون این کتابخانه بعد از انقلاب به جای رویکرد اهدایی، شروع به گردآوری کتاب های جدید کرده است اما در حال حاضر کار این کتابخانه به ارائه خدمات محدود شده است و گسترش فعالیت ها منوط به ساخت ساختمان جدید کتابخانه در ضلع شرقی ساختمان جدید مجلس است.

کتابخانه در چه زمان هایی آماده ارائه خدمات است؟

این کتابخانه در حال حاضر از صبح تا ظهر در اختیار پژوهشگران است اما با گسترش امکانات امیدواریم که از ابتدای سال آینده بتوانیم از ۸ صبح تا ۵ بعد از ظهر به مخاطبان سرویس دهی کنیم.

آیا امکان امانت کتاب نیز در این کتابخانه پیش بینی شده است؟

خیر. این کتابخانه برای مطالعه حضوری و یادداشت برداری در اختیار مراجعان است، چون از هر کتاب حداکثر دو نسخه داریم و امانت کتاب ممکن است در کار پژوهشگران خلل ایجاد کند اما اگر از ابتدای سال آینده در تمام ساعات کاری بتوانیم سرویس دهی کنیم، مراجعان زمان بیشتری برای استفاده از منابع خواهند داشت.

ضمن اینکه در ۹۳ دانشگاه کشور رشته یا گرایش تاریخ وجود دارد که همین امر، ضرورت پرداختن به زمینه های تخصصی مانند انقلاب اسلامی را در چندین می کند. به عنوان نمونه فقط در تهران ۱۴ مرکز پژوهشی تاریخ معاصر وجود دارد و تعداد پژوهشگران این حوزه روز به روز در حال افزایش است. تعداد آثار تاریخ معاصر و خصوصاً انقلاب اسلامی نیز رو به رشد است و نشان از این دارد که جامعه ما به این بلوغ و رشد رسیده است که تاریخ خود را از منظر علمی بشناسد. بنابراین بیش از پیش باید به فکر تاسیس کتابخانه های تخصصی در زمینه انقلاب اسلامی بود.

آیا پژوهشگران حوزه انقلاب اسلامی این امکان را در اختیار دارند که از طریق کتابخانه تخصصی انقلاب اسلامی مجلس از منابع موجود در کتابخانه های دیگر نیز مطلع شوند؟

قصد داریم در آینده منابع کتابخانه های تخصصی تاریخ معاصر تهران، مشهد، قم و چند شهر دیگر را در فهرست جست و جوی کتابخانه تخصصی انقلاب قرار دهیم تا محققان بتوانند به منابعی که در کتابخانه ها نیست دسترسی پیدا کنند.

این کتابخانه چه ارتباطی با سایر کتابخانه ها و موسسات مرتبط با تاریخ انقلاب اسلامی دارد؟

از سال ۱۳۸۵، مرکزی با عنوان گروه مهتاب تاسیس شده است که بیش از ۱۱ موسسه تاریخ نگاری و اسنادی در آن عضو هستند که کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی هم یکی از اعضای آن است. بنابراین از این طریق با سایر مراکز اسناد و کتابخانه های تخصصی مرتبط هستیم. در واقع این کتابخانه آمادگی دارد که سایر مراکز مرتبط با تاریخ معاصر و تاریخ انقلاب اسلامی را نیز به مراجعان معرفی کند.

از میان اعضای گروه مهتاب می توان به مرکز اسناد انقلاب اسلامی، مرکز اسناد تاریخی، موسسه تاریخ معاصر، موزه عبرت، حوزه هنری، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی، مرکز اسناد دیپلماسی وزارت امور خارجه، کتابخانه و مرکز اسناد ملی جمهوری اسلامی، موسسه پژوهش های تدوین تاریخ انقلاب

صورت کتاب در بین منابع ما وجود دارد اما اسناد مرتبط با انقلاب را که در کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی وجود دارد به دلیل انتشار نیافتن، متأسفانه هنوز به صورت کتاب در اختیار نداریم.

مخاطبان این کتابخانه چه گروه هایی هستند؟

گروه هدف این کتابخانه در درجه اول محققان، پژوهشگران و نویسندگان تاریخ معاصر هستند. در درجه دوم، دانشجویان علوم سیاسی و تاریخ که عنوان پایان نامه های آنها با موضوع انقلاب اسلامی مرتبط است، مخاطبان این کتابخانه خواهند بود و در مرحله سوم علاقه مندان به مطالعه تاریخ معاصر می توانند از این کتابخانه استفاده کنند.

نحوه ارائه خدمات این کتابخانه تخصصی چگونه است؟

پژوهشگران می توانند از طریق عنوان و موضوع در آرشیو الکترونیکی کتابخانه به جست و جو بپردازند اما در آینده قصد داریم امکان جست و جوی رجال، وقایع، جریانات و اسناد را هم فراهم کنیم.

چرا تاکنون کتابخانه تخصصی در زمینه انقلاب اسلامی تاسیس نشده است؟

در گذشته مرکز اسناد انقلاب اسلامی، موسسه مطالعات تاریخ معاصر، موزه عبرت، موسسه مطالعات تاریخ معاصر، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی و... کتابخانه هایی در حوزه تاریخ معاصر داشته اند، خود آقای جعفریان هم در قم یک کتابخانه تخصصی تاریخ تاسیس کرده اند که ۹۰ هزار عنوان کتاب فارسی، لاتین و عربی دارد؛ اما در زمینه تخصصی انقلاب اسلامی، تاکنون به جز یکی دو مورد کاری نشده بود و می توان گفت کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی دومین کتابخانه در این حوزه را داراست. حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی نیز بخشی برای تاریخ انقلاب دارد و گویا کتابخانه ملی هم چنین بخشی تاسیس کرده است. این مسئله نشان می دهد که مدیران کتابخانه ها و مراکز فرهنگی به اهمیت این موضوع پی برده اند و آن شاء الله شاهد گسترش این کتابخانه ها خواهیم بود.

با سیدحسینی، دستغیب و گودرزی درباره داوری آثار از سوی مخاطبان

جایزه ادبی با رأی مردم

که مردم می‌توانند در نظرسنجی‌ها شرکت کنند نمی‌توانیم دست به انتخاب بزنیم؛ چراکه در صورت انتخاب، بار دیگر یک هیئت داوری ساخته‌ایم، ولو آنکه این هیئت کمی بزرگ‌تر از هیئت داوری اولیه باشد.»

این مولف و پژوهشگر که از جمله آثار وی می‌توان به کتاب مرجع «مکتب‌های ادبی» اشاره کرد، در ادامه می‌گوید: «اصولا یکی از کارهایی که می‌تواند مردم را وارد فعالیت‌های ادبی کند، نظرسنجی از آن‌هاست. در کشورهای دیگر این نکته مورد توجه است، هر چند جنس توجه آن‌ها، دخالت دادن آرای مردم در داوری یک جایزه ادبی نیست.» وی با بیان این نکته که می‌توان به وسیله نظرسنجی مردم در جایزه‌های ادبی، نخستین گام در جهت معرفی کتاب را برداریم، می‌گوید: «وقتی شما از کسی می‌خواهید کتابی را بخواند و نظر بدهد، او حتماً آن را خواهد خواند. به گمان من کتاب خواندن یک نفر، می‌تواند به سادگی به کتاب خواندن چند نفر دیگر منجر شود و این حرکت مثبتی است.»

محمدرضا گودرزی، داستان‌نویس و منتقد ادبی نیز معتقد است که دخالت خوانندگان و نظرسنجی از آن‌ها در داوری جایزه‌های ادبی در اولین گام، خارج کردن این جایزه از دایره آرای چند داور و منتقد ادبی است. وی با اشاره به برخی داوری‌های سینمایی که نظر جمعی وسیع از عوامل سینمایی را در برمی‌گیرد، می‌گوید: «مردم ما معمولاً شناخت خوبی از ادبیات دارند و می‌توان با استفاده از برآیند آرای آن‌ها، به نظرات خوبی رسید.» وی در ادامه به ضعف‌های احتمالی این شیوه داوری هم اشاره می‌کند و می‌گوید: «یکی از ضعف‌های این شیوه، بدل شدن جایزه به یک جریان عامه‌پسند است. چون ما نمی‌دانیم که نظرات مردم از چه سمت و سویی به اثر معطوف می‌شود در نتیجه نمی‌توانیم آن را محک بزنیم. به عنوان نمونه بسیاری از مردم داوری‌های خود را با استفاده از محتوای آثار و نه فرم و ساختار آن‌ها ارائه می‌کنند و این می‌تواند به معرفی آثاری بینجامد که گاه دارای ساختار ادبی مناسبی نیستند.» گودرزی پیشنهاد می‌کند که با استفاده از گروه‌های مرجع و حتی دانشگاهی، علاوه بر خارج شدن از سلیقه و آرای جمعی محدود، بتوانیم نگاه گسترده‌تری از ادبیات را در جایزه‌های ادبی ارائه کنیم.» وی در توضیح بیشتر می‌گوید: «یکی از مشکلات ما، دوری جامعه دانشگاهی و جامعه ادبی از یکدیگر است. این شیوه یکی از راهکاری نزدیک‌ترین این دو منبع فرهنگی جامعه به یکدیگر است.»

است.»
در این میان اما رضا سیدحسینی، مترجم و منتقد ادبی از نگاهی دیگری به ماجرا نگاه می‌کند. او نیز همچون دستغیب بر تاثیر جایزه‌های مردمی بر داوری‌های ادبی تاکید دارد، با این تفاوت که معتقد است نباید مرجع و گروهی خاص را برای این نظرسنجی در نظر گرفت. وی در توضیح بیشتر می‌گوید: «ما در مقابل این عرصه دو راه پیش رو داریم: اول آن که مثل بسیاری از جایزه‌های ادبی جهانی که هیچ توجهی به آرای مردم ندارند و برگزیدگان به وسیله داوران اعلام می‌شوند عمل کنیم یا می‌توانیم پیشرو باشیم و مردم را نیز در داوری شرکت دهیم.» وی می‌افزاید: «هنگامی که پذیرفتیم

به سابقه است، با این توضیح که آن‌ها نخست مخاطبان را انتخاب می‌کردند و سپس برآیند آرا را مورد نظر قرار می‌دادند. به نظر من این شیوه می‌تواند بسیار خوب و با قابلیت باشد به این شرط که گروه‌های مرجع با معیارهای درستی انتخاب شوند.»

این منتقد ادبی در پاسخ به اینکه آیا می‌توان به شیوه جشنواره‌های فیلم، تماشاگران خاصی را در فرایند داوری شرکت داد، می‌گوید: «هر چند جایزه‌های ادبی از نظر ماهیت با جشنواره‌های فیلم تفاوت‌هایی اساسی دارند، اما می‌توان از این شیوه نیز بهره برد. کسانی که به اختتامیه یک جایزه ادبی می‌روند، افرادی جدی و علاقه‌مند هستند که به هر حال برآیند توانایی و تشخیص آن‌ها قابل استناد

جایزه‌های ادبی در طول چند سال اخیر، به ویژه در طول دو سه سال گذشته با رشدی قابل توجه همراه بوده‌اند به طوری که می‌توان ادعا کرد تمامی سلیقه‌های ادبی و تخصصی این روزها جایزه‌ای را متناسب با نیاز خود در اختیار دارند. به عنوان نمونه جایزه کتاب سال با توجه به حوزه‌های تخصصی گامی جدی در این عرصه برداشت و افزون بر آن با برپایی جوایز کتاب فصل، توجه مخاطبان به طور متمرکزتری به کتاب‌های فاخر و تخصصی جلب می‌شود. علاوه بر این جایزه‌ها جوایزی همچون جایزه کتاب سال و لایت، کتاب سال دفاع مقدس و جایزه ادبی یوسف، جایزه قلم زرین و... فضای فرهنگی کشور را بسیار فعال‌تر از گذشته کرده است به طوری که جوایز ادبی از بهترین معرفی‌کنندگان آثار جدی به مخاطبان هستند.

یکی دیگر از خصوصیات جایزه‌های ادبی، بازتاب نگاه‌های گوناگون به عرصه فرهنگ است، چنان که هر جایزه ادبی با ملاک و معیار خود که گاه ادبی و گاه محتوایی است، برگزیده‌های خود را انتخاب می‌کند. با این همه، این برگزیدگان از سوی تیم داوری و هیئت علمی برگزیده می‌شوند که به هر حال تعدادشان محدود است، هر چند همین تعداد محدود، از میان نخبگان فرهنگی و ادبی برگزیده می‌شوند و این نکته نیز امری غیرمتداول در عرصه جایزه‌های ادبی در سطح جهان نیست. یکی از تازه‌ترین مسائلی که در عرصه جایزه‌های ادبی طرح شده، دخالت و بهره‌برداری از آرای علاقه‌مندان ادبی در عرصه داوری است و به همین دلیل کارشناسان ادبی، نظرات متفاوتی را در این زمینه عرضه می‌کنند که همگی آن‌ها بر پایه اهمیت موضوع و تازگی این تئوری اجرایی در سطح جایزه‌هاست.

عبدالعلی دستغیب، منتقد و مترجم ادبی، یکی از چهره‌هایی است که به شدت با این طرح موافق است. به نظر او برخی از داوران جایزه‌های ادبی، به ویژه در جایزه‌های تخصصی، دارای صلاحیت چندانی نیستند و در عین حال هر کدام از آنها در چند جایزه ادبی به داوری می‌پردازند. وی با ذکر این نکته که برآیند آرای مردمی، می‌تواند در نهایت به نتیجه‌ای مثبت در داوری منجر شود، می‌گوید: «برخی بر این باورند که نظرات مردم، عام و غیر تخصصی است اما حقیقت آن است که وقتی همین آرا در کنار آرای چند منتقد و تنورسین ادبی قرار گیرد، می‌توان از برآیند آن‌ها به مقصود رسید.» دستغیب به شیوه نظرسنجی مردمی در جایزه‌های ادبی در جهان اشاره می‌کند و می‌گوید: «این امر در چند کشور دنیا مسبق

پایان انزوای جوایز ادبی

راضیه تجار: گسترش جوایز ادبی در چند سال گذشته سبب شده تا هیئت علمی و داوری این جایزه‌ها دست به نوآوری‌هایی بزنند. این نوآوری‌ها گاه بسیار خلاقانه و بدیع و گاه نیز تجربه‌هایی هستند برای رسیدن به گستره‌ای فراتر. از این رو باید به طور کلی این نوآوری‌ها را با نگاهی باز مورد توجه قرار داد تا فعالیت‌های ادبی و فرهنگی روند رو به رشد خود را ادامه

دهند. توجه مسئولان داوری و هیئت‌های علمی به آرای مردمی، یکی از دستاوردهایی است که به تازگی مورد توجه چند جایزه قرار گرفته است. این توجه دارای دستاوردهای بسیاری است، اما باید مراقب آسیب‌های آن نیز بود، چراکه ممکن است در صورت اجرای نسنجیده

این طرح، دستاوردهای آن، چنان که مورد نظر برگزارکنندگان آن و به طور کلی جامعه فرهنگی بوده حاصل نشود.

در مرحله اول باید طیفی از مردم و علاقه‌مندان به فرهنگ و ادب که قصد داریم آن‌ها را در نظرسنجی هیئت داوری دخالت دهیم، مشخص شود. بدیهی است که نظر عامه مردم و طیف گسترده خوانندگان نمی‌تواند چندان دقیق و مفید باشد اما می‌توان از انتخاب و آرای گروهی از علاقه‌مندان جدی‌تر به ادبیات بهره جست. به عنوان نمونه می‌توان از نظرات اعضای یک کتابخانه سود جست، چراکه اینان ادبیات و فرهنگ را به شکلی جدی‌تر دنبال می‌کنند. به گمانم باید انتخاب افراد رای دهنده بسیار دقیق باشد چراکه مخاطبان عام، انتخاب‌های خود را با خرید کتاب‌های مورد نظرشان ابراز می‌کنند.

در کنار این جنس انتخاب که می‌تواند بسیار گزیده باشد، می‌توان از مدل جشنواره‌های سینمایی نیز بهره گرفت. همان‌طور که می‌دانیم، جشنواره‌های سینمایی، بخشی از برندگان خود را به انتخاب

مردم برمی‌گزینند. به عنوان نمونه در جشنواره فیلم فجر ما همواره شاهد انتخاب تماشاگران هستیم. می‌توان از این مدل در جشنواره‌ها و جایزه‌های ادبی نیز بهره گرفت، چراکه معمولاً افرادی به این مراکز می‌آیند که دارای حداقل‌هایی در عرصه ادبیات و فرهنگ هستند. انتخابی از این دست می‌تواند آثار خوب و در عین حال با ساختاری قوی را به ما بشناساند یعنی مخاطبان آثاری را برمی‌گزینند که علاوه بر ساختار خوب و قوی، دارای محتوایی درخور دقت و توجه نیز باشد. توجه به انتخاب خوانندگان و فرارفتن از دایره چند داور و منتقد ادبی، می‌تواند دستاوردهای بسیاری داشته باشد که یکی از این مزایا، خارج شدن ادبیات از برج عاج جمعی روشنفکر یا منتقد ادبی است. وقتی مردم خود به داوری برمی‌خیزند، به طور قطع بیشتر از آثاری که موفق شده‌اند پشتیبانی خواهند کرد و همین امر این سبب خواهد شد تا فعالیت‌های ادبی که این روزها در حال وارد شدن به فضای عمومی زندگی مردم است با رشد بهتری همراه باشد.

رویکردهای جایزه ادبی انقلاب در گفت و گو با داوران آن

داستان کوتاه، پیشواز در روایت ۵۷

جایزه گسترده «داستان انقلاب» در حالی گام دوم خود را برمی دارد که برگزاری دوره اول آن با استقبال از سوی نویسندگان و مخاطبان همراه بود. در دومین دوره جایزه ادبی «داستان انقلاب» که به همت حوزه هنری و همراهی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود، چهره هایی همچون احمد دهقان، فیروز زنوزی جلالی، محمد کاظم مزینانی، خسرو باباخانی و محمد ناصری به داوری آثار خواهند پرداخت. همچنین دبیرخانه این جایزه برای تشویق اهل قلم، جوایز آن را نیز افزایش داده است، به شکلی که در بخش رمان و داستان بلند به اثر برگزیده ۹۰ میلیون ریال، اثر برتر ۶۰ میلیون ریال و اثر تقدیری ۴۰ میلیون ریال اهدا می کند.

فیروز زنوزی جلالی، یکی از داوران جایزه ادبی داستان انقلاب از دور دوم داوری های این جایزه می گوید. وی از تاریخ ۱۵ دی ماه به عنوان آغاز این دور یاد می کند و می افزاید: «من در کنار سایر کسانی که داوری این جایزه را به عهده داریم، در تلاشیم با دقت آثار را مورد بررسی قرار دهیم تا آثاری به دور بعدی راه یابند که از نظر محتوایی حرفی برای گفتن داشته باشند.» وی با اشاره به اینکه تاکنون سی اثر در عرصه داستان کوتاه و رمان را مورد مطالعه قرار داده است، می گوید: «شاید انتظار من از ادبیات انقلاب با نظر دیگر کارشناسان متفاوت باشد. من معتقدم که فرم و ساختار داستانی، اولین نکته ای است که باید آن را در کار داوری لحاظ کرد.» وی می افزاید: «در فرم هایی که به داوران داده شده همه این مسائل از جمله پیرنگ داستانی، فضا سازی، شخصیت سازی، نو بودن ایده، شعاری نبودن آثار، زبان، لحن، نثر، اصول نگارش و بسیاری دیگر از مسائل مورد توجه قرار گرفته که به نظر من از نکات مثبت جایزه داستان انقلاب است.» به عقیده این داستان نویس که چندی پیش رمان «قاعده بازی» وی توانست در جایزه ادبی جلال آل احمد مورد تقدیر قرار گیرد، یک داستان در کنار نوآوری باید به دل بنشیند و در عین حال از کلیشه ها به دور باشد.

وی سپس به برخی از آثار داستانی معاصر اشاره می کند که در قالب کلیشه ها نوشته شده اند و به همین دلیل نزد مخاطبان جایگاهی ندارند: «یکی از انتظارات از نویسندگان ادبیات انقلاب آن است که آثار خود را با نوآوری توأم کنند، چنان که برخی از آثار رسیده به دبیرخانه جایزه، آثاری خوب و قابل تامل بوده اند.» زنوزی جلالی در ادامه به شیوه داوری این جایزه نیز اشاره می کند که در تلاش است تا به هیچ وجه در

سایه نام ها قرار نگیرد و می افزاید: «تلاش ما آن است تا تحت تاثیر شهرت نویسندگان قرار نگیریم، چه بسا نوشته یک نویسنده شهرستانی، از نوشته یک نویسنده مشهور بهتر باشد. در واقع توجه ما به خود اثر است نه صاحب آن.» به عقیده وی، برگزاری این جایزه سبب می شود که قلم های بیشتر متوجه موضوع انقلاب شوند و آن را تحلیل کنند. این داور جایزه «داستان انقلاب» در توضیح بیشتر می گوید: «ما در حال دور شدن از سال های آغازین پیروزی انقلاب هستیم و به نظر من برگزاری جایزه ای که بتواند ما را متوجه ابعاد گسترده این واقعه بزرگ کند ضروری است.» خسرو باباخانی، دیگر داور جایزه ادبی داستان انقلاب نیز به روند رو به رشد داستان های کوتاه رسیده به دبیرخانه این جایزه اشاره کرده و در توضیح بیشتر می گوید: «ما به طور کلی در عرصه داستان کوتاه، بهتر از رمان عمل کرده ایم و تجلی آن را می توان در آثاری مشاهده کرد که به دبیرخانه جایزه رسیده است.» وی در توضیح بیشتر می گوید: «از آن جا که نوشتن داستان بلند و رمان کاری برنامهریزی شده و بلندمدت است، ما در این عرصه آثار موفق کمتری داشته ایم، چرا که نویسندگان ما وقت و هزینه

کافی برای خلق یک اثر خوب و قابل توجه ندارند.» به این نویسنده و پژوهشگر که از اعضای هیئت علمی جایزه ادبی یوسف نیز هست، وی می افزاید: «ما آثاری موفق در عرصه داستان کوتاه داریم که حتی توان رقابت با آثار برتر جهانی را دارا هستند.» باباخانی در مورد تاثیر گذاری جایزه های ادبی در روند فعالیت ادبی کشور ادامه می دهد: «جشنواره ها ذاتا زمینه ساز رشد و شکوفایی ادبیات داستانی ما هستند، به ویژه جشنواره داستان انقلاب که به جای ارزیابی صرف کتاب های این حوزه، تولید آثار فاخر را برای کمک به افزایش کمی و کیفی ادبیات داستانی انقلاب رویکرد اصلی خود قرار داده است.» وی در ادامه یکی از شرایط داوری در این جایزه ادبی را تنوع نگاه داوران عنوان می کند: «داورانی که در این جایزه به فعالیت مشغولند از دریچه های مختلفی به ادبیات نگاه می کنند و همین امر سبب می شود تا ما آثار را از منظری گسترده تر بررسی کنیم.» مجید قیصری دیگر داور جایزه ادبی داستان انقلاب نیز به این مهم اشاره دارد. وی در این مورد می گوید: «مشکلی که هم اکنون در ادبیات داستانی انقلاب، دیده می شود، کمبود جشنواره در این مقوله است.

به نظر می رسد هر چه تعداد چنین جشنواره هایی افزایش یابد و زمینه بهتری برای رشد و شکوفایی داستان انقلاب و به ویژه شناسایی استعداد های درخشان و نو قلم فراهم شود، مسیر آینده برای ادبیات ما هموارتر خواهد شد.» وی با بیان اینکه منابع خوبی از وقایع انقلاب از سوی نهادهای مرتبط گردآوری شده است، اظهار داشت: «پس از گذشت سی سال از انقلاب منابع تحقیقی مناسبی در قالب اسناد و خاطرات مبارزان انقلابی و فعالان این عرصه شکل گرفته است که فرصت مناسبی برای توجه جلدی به داستان انقلاب و خلق رمان های ارزشمندتر در این عرصه فراهم کرده است.» نویسنده کتاب «طعم باروت» در پاسخ به این پرسش که جایزه ادبی «داستان انقلاب» در کنار معرفی برندگان و تقدیر از آن ها چه اهدافی را دنبال می کند، می گوید: «ما امیدواریم که بتوانیم در کنار برگزاری این جایزه جوان و نوپا، فعالیت های همچون آموزش را نیز سرلوحه کار خود قرار دهیم، حتی انتشار آثار برگزیده نیز گامی مثبت در این عرصه به شمار می آید که هم اکنون از سوی دبیرخانه جایزه آغاز شده است.»

از جایزه تا جریان ادبی

محمد کاظم مزینانی: برگزاری جایزه ادبی «داستان انقلاب» فعالیتی ارزنده در عرصه ادبیات و فرهنگ ما به شمار می آید؛ از آن رو که پس از چند سال، جایزه ای تخصصی در عرصه ادبیات انقلاب اسلامی شکل گرفت؛ نکته ای که شاید باید کمی زودتر آغاز می شد. اما اکنون و در حالی که دومین گام این جشنواره برداشته می شود ضرورت توجه به مسائلی دیگر مورد توجه قرار گیرد. نخستین نکته را باید در تبلیغ و اطلاع رسانی در این زمینه جست. جایزه ادبی «داستان انقلاب» شرایط و توانایی آن را دارد تا به عنوان حرکتی فراگیر و ملی مورد توجه قرار گیرد. به این ترتیب ما می توانیم با گسترش فعالیت های خود در این عرصه، جریان سازی خوبی در عرصه فرهنگی جامعه داشته باشیم. به طور مثال ما نباید جایزه ادبی «داستان انقلاب» را تنها در حد برگزاری داوری و سپس اختتامیه فروبکاهیم. ما می توانیم در عرصه آموزش نیز

وارد شویم و با چاپ جزوه هایی در این عرصه خود جریان ساز باشیم. از سویی دیگر هیئت علمی این جایزه می تواند با برگزاری کارگاه هایی در عرصه ملی و دینی در شهرستان ها، به مرجعی برای خلق آثار برتر و کشف استعداد های جوان تبدیل شود. امیدوارم توجه به شاخصه آموزش و کشف استعداد های جوان در آغاز سال آینده به همراه برنامه ریزی های مدون آغاز شود تا آثار ادبی انقلاب به جایگاه درخور خود برسند. یکی از مشخصه های داوری در جشنواره داستان انقلاب، آن است که روند داوری در این جایزه هر ساله در چند مرحله صورت می پذیرد. من هنوز اثری آنچنان که در شأن این جایزه باشد، نخوانده ام هر چند امیدوارم در سایر آثاری که به دبیرخانه جایزه ارائه می شود آثاری درخور و قابل اعتنا موجود باشد. شاید در این عرصه توقع من کمی بالا باشد چرا که من متوقعم پس از سه دهه از پیروزی انقلاب اسلامی چنین آثاری در میان نویسندگان معاصر بتوان یافت که هر کدام بیانگر تجربه ای نو و در عین حال کامل باشند. با این همه برخی از آثاری که به دبیرخانه جایزه

می رسند هنوز دارای قابلیت هایی که مورد نظر داوران جایزه است، نیست. جایزه ادبی داستان انقلاب دومین دوره خود را پشت سر می گذارد. هر چند همه از این جایزه انتظار دارند که امسال بهتر از سال قبل عمل کند و این انتظار غیر منطقی نیست اما به عقیده من باید جدا از هر گونه سلیقه خاص خواستار تداوم چنین جایزه هایی بود. یعنی داوران، هیئت علمی و کسانی که قصد دارند در آن شرکت کنند، در طول دو دوره برپایی آن مورد توجه قرار گیرد. این نکته می تواند در کنار همه مسائلی که این جایزه مورد توجه قرار می دهد، به معرفی بیشتر آن نزد مخاطبان و به طور کلی موفقیت جریان های فرهنگی منجر شود. به گمان من جایزه داستان انقلاب این توانایی را دارد چرا که مسئولان برگزاری آن همواره با ارائه فعالیت های خود به صورت شفاف، حسن نیت خود را نشان داده اند. به عنوان نمونه معرفی داوران جایزه ادبی «داستان انقلاب» یکی از نخستین گام های اعتماد سازی نزد مخاطبان است؛ فعالیتی که باید حتما از راه های دیگر نیز تداوم داشته باشد.

سایر محمدی

«نشانه‌شناسی کاربردی» جدیدترین کتاب فرزانه سجودی اخیراً از سوی نشر علم به بازار آمده است. ویرایش دوم این کتاب نخستین جلد از مجموعه نشانه‌شناسی و زبان‌شناسی است که زیر نظر این مولف از سوی این موسسه انتشاراتی تدارک دیده شده است. در عین حال از این مجموعه، کتاب «نشانه‌شناسی عکاسی» با ترجمه دکتر مقیم نژاد نیز اخیراً به بازار آمد. فرزانه سجودی متولد ۱۳۴۰ گلباگان دکترای خود را در رشته زبان‌شناسی با تخصص نشانه‌شناسی به پایان برده و اکنون در دانشگاه‌های مختلف کشور به تدریس مشغول است. وی تاکنون آثار متعددی منتشر کرده که رمان «فریاد خاموش» از اوته، نویسنده ژاپنی نخستین ترجمه‌اش محسوب می‌شود. «ابر ساختگرایی» از ویتگنشتاین، «نظریه نزد اهل هنر» در دو جلد، «نقد و قدرت» بازآفرینی مناظره فوکو و هابرماس، «نشانه‌شناسی تئاتر و درام» و «نشانه‌شناسی در ادبیات» عناوین برخی از آثار منتشر شده او را تشکیل می‌دهند. دکتر سجودی این روزها «نظریه در تئاتر» را از سوی انتشارات سوره مهر در دست چاپ دارد. ضمن این که «نشانه‌شناسی فرهنگی» و «نظریه نشانه‌شناسی»، «نشانه‌شناسی: نظریه و عمل» نیز در آینده نزدیک از سوی نشر علم منتشر خواهد کرد.

با دکتر فرزانه سجودی و آخرین تألیفاتش

نشانه‌شناسی متن زندگی

مثال در ارتباط با امبرتو اکو، نشانه‌شناسی به یک جریان فرهنگی در نهادهای دانشگاهی تبدیل شده است. در آلمان دانشگاه کلن یک دپارتمان نشانه‌شناسی دایر کرده است. در سنت اسکاندیناوی یعنی سنت سوئدی - دانمارکی با وجود صاحب‌نظرانی مانند یلس لف و... یک سنت دانشگاهی بسیار قوی در نشانه‌شناسی به وجود آمده که وارثان آن سنسون و... هستند. در مکتب مسکو - تارتو اگر بخواهیم به صورت آکادمیک به موضوع نگاه کنیم چهار متخصص نشانه‌شناسی در سطح دانشگاهی فعالیت علمی و آکادمیک دارند. در کانادا هم هستند. به علاوه در کنار این نهادهای دانشگاهی، انجمن‌های علمی و بین‌المللی هم وجود دارند که در این زمینه فعالند. وجود این نهادها و انبوه مقالات، کتاب‌ها و مجلاتی که در این حوزه منتشر می‌شود، نشان می‌دهد که پیش‌بینی سوسور خیلی زود تحقق پیدا کرده است.

نشانه‌شناسی در علم تاویل یا تفسیر چه تأثیری بر جای می‌گذارد و چه جایگاهی در این علم دارد؟

بستگی دارد که چگونه به تفسیر نگاه کنید. علم هرمنوتیک علمی مجزا از نشانه‌شناسی است اما نشانه‌شناسان به خاطر ماهیت نشانه‌شناسی که علمی بین‌رشته‌ای است و حوزه‌های مختلفی را دربرمی‌گیرد به این کلمه مجزا خیلی معتقد نیستند ولی به هر حال هرمنوتیک نشانه‌شناسی نیست و نشانه‌شناسی هم هرمنوتیک نیست. هرچند بسیار به همدیگر مرتبط و وامدار هم هستند. هرمنوتیک دوره‌های متفاوتی را طی کرده است؛ از زمانی که تاویل به معنای رسیدن به حقیقت متن بوده تا دوره‌ای که تاویل کثرت معنا در متن معنی می‌شود. نشانه‌شناسان می‌گویند ما درگیر این نیستیم که بگوئیم معنای متن چیست؟ ما درگیر این هستیم که بگوئیم ساز و کارهای تولید معنا در متن چگونه است؟ یعنی معنا در متن با استفاده از چه روابطی و مناسباتی و کارکرد چه نظام‌هایی تولید می‌شود و چطور امکان کثرت و تنوع معنا را این نظام‌ها و مناسبات در متن به وجود می‌آورند. حالا همین بحث وقتی وارد فلسفه انتقادی می‌شود طبیعتاً می‌توان پیش‌بینی کرد که می‌خواهد نشان بدهد چطور گفتمان‌های مسلط به بیان ایدئولوژی‌ها از طریق متن به تولید باورهای همگانی و معنای قابل قبول می‌انجامد، پس در واقع نشانه‌شناسی از این جهت مثل نقد ادبی به پیدا کردن معنای متن یا ظرافت‌های پشت متن کمک نمی‌کند.

طبقه‌بندی نشانه‌ها به نشانه‌شمایی، نمایه‌ای و نمادین که به وسیله ساندروز پیرس صورت گرفته بر چه مبنایی استوار است و آیا این طبقه‌بندی همچنان پا برجا و مورد توافق همه نشانه‌شناسان است؟

این طبقه‌بندی هم اکنون مانند یک ابزار پژوهشی است یعنی نمی‌شود در مورد آن حکم قطعی داد. من در کتاب خودم مثالی درباره تصویر یکی از بازیگران در تبلیغات محیطی - شهری آورده‌ام و بحث کردم که نمی‌شود در اینجا حکم قطعی صادر کرد که این تصویر از منظر نشانه‌شناسی وجه شمایی دارد و همین تصویر روی پاسپورت این بازیگر نمایه‌ای

مکتب مسکو - تارتو است. در جمع‌بندی نهایی باید بگویم نشانه‌شناسی که در اوایل قرن بیستم شکل گرفته بود از ۱۹۶۰ میلادی به بعد وارد حوزه تحلیل‌های عملی مثل سینما، تلویزیون، تبلیغات بازرگانی و... شد اتفاقاً نشانه‌شناسی جزو آن حوزه‌های دانش بود که خیلی زود خودش را به حوزه متون و فرهنگ عامه و تحلیل آنها کشاند و خود را از قید این که مجهز به دانش مخصوص تحلیل هنر یا ادبیات متعالی باشد، رها کرد.

نظرات فردینان دوسوسور که در دوره زبان‌شناسی عمومی، شکل‌گیری علم semiology یا نشانه‌شناسی را پیش‌بینی کرده بود، چقدر تحقق یافت؟

به نظر من - به عنوان یک نشانه‌شناس - از دهه ۶۰ میلادی به بعد نهاد‌های دانشگاهی، علمی، تحلیلی و انتقادی علم نشانه‌شناسی هنوز هم افرادی در حوزه‌های تخصصی نشانه‌شناسی نظری و بحث‌های فلسفی کار می‌کنند تا این که تمایل تبلیغات بازرگانی از ۱۹۶۰ میلادی به بعد در علم نشانه‌شناسی شکل گرفت. امروز ایران در بین کشورهای منطقه از نظر دانش علم نشانه‌شناسی پیشرو است. هندوستان با سنت دیرینه و بزرگ دانشگاهی و فرهنگی در این زمینه - یعنی تحقیقات نشانه‌شناسی - به اندازه کشور ما کار نکرده است. البته در حوزه مطالعات فرهنگی کارهایی کرده‌اند، ولی در حوزه نشانه‌شناسی، مشخصاً فعالیت چندانی صورت نداده‌اند. در ایران از سال ۱۳۸۱ به بعد یک گروه نشانه‌شناس در فرهنگستان هنر فعالیت خودش را آغاز کرده و طی این مدت آثار خوبی به جامعه عرضه کرده و این حوزه را به علاقه‌مندان شناسانده است. دوستانی هم که در مجامع علمی و محیط‌های دانشگاهی و آکادمیک فعالیت می‌کنند، تالیف می‌کنند، دست به ترجمه می‌زنند و در گسترش آن سهم قابل قبولی دارند. در غرب مثلاً در فرانسه بعد از دهه ۶۰ چهره‌هایی مثل رولان بارت که از بزرگان این علم بود، گام‌های بزرگی در این حوزه برداشتند. به عنوان

نشانه‌شناسی از چه زمانی به عنوان یک علم از حوزه مباحث دانشگاهی به حوزه‌های عمومی تر کشیده شده و اساساً به چه کار می‌آید؟

نشانه‌شناسی از دهه ۶۰ میلادی که دوران تب تند جنبش‌های دانشجویی در جوامع اروپایی بود، شکل گرفت در عین حال در غرب از حوزه یک بحث نظری تقریباً خشک در زمینه زبان‌شناسی و منطق وارد حوزه فرهنگ شد. در آن زمان درخشان‌ترین تحلیل‌های انتقادی را در حوزه فرهنگ و زبان‌شناسی، رولان بارت نوشته بود. درباره فضا، اتومبیل، برج ایفل، کارکردهای فرهنگی، مد و... به تدریج نشانه‌شناسی نظری وارد حوزه تحقیقات عملی شد. تقریباً در همان سال‌ها کریستین منتر مباحث را به حوزه نشانه‌شناسی سینما کشاند و کتاب معروفش «نشانه‌شناسی سینما» را منتشر کرد. در حوزه نشانه‌شناسی تئاتر و درام، کارهای زیادی انجام شد که هنوز هم ادامه دارد. از سوی دیگر در همین دوران در روسیه یک مکتب بزرگ نشانه‌شناسی با عنوان «نشانه‌شناسی فرهنگ» شکل گرفت که آنها هم در حوزه نشانه‌شناسی در حال مطالعه چگونگی شکل‌گیری فرهنگ‌ها، انباشت متون، تولید معنا در فرهنگ‌ها، رابطه فرهنگ‌ها با یکدیگر و... پرداختند. اتفاقاً کتابی در دست ترجمه دارم که عنوان آن «نشانه‌شناسی فرهنگی» است. مطالب این کتاب در واقع ترجمه مقالات صاحب‌نظران

نشانه‌شناسی که در اوایل قرن بیستم شکل گرفته بود از ۱۹۶۰ میلادی به بعد وارد حوزه تحلیل‌های عملی مثل سینما، تلویزیون، تبلیغات بازرگانی و... شد. نشانه‌شناسی خیلی زود خودش را به حوزه متون و فرهنگ عامه و تحلیل آنها کشاند

آقای سجودی در حال حاضر سلسله کتاب‌هایی در زمینه نشانه‌شناسی را به وسیله نشر علم در دست چاپ دارید. این پروژه با چه اهدافی دنبال می‌شود؟

واقعیت این است که طی مذاکراتی که با انتشارات علم داشتیم توافق کردیم سلسله کتاب‌هایی در زمینه نشانه‌شناسی در حوزه‌های مختلف منتشر کنیم. اولین کتاب از این مجموعه ویرایش دوم کتاب «نشانه‌شناسی کاربردی» بود که با تجدید نظر کلی چاپ کردیم. این کتاب در مقایسه با چاپ اول تغییرات زیادی داشت که دامنه آنها به حدود ۱۵۰ صفحه رسید. دومین کتاب با عنوان «نشانه‌شناسی عکاسی» به قلم آقای مقیم نژاد به بازار آمد.

سرپرستی کل این مجموعه و انتخاب کتاب‌ها اعم از انتخاب نویسنده و مترجم، حتی ویرایش آثار به عهده من است. سومین کتاب به نام «زبان روزنامه» با ترجمه خانم حق‌بین در آستانه مجوز چاپ است. از این مجموعه چند کتاب به قلم من در تدارک چاپ و انتشار است که یکی «نشانه‌شناسی: نظریه و عمل» نام دارد. این کتاب شامل مجموعه مقالاتی است که در حوزه مباحث نظری و طرح‌های عملی نشانه‌شناختی نوشته شده‌اند. طرح‌های عملی آن هم از نشانه‌شناسی برنامه‌های رادیو تا تبلیغات را دربرمی‌گیرد. «نشانه‌شناسی و ادبیات» هم که قبلاً از سوی ناشر دیگری چاپ شده بود. با ویرایش جدید از سوی نشر علم منتشر می‌شود. کتاب «جست و جوی نشانه‌ها» اثر جان‌تات کالر را نیز آماده چاپ کرده‌ام که خانم لیلا صادقی و تینا امراللهی آن را ترجمه کرده‌اند و من ویرایش کرده‌ام. «نظریه‌شناسی اکونیز نام‌کتاب‌دگر» است که خانم کاکه‌خانی به فارسی برگردانده است و در همین مجموعه منتشر خواهد شد.

با چه اهداف و چشم‌اندازی چاپ این مجموعه را تدارک دیده‌اید؟

ما در زمینه نشانه‌شناسی طی شش - هفت سال گذشته خیلی کار کرده‌ایم؛ اما در همین مورد خطری را احساس کردیم و آن خطر شفاف‌شدن این دانش بود؛ یعنی درباره نشانه‌شناسی سخنرانی کنیم. در کلاس‌ها حرفش را برزیم یا موضوع حرف‌های محافل و مجالس باشد. یا در این باره میزگرد بگذاریم. بنابراین حساب کردیم چقدر کار مکتوب درباره نشانه‌شناسی انجام دادیم؟ چه در حوزه ترجمه آثار نظری بنیادی، چه در حوزه تالیف مباحثی که خودمان مطرح می‌کنیم.

چون تا زمانی که در این زمینه آثار مکتوب نداشته باشیم بدنه این علم و مفاهیم بنیادین آن تبدیل به دانش قابل ارجاع نمی‌شود. وقتی من این خطر را احساس کردم به فکر چاپ مجموعه آثاری در این زمینه اقدام کردم. به نتیجه، همکاری با نشر علم را شروع کردم تا پس از گذشت یک سال حداقل ده عنوان کتاب اعم از تالیف یا ترجمه داشته باشیم. کتاب‌هایی که قابل اتکاء و ارجاع باشند، به کتابخانه‌ها راه پیدا کنند و در واقع چارچوب‌های نظری و مباحث درونی نشانه‌شناسی را خیلی ساده و روشن نشان بدهند. با این هدف و با توجه به آن خطر چنین برنامه‌ای را در دستور کار قرار دادیم.

نشان دهنده فرهنگ آن منطقه و محله است و باید رمزگان فرهنگی در تفسیر این داستان دخالت داشته باشد.

زمانی که بالزاک این داستان را می نوشت، با آوردن اسم آن محله، نوکیستی مردم این محله را نشان می دهد. اتفاقاً این می تواند پیامدهای جذابی در ترجمه داشته باشد. مثلاً در زبان فارسی اگر داستانی در محله نظام آباد تهران می گذرد در ترجمه فقط نام یک محله تداعی می شود ولی اگر آن رمزگان فرهنگی پشت آن باشد، نظام آباد تاریخی دارد و خصوصیات را در ذهن تداعی می کند. رولان بارت در s/z همین کار را درباره یکی از محلات پاریس می کند که در داستان سارازین بالزاک از آن نام برده می شود.

به نظر شما وضعیت نشانه شناسی در کشور ما به ویژه در دانشگاه ها چگونه است و کدام شاخه از نشانه شناسی بیشتر مورد توجه است؟

ما هنوز هیچ گروه آموزشی به نام گروه آموزش نشانه شناسی در دانشگاه های کشور نداریم. در نتیجه رشته دانشگاهی هم در این زمینه نداریم اما بعد از فعالیت های دهه ۸۰، یک گروه پژوهش نشانه شناسی در فرهنگستان هنر شکل گرفته است که تا الان خوب کار کرده و هر سال هم مجموعه مقالات همایش های مختلف چاپ شده است. بر این اساس در دانشگاه های هنر درس های نشانه شناسی راه خودش را باز کرده است.

مثلاً در گروه تئاتر و ادبیات نمایشی دو واحد درس نشانه شناسی تئاتر داریم، در عکاسی داریم و در دوره دکتری زبان شناسی هم درس نشانه شناسی وجود دارد. اما دانشجویانی که در رشته زبان شناسی تحصیل می کنند، به جنبه های نشانه شناسی متون زبانی اخیراً خیلی علاقه نشان می دهند به خصوص به متون رسانه ای و متون ادبی حتی خودم راهنمای پایان نامه های متعددی در این حوزه ها بوده ام. اتفاقاً پایان نامه های خوبی هم در رشته های هنر داشته ایم اما در مجموع هم بیشترین فعالیت ها را در درجه اول بچه های تئاتر و بعد سینما دارند.

نشانه شناسی دانشگاه های ایتالیا در این تقسیم بندی کجا قرار می گیرد؟

امبرتو اکو در حوزه نشانه شناسی شخصیتی دووجهی ارزیابی می شود، یعنی هم خودش را از سنت های نشانه شناسی سوسوری محروم نمی کند و هم هر جا که لازم باشد به سنت های نشانه شناسی آمریکایی و کاربردشناسی پیرس، موریس و... پایبند است. در واقع برخی مکتب ایتالیایی را یک مکتب التقاطی در حوزه نشانه شناسی ارزیابی می کنند.

شما در این کتاب بحث رمزگان پنجگانه s/z رولان بارت را مطرح کرده اید. شاید برخی ندانند که این موضوع مربوط به داستان سارازین بالزاک می شود که بارت پنج نقد و تفسیر مستقل از دیدگاه پنج مکتب بر آن نوشته است.

من قبلاً بیش از ۷۰ درصد از کل متن کتاب s/z بارت را از ترجمه کرده ام اما بعد به یک بیماری سخت مبتلا شدم و سال گذشته از هر نوع فعالیتی بازماندم و این ترجمه هم ناتمام رها شد امیدوارم که در اولین فرصت این کار را تمام کنم و به چاپ بسپارم. داستان سارازین بالزاک را هم ترجمه کرده ام که در واقع آماده چاپ است. سارازین، داستان بسیار جذابی است اما من حاضر نشدم آن را به صورت مستقل بدون نقدهای بارت چاپ کنم. بارت این داستان را به هفتصد و چند واحد خوانش تبدیل کرده است.

بحث بعد که در رساله s/z مطرح می شود، این است که پنج رمزگان را معرفی می کند، یعنی پنج کد که از نظر بارت همیشه در خوانش متون دخالت دارند که همان پنج کد فرهنگی، هرمنوتیکی، واکنشی و... هستند. بارت واحد به واحد در این داستان پیش می رود و نشان می دهد که هر واحد از قصه چطور برای تولید و معنا و کارکردهای متن به رمزگان های پنجگانه ای که معرفی کردیم متصل می شود. برخی از این واحدها به بیش از یک رمزگان متصل دارند و برخی از واژه ها حداقل در حد یک رمزگان کار می کنند. داستان سارازین بالزاک در یکی از محلات پاریس می گذرد، در اینجا نام محله

اما نشانه شناسی پیرس مبتنی بر نوعی کاربردشناسی پراگماتیستی است و اصول نظری اش را هم از منطق می گیرد. مقاله معروفی به نام 'منطق به مثابه نشانه شناسی' است که من آن را ترجمه کرده ام. در واقع افق نگارش از افق علم منطق و نوعی پدیدارشناسی نشانه شناختی است یعنی این که هر چیزی می تواند نشانه شود به شرط آن که مانند نشانه ای ارسال و دریافت شود. سوسور پیوسته زبان شناس بوده است اما زبان شناسی که نوع نگاهش به زبان و روش شناسی و مبانی نظری اش نگاه نشانه شناختی است. در ضمن چنین علمی می تواند موفق شود چون جایگاهش را دارد و می تواند نظام های دیگر مثل آیین ها، آداب، پوشاک و... را بررسی کند. به هر حال این دو سنت در اصول نظری با یکدیگر تفاوت های فراوانی دارند.

اما این که از نظر شهرت چه وضعیتی دارند، نمی توان قاطعانه نظر داد. به این دلیل من معتقدم گروهی که پیرو سنت سوسوری بوده اند به دلیل این که از طرفی به یک سنت اروپایی بخصوص یا فرانسوی تعلق داشتند عمده شهرت خود را مدیون همین مسائل هستند؛ در حالی که پیروان نشانه شناسی پیرس بیشتر به یک سنت آکادمیک آمریکایی تعلق داشتند. این شهرت شاید بیشتر منشأ سنت روشنفکری را داشته باشد تا سنت های آکادمیک، دلیل دیگری هم دارد؛ نثر پیرس نثر بسیار دشواری است و شیوه های استدلال و بحث های نظری اش در حوزه مباحث سوسوری پراکنده است. شاید غیر از آن مقاله ای که من ترجمه کرده ام هیچ مطلبی به قلم پیرس در زبان فارسی ترجمه نشده باشد. چون متون دشواری هستند. اما پیروان نشانه شناسی سوسوری، چون هم وابسته به موج بودند و هم به دلیل این که وارد حوزه عمومی تر نشانه شناسی شدند، از نثر ساده تر، روان تر و قابل فهم تری استفاده می کنند. شاید همین ها عوامل شناخته شدن بیشتر آنها و شهرت فراگیر آنها شده باشد.

به نظر شما امبرتو اکو به عنوان نویسنده و استاد

باشد. در تبلیغ آن وسیله کولر این تصویر وجه نمادین مسلط است و در آلبوم خانوادگی، این تصویر وجه شمایی اش برجسته تر است.

در هر حالی که در هر سه مورد آن، وجوه دیگر هم کارکرد خودشان را دارند. خود پیرس هم معتقد نیست که طبقه بندی این نشانه ها حکم سه صندوق را دارند و ماهر نشانه ای را در یکی از این سه صندوق می اندازیم ولی امبرتو اکو خیلی شفاف می گوید که اینها سه نقش هستند که نشانه ها ممکن است در سطوح مختلف بازی کنند و نمی شود قاطعانه یک نقش برای آنها قائل بود. امروز این نشانه ها بیشتر ابزارهای تحلیلی هستند؛ یعنی در جاهایی به کار می آیند و خیلی خوب هم به کار می آیند اما هیچ قطعیتی در مورد این که یک نشانه را قطعاً شمایی یا نمایه ای یا نمادین بدانیم وجود ندارد و بستگی به مناسبات آن نشانه در متن با نشانه های دیگر و نوع نقش یا کارکرد آن نشانه ها دارد.

علم نشانه شناسی سوسوری با علم نشانه شناسی پیرسی چه تفاوت و تمایزاتی دارد؟ و چرا پیروان نشانه شناسی سوسوری مانند یاکوبسن، بارت و کریستوا در مقایسه با پیروان نشانه شناسی پیرسی مانند موریس، ریچاردز، آگدن و... از شهرت بیشتری برخوردارند؟

در پاسخ سوال اول شما باید بگویم نشانه شناسی سوسوری بسیار مبتنی بر الگوهای زبان شناختی است البته افرادی که شما نام بردید مثل رولان بارت و کریستوا... بعداً به رغم این که برسکوی سوسوری ایستاده بودند در این حوزه تحلیل هایی نیز کردند و امروز هم این تحلیل ها به قوت خود باقی است و ما هم به آن معتقدیم؛ اما آیا واقعا هر نظام نشانه ای را الزاماً همچون زبان می شود بررسی کرد؟ یا اینکه الگوهای نظری عمومی تری برای کل نظام های نشانه ای و الگوهای نظری خاص تری برای هر نظام نشانه ای مثل تعزیه، تئاتر و... لازم است؟ حتی همان ها هم این برچسب سوسوری را با خود دارند ولی پیوسته در کار جدل نظری، نقد و بحث بودند.

باسمه تعالی

فراخوان عمومی سومین جشنواره بین المللی شعر فجر (بخش کشوری)

سومین جشنواره بین المللی شعر فجر، همزمان با نکوداشت سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سه بخش کشوری، استانی و بین المللی برگزار خواهد شد و با توجه به این تقارن خجسته، توجه بیشتری به اشعار با موضوعات امام و انقلاب اسلامی، نهضت بیداری اسلامی، پایداری و دفاع مقدس، آیینی و مذهبی، مضامین اخلاقی، ایثار و شهادت معطوف خواهد شد.

شرایط شرکت در بخش کشوری:

- ۱- در بخش رقابتی فقط شاعران جوان (متولدین ۲۲ بهمن ماه ۱۳۵۷ به بعد) حق شرکت دارند. ۲- شاعران جوان در صورت تمایل به شرکت در بخش کشوری باید حداقل ۱۴ قطعه از اشعار چاپ شده یا چاپ نشده خود را در یکی از حوزه های شعر سنتی یا نو (نیمایی و سپید) یا کودک و نوجوان به تعداد پنج نسخه تکثیر و به همراه سایر مدارک لازم به نشانی زیر ارسال نمایند. تهران، میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان فجر، شماره ۹، ساختمان فجر، طبقه چهارم، دبیرخانه سومین جشنواره بین المللی شعر فجر تلفن و شماره: ۰۲۱-۸۸۳۴۲۹۷۹-۱۵۸۹۷۴۳۱۱۱
- شاعران متقاضی شرکت در بخش استانی، براساس فراخوان اعلام شده از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان محل اقامت خود اقدام نمایند.
- ۳- هر شاعر فقط در یکی از حوزه های زیر شرکت می نماید: شعر سنتی - شعر نو (نیمایی و سپید) - شعر کودک و نوجوان
- ۴- شاعران منتخب در دو سال گذشته در صورت تمایل به شرکت در این جشنواره باید آثار جدید خود را ارسال نمایند.
- ۵- شاعرانی که در جشنواره استانی شرکت می کنند، در صورت تمایل، جهت شرکت در سطح کشوری نیز می توانند مدارک لازم را مستقیماً به دبیرخانه مرکزی ارسال نمایند. ده اثر برتر هر استان در بخش استانی جشنواره توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی همان استان جهت شرکت در بخش کشوری به دبیرخانه مرکزی ارسال می شود.

مدارک لازم:

- ۱- کتاب شعر یا مجموعه ای شامل حداقل ۱۴ قطعه از سروده های شاعر جوان (متولد ۲۲ بهمن ماه ۱۳۵۷ به بعد) در پنج نسخه در یکی از حوزه های یاد شده
- ۲- تصویر صفحه اول شناسنامه
- ۳- فرم تکمیل شده شرکت در سومین جشنواره بین المللی شعر فجر در سطح کشوری

مهلت ارسال آثار و مدارک:

دوطلبان باید آثار و مدارک لازم را حداکثر تا پایان وقت اداری روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۳۰ به دبیرخانه مرکزی ارسال نمایند.

فرم شرکت در سومین جشنواره بین المللی شعر فجر (بخش کشوری)

اینجانب: فرزند: دارای کد ملی: شماره شناسنامه:

صادره از: متولد: ۱۳ ضمن ارسال مدارک لازم به شرح زیر آمادگی خود را جهت شرکت در حوزه شعر سومین جشنواره بین المللی شعر فجر اعلام می نمایم.

۱- کتاب شعر یا حداقل چهارده قطعه از سروده های داوطلب شرکت در حوزه شعر سنتی □ یا نو (نیمایی و سپید) □ یا کودک و نوجوان □ در پنج نسخه و صفحه

۲- تصویر صفحه اول شناسنامه داوطلب

۳- فرم شرکت در سومین جشنواره بین المللی شعر فجر در سطح کشوری

تاریخ:
امضاء:

کارشناسان از طراحی بازی های رایانه ای براساس متون ادبی می گویند

کلیک روی اسطوره ها

قبل از آن - که سرشار از اسطوره های کهن بودند - کارکردیم.

وی با بیان اینکه برای ساخت این بازی از منابع تاریخی بین النهرین و شرقی نیز بهره جسته ایم، می افزاید: اقتباس ما از منابع مکتوب، بهره گیری مستقیم نبود به همین دلیل تغییراتی در داستان ها برای استفاده در یک بازی رایانه ای انجام دادیم؛ مانند داستان رویین تن که پایانی متفاوت با شاهنامه برای آن در نظر گرفته شده است.

مدیرعامل شرکت سازنده بازی "عصر پهلوانان" ادامه می دهد: ساخت بازی های رایانه ای براساس منابع مکتوب یک اصل است بنابراین رسانه ها باید مشوقی برای رجوع کودکان و نوجوانان ایرانی به کتاب هایی چون شاهنامه و مطالعه قصه در آن کتاب ها باشند.

برقعی در پایان با اشاره به این که در ساخت این بازی از منابع مذهبی نیز بهره گیری شده، می افزاید: در بسیاری از دیالوگ ها از احادیث نبی اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) بهره برده ایم و سجایای اخلاقی را نیز به عنوان امتیازهای مثبت و منفی برای کودکی که از بازی استفاده می کند تعریف کرده ایم.

وی در پایان می گوید: رسانه های تازه می توانند آموزه های دینی، اخلاق جبهه و فرهنگ دفاع مقدس را به شکلی جذاب در میان کودکان ایرانی رواج دهند.

سازندگان چیره دست انیمیشن ساخته شده است. در همین راستا بهرام برقعی مدیر پروژه "عصر پهلوانان" در این باره به کتاب هفته می گوید: ما برای ساخت این بازی ها نزدیک به سه ماه تحقیقات داشتیم و روی منابع مختلف اعم از شاهنامه و منابع

این به درستی خواست بیگانگان است که می خواهند فرهنگ خود را این بار با ساخت بازی های رایانه ای تحمیل کنند.

این استاد ادبیات در پایان اضافه می کند: زبان استفاده از فرهنگ بیگانه برای کشورهایی که فرهنگ و تاریخ کافی ندارند چندان مهم نیست اما کشور ما با آن فرهنگ گرانسنگ و ادبیاتی دلاویزی گمان از رسوخ بازی های رایانه ای در فرهنگ خود زبانی جبران ناپذیر خواهد خورد.

بهرام عظیمی نیز به عنوان سازنده انیمیشن که آثارش در سطح جامعه از باز خوردی مناسب برخوردار است، ظرفیت های فرهنگ و ادبیات ایرانی را برای ساخت بازی های رایانه ای منحصر به فرد می داند.

عظیمی با اشاره به این که غنای فرهنگ و ادبیات ایرانی گنجینه ای مطمئن برای ساخت بازی های رایانه ای است، می گوید: ادبیات ایرانی برای بهره گیری در ساخت بازی های رایانه ای در تمام جهان بی نظیر و غنی است.

وی می افزاید: تنها داشتن ظرفیت قوی برای ساخت این بازی ها لازم نیست بلکه در نگارش فیلمنامه این بازی ها نیز باید از ادبیات استفاده کرد و از نیروهایی بهره برد که با ادبیات فارسی آشنایی دارند.

وی با انتقاد از ساخت بازی هایی که به دست نیروهای غیرمتخصص و با ساده انگاری نسبت به تاثیر ذهن کودکان ساخته می شود می گوید: در زمینه ساخت بازی های رایانه ای، نگارش فیلمنامه اهمیت بسزایی دارد.

کارگردان مجموعه انیمیشن "ترافیک" ادامه می دهد: دین و فرهنگ ما سرشار از روایات و قصه های قرآنی است که پتانسیل و ظرفیت تبدیل به این بازی ها را دارد.

در واقع نود درصد قصه های مذهبی ما به نوعی در رسته ادبیات داستانی قرار می گیرند و حتی می توان از تلفیق چند داستان در دوره های متفاوت در ساخت بازی های رایانه ای بهره برد.

عصر پهلوانان: اتفاقی مبارک

همان گونه که در ابتدای گزارش اشاره شد، بازی رایانه ای "عصر پهلوانان" بزرگ ترین طرحی است که با بهره گیری از نظرات کارشناسان ادبیات و

استفاده از بازی های رایانه ای - به عنوان رسانه ای نو ظهور - به امری عادی در دنیای رسانه های سمعی و بصری و به تبع آن جهان چند رسانه ای در قرن بیست و یکم تبدیل شده است.

دنیای غرب به رغم نداشتن پیشینه فرهنگی و تاریخی غنی با بهره گیری از فناوری دیجیتال و جاذبه های فراوان رسانه های الکترونیک، هر روز با خلق اسطوره های خیالی از تاریخ چندصدساله خود، سعی در القای داشته های فرهنگی به کودکان سراسر جهان دارد، در این راستا کودکان ایرانی نیز از دایره این القائات بیرون نبوده و با جاذبه های و نگرانی فرهنگی و کارشناسان حوزه کودک و نوجوان نیز از همین نقطه سرچشمه می گیرد، چون در حالی که ایران با فرهنگ غنی دینی و ملی گنجینه ای از ادبیات و الگوهای اخلاقی را در خود پنهان دارد، آرباب حلقه ها و "هری پاتر" که مشخصه ای جز خیال پردازی ندارند به عنوان کاراکترهای بازی های رایانه ای به کودکان این سرزمین معرفی می شوند.

با توجه به اهمیت موضوع و حساسیت پرورش اخلاق در کودکان، مسئولان و مدیران فرهنگی بر آن شدند تا با تدبیری مناسب و رهجویی از اهالی ادبیات، رسانه، گرافیک و انیمیشن راهکار تازه ای را در ساخت این بازی ها بذل توجه قرار دهند.

تشکیل بنیاد ملی بازی های رایانه ای زیر نظر معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حضور در نمایشگاه های بین المللی و عضویت در نظام رده بندی سنی جهانی و طراحی یک نظام بومی که با فرهنگ ملی - مذهبی ما ایرانیان همخوانی داشته باشد را می توان از جمله فعالیت های صورت گرفته در این عرصه به حساب آورد در همین راستا، ساخت بازی "عصر پهلوانان" که براساس داستان های شاهنامه، شاهکار حکیم ابوالقاسم فردوسی و منابع اصیل دیگر ساخته شده است ما را بر آن داشت تا با چند نفر از اهالی ادبیات و کارشناسان بازی های رایانه ای به گفت و گو بنشینیم و درباره چگونگی بهره گیری از این رسانه نو ظهور که بر مبنای فرهنگ ایرانی ساخته شده تبادل نظر کنیم.

دکتر میرجلال الدین کزازی در این باره می گوید: بر آنم که توان و گنجایش ادب پارسی برای این که بتوان در ساختن بازی های رایانه ای بهره برد، بسیار است زیرا در پهنه ادب پارسی ما با گونه های مختلفی از داستان رویه رو هستیم و شاهکارهای ادب پارسی مانند شاهنامه، پنج گنج نظامی و بوستان سعدی، پهنه ای فراخ و رنگارنگ را در برابر بازی سازان رایانه ای می گسترده.

وی ادامه می دهد: مشخص ترین عملی که باید در برابر ساختن بازی های رایانه ای براساس ادبیات کهن ایرانی انجام داد، استفاده از نگارگری و فن تصویر است زیرا این داستان ها به گونه ای است که شاید نیازی برای تبدیل شدن به فیلمنامه را ندارند و خود شرایط لازم قصه پردازی را دارا هستند. تنها می بایست نکات فنی و ظریف را به آن ها اضافه کرد.

کزازی با بیان این مطلب که استفاده کودکان ایرانی از بازی های ساخت کشورهای غربی بسیار زیانبار است، تصریح می کند: زبان استفاده از بازی های رایانه ای غربی، بنیادین و پایدار است و کودک ایرانی را از تاریخ، فرهنگ و پیشینه ایرانیان می گسلد و در دامان فرهنگ و تاریخ بیگانه می افکند.

اطلاعیه

قابل توجه ناشران ، کتاب فروشان ، صحافان ، چاپخانه ها ، لیتوگرافی ها ، مراکز پخش ، ناشران الکترونیک ، کاغذ فروشان ، گرافیکست ها و تصویرگران سراسر کشور

مرجع نشر

خانه کتاب در حال آماده سازی ویرایش جدید ((مرجع نشر ایران))

حاوی اطلاعات تمام صنوف مرتبط با نشر شامل ناشران ، کتاب فروشان ،

صحافان ، چاپخانه ها ، لیتوگرافی ها ، مراکز پخش ، ناشران الکترونیک ،

کاغذ فروشان ، گرافیکست ها ، تصویرگران ، کتاب فروشان الکترونیک و

نمایندگان ناشران خارجی سراسر کشور می باشد. برای تکمیل اطلاعات

و کمک موثر به زنجیره نشر کشور ، از تمام مراکز فوق درخواست می شود

اطلاعات خود را از طریق نشانی های زیر ، تا پایان بهمن ماه به خانه کتاب

ارسال فرمایند . مراکزی که مایل نیستند اطلاعات آنها در کتاب ((مرجع نشر))

درج شود ، درخواست خود را به صورت کتبی به خانه کتاب ارسال نمایند .

نشانی : تهران ، خیابان انقلاب ، نرسیده به چهارراه ولیعصر ، بین خیابان

فلسطین و برادران مظفر ، شماره ۱۱۷۸ ، طبقه اول

واحد کتابداری و اطلاع رسانی : صندوق پستی ۳۱۳ - ۱۳۱۴۵

تلفن : ۶۶۴۱۴۹۵۰ ، داخلی های ۲۰۴ ، ۲۰۵ ، ۲۰۷ ؛ دورنگار ۶۶۴۱۵۳۶۰

پست الکترونیکی Information@Ketab.org.ir

محسن فراهانی

هدایت الله بهبودی سال ۱۳۳۹ در تبریز به دنیا آمد. او دارای مدرک کارشناسی در رشته تاریخ است و در سال‌های گذشته مسئولیت‌های مختلفی را به عهده داشته است که از آن جمله می‌توان به دبیر گروه فرهنگی روزنامه ایران، مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز دو هفته نامه کمان، سردبیر فصلنامه مطالعات تاریخی، مسئول دفتر ادبیات انقلاب اسلامی حوزه هنری و ... اشاره کرد. علاوه بر این بهبودی موفق به کسب جوایز متعددی در جشنواره‌های مختلف شده است که جشنواره هشتم و نهم مطبوعات و جایزه شهید آوینی از آن جمله‌اند. «سفر به قبله»، «سفر به سوریه ۹۳»، «ادبیات در جنگ‌های ایران و روس»، «ادبیات نوین ایران پیش از نهضت مشروطه» و «انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک (۲۵ جلد)» از جمله آثاری است که در کارنامه این محقق تاریخ انقلاب و دفاع مقدس کشور به چشم می‌خورد. پژوهش و تحقیق گسترده این محقق حوزه تاریخ، کتاب هفته را بر آن داشت تا گفت‌وگویی درباره ضرورت و جایگاه پژوهش در تاریخ‌نگاری انقلاب با وی انجام دهد.

روایت هدایت الله بهبودی از روند سه دهه پژوهش در تاریخ انقلاب اسلامی

چشم انداز تاریخ‌نگاری انقلاب

پژوهش‌هایی در قالب روزشمار مانند «تقویم تاریخ انقلاب اسلامی»، «روزشمار انقلاب اسلامی» و «انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک» افزوده شد و بعد از آن به تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی بخشید. ظاهراً در دوره بعدی موضوع شکل دیگری پیدا می‌کند و با روندی که برشمردید کفه منابع داخلی سنگین‌تر می‌شود.

بله همین‌طور است. دهه ۸۰ را باید دهه زبان‌گشایی اسناد و دوره سوم تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی دانست. با اینکه سیر تولید منابع براساس تاریخ شفاهی از اوایل دهه ۸۰ اوج گرفت و بنیاد انتشار اسناد در نیمه دوم دهه هفتاد گذاشته شد اما حضور کتاب‌های اسنادی در چند سال اخیر بهت‌انگیز بوده است. شاید مورخان در هیچ برهه‌ای با این حجم از مواد خام روبه‌رو نبوده‌اند و موزه دفتر رئیس‌جمهور با حدود ۵۰ کتاب مسندی یادکردنی است. در این بین نقش مرکز بررسی اسناد تاریخی با انتشار حدود ۲۰۰ جلد کتاب و اداره کل آرشیو، اسناد در سازمان‌هایی چون مرکز اسناد انقلاب اسلامی، سازمان اسناد ملی ایران، وزارت خارجه، مجلس شورای اسلامی، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی و موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران را نیز مدنظر قرار دهیم، پژوهشگران تاریخ انقلاب اسلامی و جست‌وجوگران زمینه‌های آن در دوره معاصر برهه مناسبی را از جهت سهولت دسترسی به منابع دست اول پشت سر می‌گذارند.

با سیری که شما برای تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی در این سه دهه برشمردید، آیا با این نظر که مادوره مطلوبی را از این جهت می‌گذرانیم موافق هستید؟ با این نظر که در دوره مطلوبی از تولید منبع به سر می‌بریم موافق هستیم چون پایه و بنیاد تاریخ پژوهی دوران معاصر فراهم شده است. تولید منابع داخلی اینک مورخان و پژوهشگران خارجی را ملزم کرده است که آثار یاد شده را در دهه سوم ببینند. یعنی نمی‌توانند از آن بگذرند. اکنون دو سه سال است که آرشیو ملی انگلیس گاه با ضرب و زور شکایت یک مورخ علاقه‌مند ایرانی و گاه با تکیه به قانون آزادی اسناد پس از سی سال سندهایی را منتشر می‌کند. اخیراً سایت تابناک تعدادی از این اسناد آزاد شده را به کوشش آقای مجید تفرشی منتشر کرد که آنها را دیدم و در جای خود ارزشمند است اما گروهی از تاریخ معاصر ایران به ویژه دوره منتهی به پیروزی انقلاب نمی‌گشاید. حداکثر شهادتی است بر شواهد موجود و قرینه‌ای اضافه بر قرائن منتشر شده. دارای‌های اسنادی موجود در داخل کشور ثروت در دسترس و عمیقی است که رفته رفته قدر و قیمت آن شناخته می‌شود. از آن جمله مجموعه ۲۵ جلدی «انقلاب اسلامی به روایت اسناد ساواک» بدون انکا و استناد به این مجموعه می‌توان تاریخ وقایع دو سال ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ را بازنمایی کرد. منظورم بازنمایی مقرون به حقیقت است. بله، ما در دوره قابل قبولی از تولید منابع دست اول به سر می‌بریم و با این روند می‌توان احتمال داد که در دهه آینده با دو پدیده جدید روبه‌رو خواهیم بود: اولاً تاریخ‌نگاری بومی و اصیل معاصر ایران بر پایه منابع موجود و ثانیاً آغاز تاریخ‌نگاری رخدادهای پس از انقلاب اسلامی.

به نظر شما چه رخدادهایی را می‌توان در عرصه تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی در طول این سه دهه برشمرد و در این دوره با چه فراز و فرودهایی مواجه بوده‌ایم؟

آنچه در این مورد می‌توانم بگویم قبل از آن در سرمقاله شماره پنجم فصلنامه مطالعات تاریخی طرح کرده بودم اما از آنجا که این نظریه کمتر مورد توجه واقع شده، مایلیم یک بار دیگر آن را تکرار کنیم؛ آن هم با این مقدمه که دگرگونی‌های بزرگ اجتماعی، همچون انقلاب، پیامدهای گوناگونی دارند. از آن شمار است برانگیخته شدن میل مورخان به نگارش رویدادهایی که به انجام یک حکومت و آغاز حکومتی دیگر منجر شده است. انقلاب اسلامی نیز بنا به طبع دگرگون ساز خود چنین خواستی را در ضمیر تاریخ‌نگاران ایران و جهان پدید آورد و به فراخور دانش، علاقه و تخصصشان، آنان را وادار به این واکنش طبیعی کرد و از آنجا که نوشتن از رخدادهای تاریخی توقف‌ناپذیر است، سیر تاریخ‌نگاری درباره انقلاب اسلامی از ابتدا تاکنون و از حال به آینده در جریان است.

آیا این سیر را می‌توان دسته‌بندی کرد؟

بله، می‌خواهم به همین نکته اشاره کنم. پس از فرونشستن غباری که از جدال بین مردم و حکومت پهلوی برخاسته بود، آنچه به چشم می‌خورد روایت ناظران خارجی براساس مشاهدات یا تحلیل‌های سیاسی-اجتماعی بود. منابعی چون «غورو سقوط» آنتونی پارسونز، «ماموریت در ایران» ویلیام سولیوان و «درون انقلاب ایران» جان دی. استمپل با تکیه بر حضور نویسندگان در ایران و ارتباط با مقامات بلند پایه کشور و کتاب‌هایی چون «اسرار سقوط شاه» زیبگنیو برژینسکی یا «همه سقوط می‌کنند» گری سیک با آگاهی از مناسبات سیاسی در هیأت حاکمه دولت آمریکا بر پایه مشاهدات منتشر شدند. منابع دیگری هم مانند «ایران عصیانگر» پل بالتا و کلورین رولو، «ایران، انقلاب به نام خدا» کلر بریز و پیر بلانشه نیز از چنین ماهیتی برخوردار بودند اما این ناظران پیش از آن که کارگزاران سیاسی کشور متبوع خود باشند، نماینده رسانه‌ها و نویسندگان رسانه‌های ارتباط جمعی بودند. در همین دوره منابع دیگری نیز پدید آمدند که مبنای نگارش آن‌ها تحلیل گزارش‌های تاریخی با عطف به گذشته نه چندان دور ایران بود. «دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران» فرد هالیدی یا «ریشه‌های انقلاب» نیکی آرکدی برخی از مقامات ایرانی حکومت شاه ظلع دیگری از تاریخ‌نگاری این دوره را ترسیم کردند که بیشتر آن‌ها بر بنیاد مشاهده یا آگاهی مستقیم استوار بود مانند: «سقوط شاه: فریدون هویدا»، «خدمتگزار تخت طاووس» پرویز راجی و «اعترافات ژنرال» عباس قره‌باغی. بر همین مبنای تعدادی کتاب از راولیان ایرانی نیز منتشر شد که یا روایتگر رویدادهای منطقه‌ای بودند مانند «انقلاب اسلامی مردم مشهد» رمضانعلی شاکری «یادواره نهضت اسلامی یا چهره انقلاب در اصفهان» سید حسن نوربخش یا منابعی که می‌توان آنها را حکایتگر رخدادهای کل کشور دانست، مثل «حماسه‌های ملت به رهبری امام خمینی(ره)» ولی‌الله نوری توپسرکانی و خودنگاشت‌هایی که برای نخستین بار رخ

می‌نمودند مثل «خاطرات سیاسی: محمد محمدی ری شهری» در این بین مجموعه سه جلدی «بررسی و تحلیلی از نهضت امام خمینی(ره)» سید حمید روحانی را به نسبت زمان خود باید مهم‌ترین منبع تحقیقی داخل کشور برشمرد.

تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی بیشتر دهه ۶۰ شمسی را در چنین فضایی گذارند و اگر نبود سلسله کتاب‌های «اسناد لانه جاسوسی» یا جلد دوم «ظهور و سقوط سلطنت پهلوی»، این دوره را باید دوره خاموشی سندها نامید.

پس در دهه ۶۰ ما بیشتر مصرف‌کننده منابع خارجی و ترجمه شده بودیم. ارزیابی شما از دهه بعد چیست؟

بله همین‌طور است. در دهه ۷۰ یا دوره دوم تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی رویکرد تازه‌ای آغاز شد که نشأت گرفته از قالبی نو یا بهتر بگویم قالبی باز یافته بود؛ تاریخ شفاهی. البته در دوره نخست

استثنائاتی چون «ناگفته‌ها» ی مهدی عراقی وجود داشت اما در برهه اخیر نهادهایی که سازمان یافته به این شیوه پرداختند قابل توجه است: «بنیاد تاریخی انقلاب اسلامی»، «دفتر ادبیات انقلاب اسلامی حوزه هنری» و «مرکز اسناد انقلاب اسلامی». در خارج از کشور مراکزی با کمک شرکت‌های بزرگ اقتصادی و حمایت برخی دانشگاه‌ها با موضوع عام تاریخ معاصر ایران شکل گرفت و مهم‌ترین آنها خودنگاشت همچون «زواای تاریخ» جلال‌الدین فارسی، «خاطرات آیت الله خلخالی» و «دوران مبارزه» علی اکبر هاشمی رفسنجانی، حضور ملموسی در این دوره پیدا کردند و بر شمار منابع تحقیقی اعم از گزارشی-تحلیلی چون «مقدمه‌ای بر انقلاب اسلامی» صادق زیباکلام، «تاریخ سیاسی معاصر ایران» سید جلال‌الدین مدنی، «تاریخ سیاسی بیست و پنج ساله ایران» غلامرضا نجاتی و

روزگار سخت عروسک‌ها

یکی از مشکلات هنرمندان نمایش عروسکی در ایران، اثبات این مدعاست که تئاتر عروسکی نمایش خاص کودکان نیست. اساسا بسیاری از انواع تئاتر عروسکی مضامینی را طرح می‌کنند که این مضامین نمی‌توانند کودکان باشند. جالب آن که اختصاص نداشتن تئاتر عروسکی به کودکان، موضوع تازه‌ای نیست؛ بلکه از گذشته‌های دور تئاتر عروسکی بیشتر برای بیان موضوعاتی به کار می‌رفته که با دنیای بزرگسالان در ارتباط بوده است. تئاترهای عروسکی «بونوراکو» در ژاپن و «کاتاکالی» در هند، هر یک داستان‌هایی عرفانی و مذهبی یا فلسفی و اخلاقی دارند. حتی در کشور خودمان، عروسک معروف خیمه شب بازی؛ مبارک با زبان طنز، نیشدارترین انتقادهای اجتماعی مطرح می‌کرده است. کودکانه فرض کردن تئاتر عروسکی از یک سو و بی توجهی به تئاتر کودک و نوجوان از سوی دیگر سبب شده تا نمایش عروسکی چنان که شایسته است رشد پیدا نکند.

عروسک و نمایش عروسکی اگرچه نمایشی با قابلیت‌های بیانی فراوان است، اما باید توجه داشت که ابزارهای آن به کلی با نمایش زنده تفاوت دارد. عروسک یک هنرپیشه نیست و نمایش عروسکی یک نمایش انسانی کوچک نیست. در اکثر روش‌های اجرای تئاتر عروسکی، این نمایش بی کلام است. بدین ترتیب نمایش عروسکی بیشتر مبتنی بر حرکت عروسک است تا دیالوگ و متن که برای هنرپیشه مطرح است. در واقع، نمی‌توان شیوه‌های تحلیل یا کار در تئاتر زنده را در نمایش عروسکی نیز به کار برد. از دیگر تفاوت‌های عروسک و بازیگر، آن است که عروسک معمولا قادر به ابراز احساسات روحی پیچیده نیست اما در عوض، می‌توان نمایش عروسکی را از بهترین ابزارهای نمایشی برای بیان فکر و اندیشه دانست. انسان به سختی می‌تواند با عروسک همزات‌پنداری کند؛ بنابراین عروسک برای ارتباط با انسان به جای ایجاد وضعیت‌های احساسی و درگیری‌های عاطفه به سراغ طرح یک اندیشه می‌رود. در واقع سازوکار ارتباطی تئاتر عروسکی سازوکاری اندیشگی است. کتاب «عروسک‌ها و نمایش عروسکی» از جمله آثاری است که به تمام وجوه ارتباطی عروسک و نمایش عروسکی می‌پردازد. شاید بتوان جامعیت کتاب مذکور را از خصوصیات بارز آن دانست. «عروسک‌ها و نمایش عروسکی» بحث خود را با معرفی عروسک، میراث نمایش عروسکی، آناتومی عروسک و روش‌های ساخت آن آغاز می‌کند، سپس به مسائل اجرایی چون عروسک گردانی، تکنیک‌های صحنه و نور و صدا می‌پردازد. جامعیت و گستردگی کتاب، علاوه بر دقت و تلاش نویسنده مرسوم ذات و هویت نمایش عروسکی نیز هست چراکه بنا بر سنت و روش موجود، هنرمندان نمایش عروسکی باید به همه حیطه‌های مربوط به تئاتر عروسکی آشنایی داشته باشند. یک هنرمند نمایش عروسکی با حوزه ادبیات نمایشی، کارگردانی نمایش عروسکی، طراحی صحنه تئاتر عروسکی و عروسک گردانی آشناست. این گفته در میان هنرمندان تئاتر معروف است که تئاتر عروسکی محل تلاقی همه گرایش‌های تئاتر چون نمایشنامه نویسی، کارگردانی، طراحی صحنه و بازیگری است. «عروسک‌ها و نمایش عروسکی» نیز تلاش کرده تا به جامعیت موضوع کتاب وفادار بماند و ابعاد مختلف تئاتر عروسکی را به صورتی عملی برای علاقه‌مندان به این نوع نمایش تبیین کند.

کوت و ورو

کتاب «عروسک‌ها و نمایش عروسکی» که به تازگی از سوی همایون فرهود و آزاده نوری ترجمه شده همه عوامل اساسی طرح و آناتومی عروسک، جزئیات گسترده ساختار عروسک و تمامی جنبه‌های اجرا شامل صحنه نمایش، نورپردازی و صدا را دربر گرفته است. به اعتقاد دیوید کورل - نویسنده کتاب - که خود از هنرمندان و استادان مطرح نمایش عروسکی است طرح کلی نمایش عروسکی و ساختار عروسک لازم و ملزوم یکدیگر هستند. به عنوان مثال تصمیم درباره اجرا به نوع عروسک و روش‌های استفاده در صحنه نمایش اثر خواهد گذاشت. بنابراین مباحث طرح نمایش عروسکی و ساختار عروسک باید به صورت یکجا و در ارتباط با یکدیگر توضیح داده شوند و آنچه در پی می‌آید گفت‌وگو با همایون فرهود عضو هیأت مدیره انجمن نمایشگران عروسکی خانه تئاتر یکی از مترجمان این کتاب است.

همایون فرهود از کتاب «عروسک‌ها و نمایش عروسکی» می‌گوید

صحنه در تسخیر عروسک‌ها

شخصیت عروسکی تاکید کند، باید سعی شود این بعد از شخصیت را در چهره عروسک و اندام آن غالب کنیم.

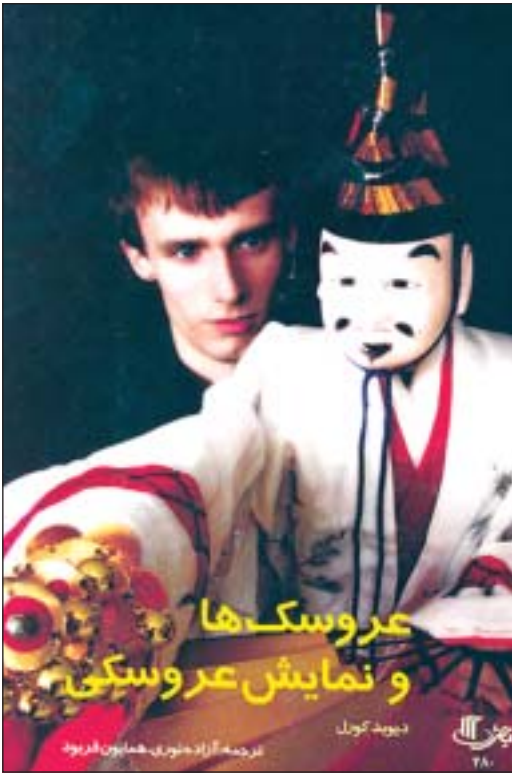
برخلاف شخصیت‌های دراماتیک که انسان‌هایی چند وجهی اند و مولفه‌های شخصیتی‌شان به گونه‌ای غیر واقعی بر یکدیگر غلبه ندارد، در شخصیت‌های عروسکی یک وجه شخصیتی کاملا ممتاز است و بر دیگر ابعاد شخصیت می‌چربد. این امر سبب می‌شود که شخصیت‌های عروسکی وجه غیر واقعی و فانتزی پیدا کنند پس از چهره و اندام عروسک، تکنیک اجرایی از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر شخصیت‌پردازی است. در همین راستا تکنیکی که برای اجرا انتخاب می‌شود بر نوع حرکت عروسک‌ها اثر می‌گذارد و همین امر علت اصلی دخالت تکنیک اجرا در شخصیت‌پردازی است. مثلا عروسک‌های دستکشی حرکتی کند ولی قوی دارند. در مقابل اما عروسک‌های خیمه شب بازی بسیار سریعند ولی حرکتشان استحکام ندارد.

آیا می‌توان نمایش عروسکی را در قالب مکاتب مختلف طبقه‌بندی کرد؟

این ماجرا یکی از مباحث دامنه‌داری است که از گذشته مطرح بوده البته در تئاتر عروسکی مکاتب فکری و اندیشه‌ای، مانند آنچه در ادبیات می‌بینیم نداریم. در عوض، استادان بزرگی که روش خاصی را ابداع کرده‌اند، خود باعث به وجود آمدن یک مکتب ویژه شده‌اند یا روش‌های مشابه اجرا و گرداندن عروسک در یک کشور خاص، نام آن کشور را به عنوان نام مکتب به خود گرفته است. اما بحث را از یک زاویه دیگر نیز می‌توان دید. این تصور اشتباه است که تقسیمات مکتبی چون سوررئالیسم یا اکسپرسیونیسم در حوزه تئاتر تنها ناظر به نمایش‌های زنده‌اند. این مکتب‌ها تمامی انواع هنر نمایش را پوشش می‌دهند و شما می‌توانید دیدگاه هر کدام از این مکاتب را در یک اجرای عروسکی بازنمایی کنید، گرچه در این بین بنا به اعتقاد عمومی نمی‌توان انتظار داشت که تئاتر عروسکی بتواند محملی برای واگویی مضامین واقع‌گرایانه باشد.

نمایش عروسکی بیشتر برای بیان چه مضامینی مناسب است؟

به گمان من هر مضمونی را می‌توان با تئاتر عروسکی بیان کرد؛ همان‌طور که عملا در دنیای ما تئاتر عروسکی برای نشان دادن انواع مضامین از موضوعات تربیتی، سیاسی، اجتماعی و... کاربرد دارند. در کشور ما «مبارک» مدت‌های مدیدی برای بیان انتقادهای سیاسی و اجتماعی به کار می‌رفت. این انتقادهای شخصیت مبارک را شکل می‌دادند و هم اساس روایت‌های خیمه شب بازی را. این در حالی است که در ژاپن «بونوراکو» به بیان آموزه‌های عرفانی و فلسفی می‌پردازد. در کنار همه این مضامین می‌توان گونه‌ای از تئاتر عروسکی را تصور کرد که تنها هدف آن سرگرم کردن و خندانیدن مخاطبان باشد. می‌بینید که عملا گستره مضامین نمایش عروسکی بسیار وسیع است و نمی‌توان آن را به حیطه‌ای خاص محدود کرد.

که مقابل صفحه نیمه شفاف قرار می‌گیرند. این عروسک‌ها با یک میله به سطح نیمه شفاف چسبانده می‌شوند در حالی که به سطح با زاویه ۴۵ درجه نور تابانده می‌شود.

آیا مانند تئاتر زنده، در تئاتر عروسکی نیز انواع مختلف صحنه وجود دارد؟

بله؛ امروزه عروسک گردان‌ها به جای محدود کردن خودشان به محدوده صحنه یا یک جایگاه قراردادی سعی در استفاده از فضاهای دیگر دارند به هر حال، عروسک میله‌ای و دستکشی به طور معمول در یک مکان ویژه نمایش داده می‌شوند؛ یک صحنه پوشیده و سنتی. اما صحنه باز بدون پیش صحنه، برای دیگر نمایش‌ها جالب و معروف شده است. این نوع صحنه چشم‌انداز بیشتر زوایای گسترده تری برای اجرا ایجاد می‌کند. تنوع حرکات عروسک‌های نخی اغلب در صحنه روباز و با عروسک گردان، نمایش داده می‌شود. صحنه بزرگ نمایش خیمه شب بازی عروسک گردان‌ها را که بیشتر در موقعیت‌های ثابت بازی می‌کنند پنهان می‌کند، اندازه عروسک، انتقال آنها بر صحنه و همچنین دقت نظر و تنظیم زمان از عواملی هستند که باعث می‌شوند تا اجراها در صحنه‌های روباز نمایش داده شوند.

شخصیت‌پردازی چگونه در نمایش عروسکی متجلی می‌شود؟

در نمایش عروسکی شخصیت پیش از هر چیز در چهره و اندام عروسک نشان داده می‌شود برای این منظور عروسک‌ساز باید متن را به دقت بخواند و تحلیل کند. سپس باید در جهت خواست و تحلیل کارگردان وجهی از شخصیت را که قرار است بیشتر بر آن تاکید شود مشخص و آن را در ساخت عروسک باز کند. به عنوان مثال اگر کارگردان می‌خواهد بر خست یک

تاریخ نمایش عروسکی به چه دورانی بازمی‌گردد و به چه دلیل نمایش عروسکی این چنین ماندگار شده است؟

نمایش عروسکی کهن‌ترین نوع نمایش است و تاریخ آن به اولین اعصار زندگی بشر برمی‌گردد. عروسک در ابتدایی‌ترین نوع جوامع، زمانی که بشر هنوز با تفاسیر اسطوره‌ای زندگی می‌کرد، موجود بوده است. انسان نخستین تلاش می‌کرد تا عروسک‌هایی شبیه حیواناتی که قصد داشت آنها را شکار کند، بسازد. او این عروسک‌ها را در مراسم آیینی استفاده می‌کرد و نیرویی جادویی را به عروسک‌ها نسبت می‌داد. به گمان انسان اولیه با تسلط به عروسک‌هایی که نماینده حیوانات بودند، امکان شکار آن‌ها راحت‌تر فراهم می‌شد، البته این قدیمی‌ترین نوع استفاده از عروسک در جوامع بدوی بود. به نظر می‌رسد نخستین بار عروسک‌ها در شکل و شمایل امروزی و با کارکردی نمایشی، مشابه آنچه امروزه به عنوان نمایش عروسکی می‌شناسیم در شرق به وجود آمدند. در عین حال اولین نمایش‌های عروسکی هم حدود چهار هزار سال پیش در هند اجرا شدند. عروسک‌های خیمه شب بازی در قرن هشتم پس از میلاد در چین استفاده می‌شدند و تاریخ عروسک‌های سایه به هزار سال قبل برمی‌گردد. نمایش عروسکی «برمه‌ای» نیز تاثیر بسزایی بر گسترش هنر نمایش داشت. یونانیان ابتدا هشتصد سال قبل از میلاد با عروسک آشنا شدند و چهارصد سال پیش از میلاد، نمایش عروسکی یک سرگرمی معمول در یونان بود. چنان‌که می‌بینید نمایش عروسکی هم تاریخی پر قدمت دارد و هم گستره نفوذ آن از شرق تا غرب گسترده بوده است.

به نظر من علت نفوذ نمایش عروسکی در فرهنگ‌های مختلف همان هویت اصیل عروسک است. آقای فرهود چند نوع نمایش عروسکی وجود دارد؟

می‌تواند اکثر عروسک‌هایی را که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند به چهار گروه تقسیم کرد؛ عروسک‌های دستی یادستکشی، عروسک‌های میله‌ای، عروسک‌های خیمه شب بازی و عروسک سایه، اما انواع دیگری نیز از عروسک‌ها وجود دارند که از ترکیب انواع مختلف عروسک‌ها با هم ساخته می‌شوند. عروسک‌های دستکشی مانند دستکش در دست عروسک گردان قرار می‌گیرد و برخی اوقات از واژه عروسکی دستی به جای عروسک دستکشی استفاده می‌شود.

عروسک‌های میله‌ای بسیار متنوعند و از اشکال ساده که با یک میله نگه داشته می‌شوند تا اشکال بسیار پیچیده و بلند بن‌اند موجود است. نوع دیگری از انواع عروسک که به آن اشاره شد عروسک‌های خیمه شب بازی است که به وسیله نخ‌هایی از سوی عروسک گردان کنترل می‌شود. اجرای نمایش‌های خیمه شب بازی می‌تواند بسیار جالب، جذاب و سریع باشد. در این میان هرچه عروسک گردان با تجربه‌تر و مهارت دست‌هایش برای حرکت نخ‌ها بیشتر باشد حرکت عروسک‌ها طبیعی‌تر و نرم‌تر خواهد بود. عروسک‌های سایه نیز به طور طبیعی شکل‌های مسطح‌ترش داده شده‌ای هستند و وقتی دیده می‌شوند

یادداشت

اسدالله افشار

نظری به کتاب «با مهر به گذشته بنگر»

قاب های غیر منتظره

یکی از خصوصیت های شعری سید محمود سجادی - چه در کارهایی که پیش از این از او منتشر شده و چه در مجموعه «با مهر به گذشته بنگر» - توجه او به روایت در شعر است، با این توصیف که

سجادی هرگز خود را وارد فضای شعر منظومه ای نمی کند بلکه شعر او روایتی آنی و لحظه ای از زندگی است.

این ویژگی موجب خلق چند مزیت در شعرهای سجادی می شود؛ نخست آن که ارتباط عمودی شعر با این شگرد، نظم بیشتری می گیرد و ساختار آن دوام بیشتری می یابد. به عنوان نمونه در شعر «میکائیل و گاواهن مغموم» شاهد بازنمایی این ویژگی هستیم: ماهی/ در آبگذر پرخرزه/ می رفت/ در چتر غمگینی از حباب/ و بغضی که می ترکید/ در مهربانی تجمع جلبک های روزگارین/ سکوت تابستانه/ با جاذبه چرت های بی امان/ کودکی که فریادی زد/ سنگ پاره هایش در «کیوار» (صفحه ۶۱).

از دیگر سو روایت داستانی مدخل و محل ورود مخاطب به شعر را سهل الوصول تر می کند، از این حیث که مخاطب دیر یاب معاصر که اغلب دنبال ورود آسان به متن است، ارجاع خود را به این شیوه آسوده تر می یابد و وقتی نیز وارد متن شد، پیکان هایی او را به سوی کوچه پس کوچه های معنا سوق می دهند. نمونه های بسیاری را می توان در این مورد در شعرهای سجادی یافت. به عنوان نمونه می توان شعر «با مومیایی نفس گریه» را مثال زد: «آوار جیغ بود/ که می بارید/ آن جیغ تیغه دهشت بار/ آن سوی صاعقه/ در پشت از دحام...»

روایت داستانی افزون بر این، نگاهی بصری و شاعرانه را نیز به شعر سجادی ضمیمه می کند. او با بهره گیری از تصاویر زبانی و گردهمایی شگردهای زبانی و آشنایی زدایی، بستری ویژه را در مقابل مخاطب می گستراند. شاعر، به ویژه در کارهای نخستین خود، تجربه ای را بدون هراس از آنچه دیگران می گویند اجرا می کند. ادامه شعر «با مومیایی نفس گریه» بر این نکته شهادت خواهد داد. سجادی در این قسمت یک اسم را با صفت تفصیلی «تر» همراه کرده است و ترکیبی بدیع حاصل این جمع است: «... آن سوی صاعقه/ در پشت از دحام/ خواهر/ خواهر! / صدای مضطرب من بود/ کان از دحام و وحشت را/ با پنجه های صاعقه/ پس می زد./ اینجا...»

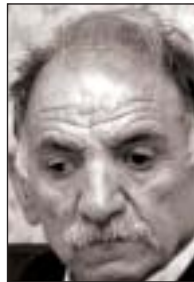
تصاویر منقطع و ضربه ای سجادی، یادآور تکنیک «فلاشور» و تدوین های دیالکتیکی در سینمای آیزنشتاین است. او این آرایه ادبی را در کارهای موخرش با تدبیری بهتری به کار می برد. گرچه این شگرد گاه سبب ابهام می شود و ضرباهنگ کلام، نگارش سکوت را در متن اجرا می کند، اما به طور کلی، ضرباهنگ تصویرهای بیانی، علاوه بر آن که منطق نثر گونه را از متن سجادی سلب می کند، بدل به نوعی زیبایی شناسی نیز در کار وی می شود: «متن غربت و نم را/ در هیئت درختان/ پرندگان/ اسال ها بوسیده ام/ در لایتناهی صحرای سوزان/ در سایه سریع گون ها...» «با مهر به گذشته بنگر» از سوی نشر تکا، در شمارگان سه هزار نسخه به تازگی وارد بازار کتاب شده است.

با سید محمود سجادی و «با مهر به گذشته بنگر»

گفت و گوهای فرم و محتوا

به جز مجموعه شعر «قندیل» که برخی از دوبیتی هایش را در آن عرضه کرده بود، همواره اشعار سپید و نیمایی اش را به دست مخاطبان رسانده است. وی با بیان این که شعرهای کلاسیک اغلب برایش جنبه های شخصی داشته اند، می گوید: «تاکنون تصمیمی برای انتشار این دسته از کارهایم نگرفته ام. به گمان من کارهای کلاسیکم برجستگی های خاصی نسبت به کارهای سپید و نیمایی ام ندارند. چرا که من معتقدم شعر خود سراغ شاعر می آید.» وی با اشاره به این که سرایش شعر سپید دشواری های خود را دارد، می گوید: «به نظر من سرودن کار سپید دشوارتر است هر چند زیبایی های بسیاری از اشعار کلاسیک را نیز نمی توانم نفی کنم که حتی بدون لباس زیبای وزن، زیبا و خواندنی اند.» وی اما در ادامه می افزاید: «بسیاری از نظم ها را می بینید که هیچ گونه وجهی از شاعرانگی را در خود ندارند چنان که بسیاری از شعرهای سپید، محتوایی را به مخاطب ارائه نمی دهند در نتیجه باید

شعر را جدا از همه مسائل مورد توجه قرار داد.» شاعر مجموعه «با مهر به گذشته بنگر» با بیان این که آرایه های ادبی نباید بر شعریت شعر غالب شود، آزادی و رهایی را یکی از خصوصیات شعر خلاصه عنوان می داند: «شعر باید چنان باشد که هیچ صنعتی در آن به چشم نیاید و این کار دشواری است که شاعر در عین رعایت مولفه های شعری از قبیل موسیقی کلام، هارمونی، انتخاب واژه ها و ایجاز، به گونه ای بسراید که فرم شعری اش به ذوق مخاطب یورش نبرد.»

سید محمود سجادی در پایان این گفت و گو ضمن اشاره به مشکلاتی که در عرصه انتشار شعرهای معاصر وجود دارد از چاپ کتابش اظهار رضایت می کند و می گوید: «خوشبختانه کتاب با بخش خوبی همراه بوده و در بسیاری از نمایشگاه های داخلی و خارجی در معرض دید قرار گرفته است. من از این که ناشری با چنین توجهی آثارش را در اختیار مردم می گذارد، خرسندم و خوشحالم که مردم فرصت آن را می یابند که به گونه ای درست و حرفه ای با کارهایم ارتباط برقرار کنند.»

چهارده رادر اختیار خوانندگان می گذارد، می افزاید: «من به طور کلی از ابتدا شعر را جدی گرفته ام و هرگز از دریچه تفنن به این هنر نگاه نکرده ام. از سویی دیگر هرگز مغلوب موج های زودگذر ادبی نبوده ام و به همین دلیل بسیاری از نحلها و موج های شعری را مورد بی اعتنایی قرار داده ام.» به عقیده وی شعر باید دارای مولفه های ویژه خود باشد؛ ویژگی هایی که در هارمونی، انتخاب واژگان فاخر و مناسب، موسیقی کلام، بیان و ارائه فضای ویژه تبلور می یابند. سجادی با بیان این که همواره در عرصه ادبی مستقل عمل کرده است می گوید: «من همواره تلاشم بر این بوده که راه خودم را بروم و اسیر موج های زودگذر ادبی نشوم. هیچ گاه هم تلاش نکردم تا با بهره گیری از تئوری ها شعر بسرایم، با این همه، میان شعر و نقدهایم، همیشه نزدیکی هایی وجود داشته است.»

شاعر مجموعه «با مومیایی، نفس گریه» علاوه بر ساختار و فرم درونی، به توجهش به جامعه و مردم برای انتخاب درونمایه اشعارش اشاره می کند و می گوید: «همه تلاشم این بود که شعر به مثابه یک هنر تلقی شود؛ هنری که در آن موسیقی کلام در کنار مؤنست صمیمانه واژه ها، ایجازی شاعرانه تولید کرده است.» وی می افزاید: «به همین دلیل شعرهایم را برای انتشار در این کتاب ویرایش نکردم، چرا که معتقد بودم هیچ کدام از دو عنصر فرم و درونمایه نباید فدای یکدیگر شوند.»

به عقیده سراینده مجموعه «شعر جنوبی» حال و هوای شاعرانه نباید در سایه تکنیک و فرم گرایبی قرار گیرد. او بر این باور است که شعر باید اصالت خود را حفظ کند و شاعر نیز باید کارش را مانند دیگر هنرمندان بازنگری کند اما این بازنگری از ضروریات به شمار نمی آید. وی در این مورد می گوید: «وقتی شعرها را برای چاپ انتخاب می کردم گاه وسوسه می شدم که دستی به آنها بپریم و احیاناً کلمه ای را عوض کنیم. اما بر تردیدم غلبه کردم تا اصالت حس واژه ها دچار تغییر نشود.»

سجادی یکی از شاعرانی است که در هر دو حیطه کلاسیک و نو اشعاری را سروده است، با این همه او

بیش از سه دهه است که مجموعه مستقلی از شعرهای سید محمود سجادی منتشر نشده است، با این همه او با انتشار سروده هایش در نشریات ادبیات و از سویی با چاپ مقالاتش، همواره حضوری فعال در عرصه ادبیات کشور داشته است. به تازگی مجموعه «با مهر به گذشته بنگر» این شاعر و منتقد ادبی از سوی نشر تکا منتشر شده و دستاورد بیش از چهار دهه شاعری سجادی را پیش روی ما گذاشته است. این شاعر کتاب اخیرش را ماحصل نگاهی مداوم و جدی به حقیقتی می داند که آن را شعر تلقی می کند. آخرین مجموعه مستقل وی با عنوان «شعر جنوبی» در سال ۱۳۵۰ منتشر شد. یعنی آخرین سال تحصیلی اش در مقطع لیسانس زبان و ادبیات انگلیسی در دانشگاه اصفهان. بعد از مجموعه «شعر جنوبی» سجادی به زادگاهش برگشت و تا سال ۱۳۸۲ که بازنشسته شد، جنوبی باقی ماند. اما چنان که اشاره شد وی در طول این سال ها همواره یکی از فعالان عرصه نقد و شعر به حساب آمده است. در مورد انتشار کتاب «با مهر به گذشته بنگر» می گوید: «این کتاب نمود کار چهل ساله ام در عرصه شعر را پیش روی خوانندگان قرار می دهد، از همان شعر اول کتاب که «روزی بود و روزگاری» نام دارد تا آخرین شعر مجموعه که آن را «فلاش بک بانوی بیقراری» نام نهاده ام، این شعرها را در حال و هوای متفاوتی سروده ام و هر کدام بخشی از وجود من را با خود یدک می کشند. برخی از آنها را پیش از این در چند مجموعه قبلی چاپ کرده ام و برخی دیگر نیز برای اولین بار است که منتشر می شوند. اما نکته آنجاست که همه آثاری که در این مجموعه گرد آمده اند، نکته ای مشترک در خود دارند، شعرهایی که حول محور مهر و دوستی گرد آمده اند.» سجادی با بیان این که مجموعه ای دیگر از اشعار منتشر نشده اش را آماده چاپ کرده است، از انتشار قریب الوقوع این مجموعه خبر می دهد و با ذکر این نکته که هنوز نامی برای این کتاب برنگزیده است، می گوید: «گاهی تاسف می خورم که چرا در طول این سه دهه اشعارم را در قالب کتاب منتشر نکردم اما از سویی نیز خوشحالم چرا که گذر این سال ها سبب شد تا آگاهانه تر اشعارم را برای چاپ گزینش کنم.» شاعر مجموعه «قندیل» با بیان این که مجموعه اخیرش شناختی اجمالی از آثارش در طول بیش از

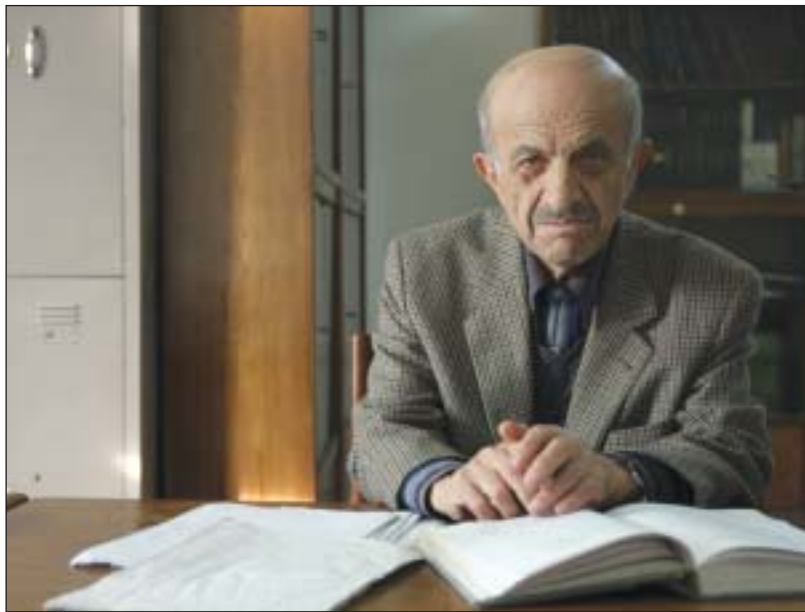

سایر محمدی

«فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی ابن عربی» به قلم دکتر گل بابا سعیدی اخیراً با بیش از هزار و سیصد صفحه در قطع وزیری از سوی انتشارات زوار منتشر شده است. این کتاب دیدگاه‌های یکی از بزرگترین عارفان و فیلسوفان جهان اسلام را به شکلی موجز عرضه می‌کند و دیدگاه‌های دیگر عارفان و فیلسوفان مسلمان را در مقایسه با دیدگاه ابن عربی در معرض داوری قرار می‌دهد. نویسنده این کتاب تاکنون بیش از پانزده عنوان کتاب اعم از تالیف و ترجمه در کارنامه دارد که بخشی از این کتاب‌ها را آثار ابن عربی تشکیل می‌دهد. «فارابی و حکمتش»، «سیری در عرفان»، «افکار فلاسفه بزرگ»، «قضایا در منطق ارسطویی و تحول آن در اسلام» و «مرگ و فلسفه» عناوین برخی از آثار اوست.

دکتر گل بابا سعیدی مؤلف «فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی ابن عربی»:

ابن عربی عقل و عشق را آشتی داد

ابن عربی» چه رویکردی به ابن عربی داشته‌اید؟ این کتاب به لحاظ ویژگی‌هایی که دارد در نوع خود کم‌نظیر است، یعنی کتابی به این شکل موجز و مفید، دیدگاه‌های ابن عربی را درباره موضوعات مختلف بیان نکرده است. در واقع این کتاب یک نوع دانشنامه در شناخت اندیشه‌های ابن عربی است.

معمولاً وقتی دست اندرکاران، یک «فرهنگ» می‌نویسند و آن معنایی که به ذهن متبادر می‌شود درباره اصطلاحات عرفانی ابن عربی، معمولاً همان افکار و عقاید ابن عربی را دربرمی‌گیرد. چنین فرهنگی، بسیار ساده است و نوشتن آن چندان مشکل نیست، اما کتابی که تحت عنوان «فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی ابن عربی» منتشر کرده‌ایم ویژگی‌ها و امتیازات دیگری هم دارد. مثلاً واژه‌ها و عبارات را از نظر لغوی معنا کرده‌ایم، بعد عقاید عرفای مشهور درباره ابن عربی را آورده‌ایم. این در مقام مقایسه ارزش خاصی دارد خیلی از مواقع هم بود که اندیشه ابن عربی با اندیشه عرفای دیگر مخالف است. در واقع نمی‌شود گفت این کتاب صرفاً فرهنگ اصطلاحات ابن عربی است. این در واقع فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی است که مشتمل بر عقاید ابن عربی هم هست. یک فرهنگ تطبیقی و مقایسه‌ای است. به همین جهت می‌شود گفت آن ۱۰ جلد کتابی که سید صادق گوهرین تحت عنوان «اصطلاحات عرفانی» نوشته، من سعی کردم بیشتر آنها را در این کتاب بیاورم. حتی آن کتابی که دکتر سجادی به نام «فرهنگ تعبیرات عرفانی» منتشر کرده، من تمام آن اصطلاحات را با تعریف تازه در این کتاب آورده‌ام. ولی در کتاب‌های آقایان گوهرین و سجادی، ذکری از ابن عربی نشده بود اما این کتاب به اسم ابن عربی و فرهنگ اصطلاحات او چاپ شده است.

شما در این فرهنگ، دیدگاه‌های کدام یک از عرفا را در کنار دیدگاه ابن عربی آورده‌اید؟

می‌شود گفت نام تمام بزرگان و عرفایی که مشهور بودند و شناخته شده‌اند، در این فرهنگ آمده است. برای این که از کتاب‌هایشان استفاده کرده‌ام وقتی که از کتاب‌هایشان استفاده می‌کردم مجبور بودم اسم آنها را هم ذکر کنم. یعنی مطالبی بود که ضرورت داشت نظرگاه‌های آنها را هم بیاورم. عرفایی مانند عبدالرزاق کاشانی، ابو حامد غزالی، ابوالحسن هجویری، روزبهان بقلی، عزیزالدین نسفی و صدها عارف دیگر در این فرهنگ حضور دارند.

کدام یک از این عرفا دیدگاه‌هایش با دیدگاه ابن عربی در تضاد بود؟

یکی از این عرفا عبدالکریم خطیب بود که در کتابش به نام «التصوف و التصوف فی مواجهه الاسلام» می‌گوید: «به نوشته‌های ابن عربی بنگرید اگر با کتاب خدا و سنت پیامبر و افعال و اقوال صحابه رسول اکرم (ص) موافق آمد آن را بپذیرید و گرنه رد کنید. این تمییه هم یکی از مخالفان صددرصد ابن عربی است و او را مرتد و زندیق می‌داند و می‌گوید کتاب‌هایش را باید سوزاند.

آنهایی که گرایش دینی دارند و عارف صرف هستند و با فلسفه چندان میانه‌ای ندارند، با ابن عربی در کل موافق نیستند و دیدگاه‌های او را برنمی‌تابند.

عربی خیلی بیشتر مورد توجه است ولی شناختی که از ابن عربی وجود دارد ارتباط مستقیمی به نوع گرایش‌های انسان‌هایی دارند که تابع آن گرایش هستند. یعنی اگر در جامعه‌ای گرایش دینی زیاد باشد، به آن جنبه‌های عرفان عملی ابن عربی توجه می‌کنند، ولی آنهایی که به دنبال کشف حقایق عرفان نظری ابن عربی را مورد توجه قرار می‌دهند. در جامعه ایران طی یک دهه اخیر گرایش به ابن عربی خیلی زیاد شده است و مترجمان مختلفی به ترجمه آثارش روی آورده‌اند. دلیل این امر را چه می‌دانید؟

گاهی اوقات واقعه‌ای در یک جامعه پیش می‌آید. مثلاً در سال‌های قبل از انقلاب گرایش به ابن عربی در جامعه ما وجود نداشت اما وقتی امام (ره) علاقه خودشان را به ابن عربی نشان دادند، توجه به ابن عربی در ایران زیاد شد و همین مسئله سبب شده که عده زیادی به ابن عربی و آثارش روی بیاورند. از طرف دیگر عرفان مسئله‌ای است که برخی از نویسندگان معتقدند هر وقت انسان تنها می‌شود و از همه جا قطع امید می‌کند به یک قدرت معنوی و مافوق طبیعی پناه می‌آورد و این اتکا به آن قدرت و آن حقیقت معنوی مرحله‌ای از شناخت و عرفان است که این شناخت دو مرحله دارد؛ یک مرحله اش جنبه عقیدتی است و یک مرحله دیگرش حالت استدلال می‌گیرد. در ابن عربی هر دو مرحله و هر دو سو وجود دارد؛ یعنی هم عقیدتی است و هم استدلالی. آنهایی که از منظر دینی به ابن عربی می‌نگرند او را مردی متدین می‌دانند و آنهایی که از نظر فلسفی و نظری به او نگاه می‌کنند او را بیشتر فیلسوف می‌بینند. به همین جهت وقتی مقایسه می‌کنید، آنهایی هم که درباره ابن عربی اظهار نظر می‌کنند دو فرقه‌اند؛ بعضی ابن عربی را مؤمن و متقی به عبارتی محی‌الدین می‌دانند یعنی کسی که دین رازنده کرده است و برخی دیگر فرقه‌ای هستند که او را مرتد و کافر می‌دانند و به جای محی‌الدین او را ماحی‌الدین می‌نامند؛ یعنی محو کننده دین. شما در کتاب «فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی

شرح خاصی آن را توضیح می‌دهد که خیلی قابل تعمق است. من وقتی این کتاب را با کتاب‌های دیگری که در این زمینه خوانده بودم، مقایسه کردم دیدم موضوعش برایم خیلی تازگی دارد. ابن عربی در تالیف این آثار استادی خاصی به کار برده که مرا به حیرت واداشت. این کتاب و چند اثر دیگر سبب شد که به او علاقه مند شوم و به مطالعه و ترجمه بقیه آثارش روی آورم. عده‌ای گفتند ابن عربی فقط عارف است در حالی که ابن عربی فقط عارف نیست بلکه فیلسوف بزرگی هم هست و در زمینه عرفان نظری خیلی قوی است. با این همه قدر این مولف آن گونه که باید شناخته نشد و تمام وجوه و ابعاد شخصیتی‌اش تاکنون به درستی درک نشده است و هر کس بنا به رأی و نظر خود درباره‌اش قضاوت می‌کند و هر صاحب نظری در حد آگاهی و اطلاعات خودش و تا اندازه‌ای که فکرش اجازه می‌دهد، آثار ابن عربی را تاویل و تفسیر می‌کنند.

با این توضیحات در کشورهای مسلمان و در میان مردم عرب زبان، ابن عربی بیشتر به عنوان شخصیتی عرفانی شناخته می‌شود یا به عنوان فیلسوفی مسلمان؟

شناختی که از ابن عربی در میان ملت‌های مسلمان وجود دارد، بسته به هر کشوری فرق می‌کند. مردم تمام این کشورها درک و شناخت یکسانی از ابن عربی ندارند اما من فکر می‌کنم عرفان نظری ابن

نمی‌شود گفت این کتاب صرفاً فرهنگ اصطلاحات ابن عربی است. این در واقع فرهنگ جامع اصطلاحات عرفانی است که مشتمل بر عقاید ابن عربی هم هست. یک فرهنگ تطبیقی و مقایسه‌ای است

آقای سعیدی تاکنون چند کتاب از زبان عربی به فارسی ترجمه کرده‌اید؟

کتاب‌هایی که مستقیماً از زبان عربی ترجمه کرده‌ام بیشتر مربوط به آثار ابن عربی می‌شوند مانند «شجره الکون» و «انسان کامل و قطب» که این آخری را مستقیماً ابن عربی ننوشته است بلکه محمود محمود الغراب از کتاب‌های مختلف ابن عربی مطالبی را جمع‌آوری کرده و به اسم «انسان کامل و قطب» منتشر کرده است. این کتاب اگر دقیقاً مورد توجه قرار گیرد، می‌توان گفت در مقابل کتاب «انسان کامل» عزیزالدین نسفی قرار می‌گیرد. اگر به این کتاب توجه کنید، ارزش‌های واقعی و جایگاه آن مشخص می‌شود. محمود الغراب توانسته است از کتاب‌های مختلف ابن عربی، مطالبی را دستچین کند که بحث انسان کامل را به بهترین وجه نشان می‌دهد. این کتاب تا به حال سه بار تجدید چاپ شده است. من هم به عنوان مقدمه کتاب مقاله‌ای در زمینه ارزش و پیدایش انسان و ارتباط انسان با حقایق جهانی نوشتم. غیر از این «ترجمان الاشواق» ابن عربی را هم ترجمه کرده‌ام. این کتاب زمانی نوشته شده که ابن عربی به سرودن اشعار عاشقانه روی می‌آورد. به او می‌گویند تو عارفی و از عارف بعید است که چنین اشعار عاشقانه‌ای بنویسد. بعد ابن عربی هر کدام از این شعرها را تعبیر و تفسیر می‌کند که در نوع خود شرح خاصی است و بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد. غزل‌هایش بسیار عمیق و تفکربرانگیز است. من برای اولین بار در ایران متن کامل «ترجمان الاشواق» را به فارسی ترجمه کردم و به شرح و تفسیر آن پرداختم. در عین حال این کتاب به دلیل استقبال علاقه‌مندان دو بار تجدید چاپ شده است.

کتاب دیگری که از ابن عربی ترجمه و منتشر کرده‌ام «حجاب هستی» نام دارد. این کتاب عنوان اصلی‌اش «چهار رساله الهی» بود که شامل چهار رساله است و رساله سوم آن «حجاب» نام دارد. همیشه در کتاب‌های عرفانی، حجاب را در چهار بخش یا پنج بخش تعریف می‌کنند. ابن عربی با همه استادی و مهارتی که داشت حجاب را در سی و شش قسم تعریف می‌کند. بعد خود حجاب به صورت یک رساله موضوع بحث او قرار می‌گیرد و بسیار خواندنی است. این کتاب هم تا به حال سه بار تجدید چاپ شده است.

کتاب دیگری هم دارم به اسم «اصطلاحات صوفیه عبدالرزاق کاشانی». این کتاب به صورت دستنویس خطی نایاب بود و من آن را تهیه کردم. این کتاب با توجه به آن شرح خاصی که مودود لاری بر آن نوشته، بسیار ارزشمند بود و انتشارات سوره مهر هم انتشار آن را برعهده گرفت.

دلیل علاقه شما به ابن عربی و تمرکزتان روی آثار او چیست؟

واقعیت این است که من مطالعات زیادی در مورد زندگی و آثار نویسندگان، عرفا، فلاسفه و اندیشمندان جهان اسلام داشتم. عواملی هم باعث شد که برخی از آثار ابن عربی را ترجمه کنم. به خصوص آن که کتاب «شجره الکون»، مرا به سمت موضوعی جلب کرد که برایم خیلی تازگی داشت. این کتاب هستی را به شکل درختی تصویر می‌کند و بعد با عبارات و

نرگس آبیاری از داستان «دو پنج» گفت

مهربان ترین اعداد

در طول تاریخ یکسان باشند، نوع روایتگری ما متفاوت است، برای مثال در داستان «دو ۵» اگر چه مفهوم، کهنه است و بارها به آن پرداخته شده اما مرگ شکوهمندی را انتخاب می کند که مقدمه یک زندگی دوباره است.»

شخصیت های داستانی آبیاری، آزاد و مختارند و هیچ کاری را از روی اجبار انتخاب نمی کنند. آن ها با تفکر و تامل، راه زندگی خود را برگزیده اند برای نمونه در «قهرمان قصه خل و چل»، یک علامت منفی دلش می خواهد به علامتی مثبت تبدیل شود، از این رو باید عاشق یک منفی دیگر شود.

شخصیت های داستان های او خطر می کنند تا به یک زندگی ایده آل دست پیدا کنند. نرگس آبیاری، معتقد است: «بعضی نویسندگان، دنیای کودکان را کودکانه فرض می کنند در صورتی که بچه ها، عمیق ترین و پیچیده ترین مسائل را به خوبی درک می کنند. سال ها پیش، کتابی با عنوان «نامه های بچه ها به خدا» منتشر شد که در آن کتاب، کودکان درباره مرگ، زندگی، رستاخیز و... پرسیده و نظرات خود را مطرح کرده اند. بنابراین ما بزرگترها هستیم که باید دید و نگرش خود را تغییر دهیم و فکر نکنیم کودکان به خاطر کم سن و سال بودنشان، نمی توانند مفاهیم جدی را درک کنند.»

نویسنده کتاب «چشمه لاغر مردنی» می گوید: «نویسندگان و هنرمندان نباید با سلیقه و پسند عامه مردم همراه شوند بلکه باید ذائقه مردم را تغییر دهند و فکر آن ها را تغذیه کنند. برای مثال، نویسندگان کودک، قرار نیست به پرسش های کودکانه جواب دهند، بلکه باید ذهن بچه ها را به فعالیت وادارند و برای آن ها سوال ایجاد کنند.»

«روزی، روزگاری نشاید هم شبی شب کاری...» داستان «قهرمان قصه خل و چل» این گونه آغاز می شود. گویی نویسنده بر آن است تا قراردادهای ذهنی مخاطب را بر هم بریزد، مثال خورشید همواره برای ما، نماد روشنائی و مهربانی بوده است در حالی که در افسانه «چشمه لاغر مردنی»، خورشید جنگاوری است که با زمین، سر کین دارد و پیوسته بر آن آتش می بارد.

آبیاری بر این باور است که انسان ها باید عادات اشتباه خود را کنار بگذارند. او تصریح می کند: «جامعه، جهان، زندگی روزمره و رسانه ها، چیزهایی را به خورد ما داده اند و موجب شده اند تا دنیایی دروغین در ذهن ما شکل بگیرد؛ دنیایی که باید از نو

«دو عدد ۵ بودند که با هم زیر سقف خانه ای زندگی می کردند. یکی از آنها با خودکار نوشته شده بود، آن یکی بامداد، آنها با هم دوست بودند اما نه چندان صمیمی. صبح به صبح که می شد، هر دو از خواب بیدار می شدند، پرده ها را کنار می زدند و پشت پنجره که می آمدند ۵ مدادی می گفت: خدا... صبح بخیر... ۵ خودکاری می گفت: آه خدای من... باز هم صبح شد و آنها با این جملات روز خود را آغاز می کردند.»

نرگس آبیاری در داستان دو ۵ به آدم ها، تفاوت ها و تشابهاتشان اشاره کرده است. او یک آدم خوشبین را در برابر فردی بدبین قرار داده و از آرزوهای هر یک از آن ها سخن گفته است.

۵ خودکاری آدم بدبینی است که برای رسیدن به هر چیزی، به سختی تلاش می کند، کتاب می خواند، فلسفه می یابد و در عین حال نمی بخشد و نمی بخشاید، از سوی دیگر ۵ مدادی، نماد آدم خوشبینی است که بسیار تلاش می کند و می کوشد تا از زندگی خود لذت ببرد، با دوستانش مهربان باشد و بدی های آنها را ببخشد.

۵ خودکاری، هر روز مثل سخنران هافرادی می زند: «می خواهم یک قلب باشم... یک وجود برتر... نمی خواهم یک عدد باقی بمانم... من همه چیز را از نو می سازم. من به فکر ساختن فرداها... آه...»

اما ۵ مدادی فکر می کند: «فرداها هیچ وقت نمی آیند و همیشه فقط ام... رو... روز... اس اس...» که باران به یکباره تمام رنگ مدادی اش را می شوید و به خورد باغچه می دهد. فردا وقتی ۵ خودکاری با جمله تکراری «خدای من... باز هم صبح شد...» از خواب بیدار می شود، در باغچه، بوته تازه ای روئیده با برگ هایی شبیه ۵ مدادی.

آبیاری بر این باور است که فلسفه وجودی انسان در زیستن و دانستن است اگر چه چگونه زیستن، برای او مهم تر از دانستن است، از این رو می کوشد تا مخاطب خود را با زیرویم زندگی آشنا کند و از او می خواهد که تا آنجا که می تواند از روزهای عمرش لذت ببرد؛ حتی از ساده ترین و روزمره ترین کارها.

وی در پاسخ به این پرسش که چرا مضمون کتاب هایش در داستان های «دو ۵»، افسانه «چشمه لاغر مردنی» و «قهرمان قصه خل و چل» تازه نیست و بارها به آن پرداخته شده می گوید: «ما هیچ مضمون تازه ای در این دنیا نداریم، اگر چه ذهن بشر، پیوسته در حال خلق و آفرینش است و حتی اگر موضوعات

راه ناتمام زیر نور ماه

مونا شایقان: بسیاری از موضوعات، صرف نظر از زمینه داستانی روایت شان به خودی خود جذاب هستند و اگر در یک زمینه بسیار جذاب دیگر هم قرار گیرند، خواننده قطعاً خود را جزئی از فضای داستان حس می کند. در رمان «مهمان مهتاب» چنین اتفاقی با انتخاب دو برادر دوقلو به عنوان شخصیت های اصلی در زمینه و بستر داستانی جنگ رخ می دهد. علاوه بر جذابیت

موضوع، شخصیت پردازی و فضاسازی بسیار خوب داستان این حس را به وجود می آورد که گویی مدت هاست با آبادان و اصفهان به عنوان فضا و با «کامل» و «فاضل» دو برادر دوقلو و دو شخصیت اصلی داستان آشنا هستیم. اما مهم تر از این مسئله، یادآوری و بازسازی لحظاتی است که بسیاری از ما آن را تجربه نکرده ایم؛ لحظات ماندگار دفاع مقدس.

ساخته شود.»

نویسنده در این داستان گاهی به توضیح بخشی از داستان پرداخته و عباراتی را داخل پرانتز گنجانده است؛ کاری که مشابه آن را در شبیه خوانی می بینیم یا آنچه برتولت برشت از آن به «فاصله گذاری» یاد می کند و بر این باور است که با این کار به نوعی ساختار شکنی دست زده است، حتی اگر خواننده در مرحله نخست، اذیت شود، اما کم کم به این روایت عادت می کند و از درک این تجربه تازه لذت می برد.

به گفته آبیاری داستان باید باورپذیر باشد و حس مخاطب را برانگیزد. در واقع نویسنده با به کار بردن این شیوه، توانسته تأثیری ژرف بر خواننده اش بگذارد چرا که این بزرگترها هستند که به شیوه های معمول داستان سربازی عادت کرده اند در صورتی که بچه ها، آمادگی پذیرش شیوه های نوین و جدید را دارند.

نویسنده همچنین از ضرب المثل های گوناگون برای بیان مقصود و منظور خود استفاده کرده و معتقد است که به کار بردن امثال موجب ملموس تر شدن داستان می شود و خواننده به راحتی می تواند با اثر ارتباط برقرار کند و آن را از خود بداند.

آبیاری، فضای فانتزی را بسیار دوست دارد اگر چه

معتقد است همه مضامین را نمی توان در قالب فانتزی مطرح کرد. او تاکنون سه رمان در حوزه دفاع مقدس نوشته اما معتقد است که نمی توان مضامین دفاع مقدس را در قالب فانتزی گنجانده چرا که آثار حوزه دفاع مقدس باید مستند باشند، ضمن این که مردم، احترام بسیار زیادی برای شهیدان قائل هستند.

در این میان او داستان های فانتزی را می پسندد چرا که به تخیل نویسنده و خواننده پروبال می دهد. برای مثال او در داستان «دو ۵» از زبان یک منفی یا در افسانه «چشمه لاغر مردنی» از زبان یک چشمه کم جان سخن گفته در حالی این شخصیت ها در دنیای واقعی جایگاهی ندارند.

نخستین کتاب آبیاری «داستان دو خط موازی» است که سرانجام به هم می رسند آن هم در نقاشی پرسپکتیو... در واقع از نظر او بسیاری از غیر ممکن ها در دنیای هنر و تخیل، ممکن می شوند.

افسانه «چشمه لاغر مردنی»، «داستان «دو ۵» و «قهرمان قصه خل و چل»، سه عنوان از مجموعه ۱۰ جلدی حکمت کوچک هستند که به همت نشر سفیر اردهان منتشر شده اند. این مجموعه را حمیدرضا اکرم تصویرگری کرده است.

به یک سیر و سفر می پردازند. این سفر موازی با پرداخت یک فصل در میان هم قابل مشاهده و بیان است چرا که هر دو شخصیت در فصل آغازین داستان از هم جدا می شوند، مسیری را طی می کنند و باز در فصل پایانی به هم می رسند و یکی می شوند. در طی سفر هر دوی این شخصیت ها در دیگری مدام حضور دارد و این حضور بر افکار و اعمال آنها سایه انداخته است. اما نهایتاً این سفر باعث برگشتن به اصل ذات «کامل» - برادری که از آبادان گریزان بوده است - می شود. سایر شخصیت ها هم بسیار خوب پرداخت شده اند و حتی شخصیت هایی که نقش چندانی در ماجرای اصلی ندارند هم قابل باور و ملموسند. اخیراً زمزمه هایی مبنی بر فیلم شدن این داستان شنیده شده که به نظر می رسد اقتباسی که از این رمان ساخته می شود، با موفقیت توأم باشد چرا که حسن زاده روایتی تصویری از دفاع مقدس را ارائه کرده است.

«مهمان مهتاب» نوشته فرهاد حسن زاده از سوی نشر افق در ۴۱۶ صفحه و شمارگان ۲۲۰۰ نسخه با قیمت شش هزار تومان منتشر شده است.

نابغه اطلاعات عملیات جنگ

فرماندهان از پایه‌های اصلی جنگ هستند که دنیایی از خاطرات و ناگفته‌ها را در سینه دارند و از این حیث شنیدن روایت حماسه آنها برای مخاطبان بسیار شنیدنی خواهد بود. در این میان

کم نیستند فرماندهانی از دوران دفاع مقدس که به درجه رفیع شهادت نائل آمده‌اند. در چنین شرایطی مصاحبه و گفت و گو با خانواده و هم‌زمان آنها اگرچه قادر به روایت جزئیات خاطرات آنها نیست ولی گوشه‌ای از شکوه و عظمت حماسه آنان را بازگو خواهد کرد.

«دلیل» عنوان کتابی در حوزه خاطرات فرماندهان دفاع مقدس است که به تازگی با اندکی تغییرات و گنجاندن ۳۲ روایت و عکس تجدید چاپ شده است. این کتاب به قلم حمید حسام و از سوی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و با همکاری بنیاد حفظ آثار استان همدان و کنگره سرداران، امیران و هشت هزار شهید این استان در شمارگان سه هزار نسخه و قیمت سه هزار تومان به چاپ رسیده است. «دلیل» روایت حماسه شهید علی چیت‌سازیان از دوران دفاع مقدس است که از او به عنوان نابغه اطلاعات عملیات جنگ یاد می‌شود.

«دلیل»، دفتر یادکرد و مرور خاطرات یکی از نوابغ ناشناخته دفاع مقدس است که بخش عمده‌ای از زبان راویان متعدد و بخشی نیز از طریق پیاده کردن نوارهای کاست به جای مانده از این شهید روایت شده است، ولی ترتیب و توالی زمانی و بازآفرینی خاطرات در یک زنجیره روایی، زندگی شهید علی چیت‌سازیان از دوران طفولیت تا شهادت گام به گام همراه شود.

این کتاب مشتمل بر ۱۲ فصل براساس رعایت سیر تاریخی روایت از زبان راویان است که اغلب این روایت‌ها به وسیله اعضای خانواده یا هم‌زمان شهید چیت‌سازیان بازگو شده است. دلالت اول تا دوازدهم کتاب به ترتیب خاطرات کودکی تا انقلاب (۱۳۴۳-۵۹)، خاطرات انقلاب؛ یادگان آموزشی و آغاز جنگ تا عملیات مسلم‌بن عقیل (۱۳۵۹-۶۱) گشت و شناسایی جبهه مهران و سرپل ذهاب (۱۳۶۱-۶۲) شناسایی ما تا عملیات والفجر ۲، حاج عمران، گشت و شناسایی جبهه چنگوله تا عملیات والفجر ۵، گشت و شناسایی جبهه سومار، میمک، شناسایی عملیات والفجر ۸، فاو، شناسایی عملیات کربلای چهار، اروند، شناسایی عملیات کربلای پنج، شلمچه، ماوت، عملیات‌های نصر ۴، نصر ۸ و بیت المقدس و در نهایت شهادت علی چیت‌سازیان در سال ۶۶ را دربرمی‌گیرد.

نمایه پایانی کتاب نیز تعدادی از تصاویر و روایت‌های شهید چیت‌سازیان را که به نوعی دربرگیرنده دوران طفولیت تا شهادت اوست دربرمی‌گیرد.

در روایتی از هم‌زمان شهید چیت‌سازیان چنین آمده است: «یک آن ایستاد. شامه‌اش را پر کرد از هوا. جلورفته و پرسیدم چی شده؟ علی آقا جواب داد: از این مکان عجب بوی خوشی می‌آید! تمام شد. مسیر برگشت را می‌آمدیم که به ما گفت همین جا بایستید و خودش از ما جدا شد و به نقطه‌ای رسید که در مسیر رفت به آن بو اشاره کرده بود. همان جا ایستاد و بعد یک گام برداشت، مین جهنده و المر تا دم صورتش بالا آمد.»

مروری بر «کتابشناسی زن و دفاع مقدس» اثر مریم زاغیان

پایداری مهر

یا نوشتار خود آنان نیست.

در نمایه پایانی کتاب نیز فهرست عناوین کتاب‌های تولیدشده بر حسب حروف الفبا ارائه شده است. آنچه مسلم است دستیابی و شناسایی کتاب‌های منتشرشده در فاصله سال‌های ۵۹ تا ۸۴ جست‌وجو در منابع و مراکز مختلف را طلب می‌کند که بدون مراجعه به این مراکز، امکان تدوین این مجموعه میسر نبوده است. زاغیان در مقدمه آورده است: «برای شناسایی این کتاب‌ها با مراجعه به پایگاه اطلاعاتی موسسه خانه کتاب از فهرست کتاب‌های منتشرشده ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف مطلع شدم و بر اساس آن از طریق مراجعه به کتابخانه‌های مرکزی چون بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس بنیاد شهید، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) و شهرداری اصفهان و تهران امکان تدوین کتابشناسی زن و دفاع مقدس برایم حاصل شد.»

آنچه از مطالعه کتاب برمی‌آید، ۱۰۰۲ عنوان کتاب در طول سال‌های ۵۹ تا ۸۵ به عنوان کارنامه ربع قرن «زن و دفاع مقدس» تولید شده است که زاغیان آنها را در ۹ بخش دسته‌بندی کرده است. بخش نخست که دربرگیرنده کتاب‌های «زن و دفاع مقدس» در بخش ادبیات است مشتمل بر ۳۵۲ عنوان کتاب است که در زیرمجموعه‌های بخش ادبی شامل مجموعه‌ها، نقد و بررسی، نامه‌ها، رمان‌ها، داستان‌های بلند، مجموعه‌های داستان، شعر، تحلیل ادبی، شعر و نوحه‌ها گردآوری شده است.

تحقیق و بررسی، بخش دوم کتاب را دربرمی‌گیرد که ۳۱ عنوان کتاب را به خود اختصاص می‌دهد و در زیرمجموعه‌های این بخش، قوانین و مقررات حقوقی، بررسی و تحلیل نظامی، اسناد و مدارک، بررسی و تحلیل سیاسی و تحلیل اجتماعی گنجانده شده است. سهم بخش خاطرات زنان از دفاع مقدس که

از آن‌جا که برای یافتن کتاب، منبع، گزارش یا پژوهش با موضوع زنان در دوران دفاع مقدس برای مراجعه‌کنندگان مشکلات زیادی وجود داشت، بر آن شدم تا فهرستی از تمام کتاب‌های تولیدشده در این حوزه تهیه کنم

زیرمجموعه‌های خاطرات آزادگان، خاطرات فردی و مجموعه خاطرات را دربرمی‌گیرد ۲۰۲ عنوان کتاب در طول این سال‌هاست که نسبت به بخش تحقیق و پژوهش پربارتر است.

بخش پنجم زندگینامه فردی و مجموعه‌های زنان از جنگ را دربرمی‌گیرد که کارنامه نشر ۲۵ ساله زنان در این حوزه تولید ۱۲۲ عنوان کتاب است.

بخش کلیات که خود به زیرمجموعه‌های کتابشناسی‌ها و فهرست‌ها، فرهنگ‌ها و دایرةالمعارف‌ها و فرهنگ‌ها و نقد و تفسیر تقسیم‌بندی می‌شود، سهمی بسیار اندک یعنی ۹ عنوان کتاب را در کارنامه ربع قرن زنان در حوزه دفاع مقدس دربرگرفته و این موضوع حکایت از کمبود تألیف در این حوزه دارد.

حوزه کودک و نوجوان نیز در مجموع ۱۸۹ عنوان کتاب را در بخش‌های مختلف روزشمارها، هنر، عکس، هنر، نمایشنامه، ادبیات، نامه‌ها، مجموعه داستان، داستان، خاطرات، زندگینامه و خاطرات به خود اختصاص داده است. وصیت‌نامه‌های منتشرشده از زنان نیز که فصل هفتم کتاب را دربرمی‌گیرد، تنها ۱۱ عنوان کتاب را به خود اختصاص داده است.

در بخش هنر نیز که خود به بخش‌های خوشنویسی، عکس، نقاشی، فیلمنامه، سینما و نمایشنامه تقسیم‌بندی می‌شود، ۴۳ عنوان کتاب منتشر شده است.

بخش آخر کتاب هم به یادداشت‌ها و گزارش‌های منتشرشده از زنان در دفاع مقدس اختصاص دارد و مشتمل بر زیرمجموعه‌های یادداشت‌ها، گزارش فعالیت نهادها، سفرنامه‌ها، پیام‌ها و عقیدتی است که سهم آن ۴۳ اثر منتشرشده در طول ۲۵ سال است. کتاب حاضر علاوه بر دسترسی آسان مخاطبان به مجموعه کتاب‌های منتشرشده از موضوع زن و نقش در دفاع مقدس، وضعیت کمی آثار رانیز مورد بررسی قرار می‌دهد، به عنوان مثال در حوزه پژوهش و تحقیق، کتاب‌های اندکی در حوزه زنان و دفاع مقدس تولید شده است که جا دارد با توجه به نقش مهم زنان - که دوشادوش مردان در دوران جنگ تحمیلی مبارزه کردند - اهتمام بیشتری نسبت به این حوزه صورت گیرد، کم‌این که سایر بخش‌ها نیز در وضعیت مناسبی به سر می‌برند. در پایان می‌توان چنین نتیجه گرفت که حدود یک پنجم از کتاب‌های حوزه دفاع مقدس به موضوعات مرتبط با زنان پرداخته‌اند.

فرهاد امام جمعه درباره «جامعه‌شناسی فرهنگی» می‌گوید

جامعه‌شناسی در قلمرو فرهنگ

فرهنگ‌شناسی و مطالعات فرهنگی امروزه یکی از پویاترین و پرکارترین رشته‌های علوم انسانی است که به لحاظ ماهیت بینارشته‌ای خود مورد توجه بسیار قرار گرفته است. در این میان، جامعه‌شناسی فرهنگی به مثابه میدانی از کاربرد میان‌علم جامعه‌شناسی در تحلیل مسائل و رفتارهای فرهنگی دارای اهمیت ویژه است. کتاب «جامعه‌شناسی فرهنگی» تألیف دکتر فرهاد امام جمعه (بهمن برنا، ۱۳۸۷)، حاصل پژوهشی در این حوزه است.

مفهوم جامعه‌شناختی فرهنگی به عنوان رشته‌ای تخصصی در علوم اجتماعی چیست؟ جامعه‌شناسی فرهنگی به عنوان رشته‌ای تخصصی معرفی می‌شود که در ابعاد محض (نظری) و کاربردی درباره نقش مهم و مستقل فرهنگ در کنش و واکنش‌های خرد و کلان اجتماعی بحث و کاوش می‌کند و با توجه به موضوعیت خاص فرهنگ در رفتارها و ساخت اجتماعی، هویت تخصصی می‌یابد.

پژوهش به سبک میان رشته‌ای

محسن طلایی: فرهنگ به عنوان موضوع شناخت و مطالعه، عرصه کلان و گسترده‌ای است که انبوه مسائل و مولفه‌های گوناگون از ناحیه رشته‌ها و حوزه‌های مختلف دانش بشری در آن فرصت تجلی می‌یابد. هر یک از شاخه‌های معرفت - به ویژه علوم انسانی - در بستر فرهنگ شکل گرفته‌اند از این رو هر یک از آن‌ها نیز از چشم انداز خاص خود، فرهنگ را موضوع شناسایی قرار داده و در باب آن نظریه پردازی می‌کنند.

در این میان، جامعه‌شناسی نیز با مبادی و رویکردهای علمی خاص خود، همواره حضور چشمگیری در میدان تحلیل مسائل و پدیده‌های فرهنگی داشته است. به جرأت می‌توان گفت بیشترین و رایج‌ترین تحلیل‌های فرهنگی از سوی عالمان علوم اجتماعی (به طور عام) و پژوهشگران جامعه‌شناسی (به طور خاص) مطرح شده است. این توجه

با توجه به این که سنت مطالعات فرهنگی نیز در بستر جامعه‌شناسی جریان می‌یابد، جامعه‌شناسی فرهنگی چه وجه تمایزی با آن دارد؟ تفاوت بنیادی‌ای میان جامعه‌شناسی فرهنگی و سنت مطالعات فرهنگی وجود ندارد مگر این که در قلمرو جامعه‌شناسی فرهنگی از ابتدا و به صراحت می‌توان به کارگیری مفاهیم، روش‌ها و نظریه‌های جامعه‌شناسی را در حوزه فرهنگ دخالت، تعمیم و تسری داد. به علاوه از تداخل رشته‌های گوناگون و نیز پاره‌ای نگرش‌های کیفی و فلسفی نیز در موضوع فرهنگ کاسته می‌شود.

دامنه اهمیت روش و روش‌شناسی در جامعه‌شناسی فرهنگی تا کجاست و رهیافت شما در این کتاب به کدام یک از رهیافت‌های موجود نزدیک‌تر است؟

بحث روش‌شناسی در جامعه‌شناسی فرهنگی فوق‌العاده مهم است و باید در جریان توسعه اینگونه منابع و به خصوص در مرحله بعدی این کتاب یک فصل مستقل به آن اختصاص یابد. رهیافت من در تألیف این اثر گرایش عمده به رهیافت ترکیبی بیرونی

و درونی به طور توأمان با نگرش تفسیری و تداخل تجارب مطالعاتی داشته است.

روابط میان فرهنگ و ساخت اجتماعی را چگونه تبیین می‌کنید؟

رابطه فرهنگ با ساخت اجتماعی، نوعی ارتباط دیالکتیک چند جانبه است که گاه تضادی - قطبی، گاه تکمیلی و مثبت و گاه منفی و ... است. پیگیری پژوهشی این ارتباط می‌تواند چشم انداز مطالعاتی مناسبی را برای گردآوری و تحلیل مسائل فرهنگی و جهت تبیین ارزشیابی پدیده‌های فرهنگی فراهم کند.

بخشی از کتاب به نگرش جامعه‌شناسی فرهنگی در اسلام اختصاص یافته است. تا چه حد می‌توان اینگونه مباحث را در ساحت آموزه‌های اسلامی پیش برد و به نظر شما کدام روش تفسیری برای این کار مناسب‌تر است؟

نگرش جامعه‌شناسی فرهنگی اسلام در شأن و مقام نظریه‌سازی و نیز فرضیه‌سازی و الگوهای فکری - پژوهشی به منظور بررسی و تبیین پدیده‌های فرهنگی، آسیب‌ها و مسائل فرهنگی می‌تواند کاربرد

داشته باشد اما من به هیچ وجه خود را در مقام مفسر برای به کارگیری روش‌های تفسیری در آموزه‌های اسلامی ندیده‌ام و در این خصوص ادعایی ندارم و تنها فقط از چشم انداز بهره‌وری‌های نظری و پژوهشی کوشش کرده‌ام که پاره‌ای از قضایا و مفاهیم قابل استفاده را با رویکرد جامعه‌شناسی فرهنگی بیان کنم.

چرا در این کتاب به بحث مطالعه روابط بین فرهنگی نپرداخته‌اید؟

از جهت هویت تخصصی فرهنگ‌شناسی، الگو و نگرش بینا فرهنگی در دستور کار من قرار نگرفته است. ضمن آن که در آن صورت کتاب از قالب آموزشی خارج شده و دچار پیچیدگی‌های مفهومی، و نظری و تحلیل‌های چند متغیره و غامض می‌شد که در این میان دانشجویان و مخاطبان مبتدی‌تر سررشته مطالب اصلی را از دست می‌دادند. در نهایت امیدوارم این اثر زمینه مباحث قابل توسعه و ارزنده‌ای را در فضای علوم اجتماعی و به خصوص سازمان‌های فرهنگی که با موضوع فرهنگ و فعالیت فرهنگی سروکار دارند فراهم کند.

ویژه تا حدی بوده که از چند دهه پیش، رشته‌ای مستقل با عنوان «مطالعات فرهنگی» در دانشگاه‌های جهان (و نیز از چند سال پیش در دانشگاه‌های ایران) تأسیس شده است.

«جامعه‌شناسی فرهنگی» رشته‌ای در علوم اجتماعی است که نسبت به فضای بینارشته‌ای مطالعات فرهنگی، می‌کوشد با گرایش محض جامعه‌شناسی به تبیین و تحلیل مسائل فرهنگی بپردازد. بنابراین می‌توان این رشته را محلی کاربست جامعه‌شناسی و مفاهیم و نظریه‌های آن در حوزه فرهنگ‌شناسی دانست.

کتاب «جامعه‌شناسی فرهنگی» که به قلم دکتر فرهاد امام جمعه (عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک) و از سوی انتشارات بهمن برنا روانه بازار نشر شده، حاصل تحقیقی در این حوزه است. این اثر به نوعی جایگاه تعامل جامعه‌شناسی و فرهنگ‌شناسی است؛ چنانکه نگارنده آن در مقدمه کتاب می‌نویسد: «اگر چه انگیزه نگارنده آن است که سبکی از اندیشه و نگرش مطالعاتی را با هدف

آموزش دانشجویان علوم اجتماعی و تعامل با پژوهشگران حوزه مطالعات فرهنگی تقدیم و عرضه نماید؛ اما در طول کتاب این هدف نیز دنبال شده است که اصولاً یک کارشناس فرهنگی چگونه می‌تواند درباره پدیده‌های رفتاری و مسائل فرهنگی بیندیشد و درباره آن‌ها اظهار نظر کند. در این راه چه بهره‌ای را می‌توان از مبادی جامعه‌شناسی برگرفت و در این کار چه وحدت کاربردی و پل ارتباطی میان جامعه‌شناسی و فرهنگ‌شناسی وجود دارد؟»

یکی از وجوه مشخصه این کتاب، پرداختن به نگرش جامعه‌شناسی فرهنگی اسلام است که حوزه فعالیت نسبتاً جدیدی است و به اعتقاد مؤلف می‌تواند نوید تحلیل‌ها و تبیین‌های فرهنگ‌شناسی را بدهد. فرهنگ از دیدگاه مکاتب جامعه‌شناسی، نگرش جامعه‌شناسی فرهنگی اسلام، مبانی و آموزه‌های فرهنگ‌شناسی، بینش روش‌شناسی مطالعه فرهنگ، توانایی عملکردی هنجارهای فرهنگی، آسیب‌شناسی تغییرات و گسیختگی در روابط و ... عناوین برخی از فصول این کتاب هستند.

دکتر محمد رضا توکلی صابری، «نظریه های علمی و چیزهای دیگر»

آشتی با قوانین علمی

اکتشافات دانشمندان غربی طی ۲۵ سده گذشته است اما در کتاب اصلی هیچ اشاره ای به زحمات دانشمندان مسلمان و ایرانی نشده بود، به همین دلیل من وظیفه خود دانستم که برای رعایت انصاف اجتناب از اجحاف نسبت به این بزرگان به طور مختصر و مفید و تا جایی که ممکن بود دیدگاه های دانشمندان ایرانی و مسلمان که پیش از دانشمندان غربی در زمینه های علمی فعالیت داشته اند را در پانوشت اضافه کنم. مثلا در بررسی قانون بقای جرم لاوازیه در می یابیم که پیش از او خواجه نصیر طوسی به بیان این قاعده پرداخته و توضیح داده که یک جسم نمی تواند به کلی از میان برود اما این قانون به نام لاوازیه ثبت شده است. در واقع هدفم از اشاره به نام این بزرگان، افزایش شناخت و آگاهی جوانان و نوجوانانی بود که مخاطب کتاب هستند تا دریابند که امثال خواجه نصیر الدین طوسی در کشور ما کم نیستند.

در عنوان کتاب، منظور از عبارت «چیزهای دیگر» چیست؟

ما هر روز با قوانینی مثل قانون تغییر، قانون کارگاه، قانون تعمیرات مکانیکی و... سروکار داریم و ممکن است بسیاری از قوانین را خود شما، دوستانتان یا خوانندگان کتاب کشف کرده باشند که در فهرستی که من تهیه کرده ام نیامده باشد به همین دلیل من قوانینی که در پایان این کتاب ذکر شده را از کتاب old farmers almanac گرفته ام و برخی از قوانین را هم به عنوان قانون ۱۹ در کتاب جای داده ام، مثلا قانون چای و قهوه یعنی قانون ۱۲ کتاب را برایتان مثال می زنم.

این قانون می گوید به محض این که می نشینید تا یک استکان چای یا قهوه بخورید، رئیس، شما را احضار می کند و به طور جدی درباره مسئله مهمی با شما به گفت و گو می پردازد یا شما را دنبال کاری می فرستد که تا زمان سرد شدن چای و قهوه ادامه می یابد. من مطمئنم که همه ما از این گونه قوانین علمی ثابت شده در زندگی مان فراوان دیده ایم که به مسیر علم منتهی می شود و در واقع معنای همان «چیزهای دیگر» را می دهد.

فردی است که آن نظریه را پدید آورده است. این کتاب را می توان از ابتدا به ترتیب یا به صورت دلخواه خواند و این یکی از ویژگی هایی است که دانش آموزان، دانشجویان یا هر مخاطب کم حوصله ای را ترغیب می کند که سراغ کتاب بیاید. ذکر این نکته هم ضروری است که هر مدخل از این کتاب به خودی خود کامل است ولی در موارد لازم به موضوع های دیگر ارجاع داده شده و در صفحه مقابل ترتیب اطلاعات ارائه شده زیر هر عنوان شرح داده شده است. نمایه پایانی کتاب هم کمک می کند تا خواننده نظریه های شرح داده شده در کتاب را به راحتی پیدا کند.

در اصل کتاب به دیدگاه ها و نظریات دانشمندان ایرانی و مسلمان اشاره ای نشده بود که شما در پانوشت این کتاب به آنها اشاره کرده اید؟ خیر. کتابی که ترجمه شده خلاصه مهم ترین

علمی می پردازند همین بود که مرا هم به ترجمه آن تشویق کرد.

ترتیب تنظیم نظریه ها و قوانین در این کتاب بر حسب زمان است چون بالای هر صفحه به زمان کشف آن نظریه اشاره شده اما آیا ملاک دیگری هم در انتخاب نظریات و قوانین مدنظر شما بوده است؟ این کتاب شامل ۱۷۵ قانون، اصل، نظریه، فرضیه، قاعده، قضیه، آزمایش، مدل، سیستم، پارادوکس، معادله (کمیت) و ایده های دیگری است که بنیادهای علم را تشکیل می دهند و برای مخاطبی که کتاب را می خواند، معنی اصطلاحات قانون، اصل و... در پایان کتاب زیر عنوان «روش علمی» توضیح داده شده است.

همان طور که اشاره کردید عناوین کتاب بر حسب زمان تنظیم شده است و پس از آن نام شناخته شده یک نظریه ذکر شده و در اغلب موارد شامل اطلاعات

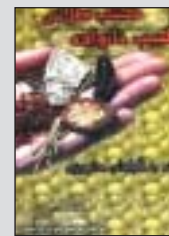
یکی از دلایلی که همیشه افراد را از درس و مشق و خواندن کتاب های علمی فراری می دهد، مواجه شدن با نثر دشوار کتاب های علمی است و راه رویارویی با این اشکال نیز آسان کردن متن اینگونه کتاب هاست؛ کاری که به تازگی نشر مازیار برای تحقق آن تلاش فراوانی کرده و کتاب های معتبر علمی جهان را به همت مترجمان توانمند به زبان ساده ترجمه و راهی بازار کتاب کرده است تا مخاطبانی که مایلند با مباحث علمی در ارتباط باشند بتوانند با این گونه آثار به راحتی ارتباط برقرار کنند. کتاب ۲۲۰ صفحه ای «قوانین، نظریه های علمی و چیزهای دیگر» نوشته سورندرا وارما، ترجمه دکتر محمد رضا توکلی صابری با ویراستاری بهرام معلمی یکی از این مجموعه کتاب هاست که به تازگی وارد بازار نشر شده است. در گفت و گویی کوتاه با دکتر توکلی، ویژگی های این کتاب را از مترجمش جویا شدیم.

با توجه به این که روی جلد کتاب ذکر شده «زبان ساده»، چه چیزی در درونمایه این گونه کتاب ها وجود دارد که استفاده از آنها را آسان و جذاب می کند؟

حتما شما در مورد قضیه فیثاغورث چیزهایی شنیده اید؛ در واقع امکان ندارد کسی در مورد آن چیزی نشنیده باشد. گفته شده که یک بار فیثاغورث داشت روی صحن شطرنج معبد راه می رفت. در همین حال سایه ستون های معبد به طور مایل روی سنگ ها افتاده بود و همین علاقه او به هندسه باعث شد از زاویه متواتری به مطالعه این الگوها بپردازد و به کشف برهان این قضیه دست یابد.

فیثاغورث اولین فردی است که در این زمینه فعالیت کرده ولی لزوما اولین کسی نیست که رابطه اضلاع یک مثلث قائم الزاویه را ثابت کرده است. این قضیه را بابلی ها هزار سال پیش از او می شناختند. در ضمن او اولین کسی است که پی برد زمین کروی است، در حالی که دانش آموزان در کتاب ریاضیات مدرسه این نکات را راجع به فیثاغورث نخوانده اند. تفاوت این کتاب با بقیه کتاب هایی که به نظریه های

یک کتاب، یک عطاری

صبا ثابت: برای ما که در جامعه و فرهنگ سنتی زندگی می کنیم خیلی پیش می آید که اگر خدای ناکرده دچار مشکل جسمی شویم از سوی اطرافیان به خوردن داروهای گیاهی و درمان های سنتی تشویق شویم؛ درمان هایی که ریشه در تاریخ ما دارند و بسته به میزان باور و علاقه مندی و نوع استفاده از آن ها در بسیاری مواقع پاسخ هم می دهند و حتی گاهی روند

درمان بیماری های را ساده تر و سریع تر از درمان های مدرن با داروهای شیمیایی می کنند.

هر چند چینی ها با سابقه چندین هزار ساله در تمام جهان پیشتاز طب سنتی و درمان با داروهای گیاهی هستند، اما این نوع درمان سابقه ای بسیار طولانی و ریشه ای در فرهنگ و تاریخ علم ایران نیز داشته و نام دانشمندان بزرگی چون ابن سینا و رازی را بر پیشانی خود دارد. پس از چین، ایران به سبب داشتن بیشترین تنوع گیاهان دارویی در جهان در این حوزه از بالاترین رتبه برخوردار است و آنچه امروز به ما رسیده، حاصل فرهنگ شفاهی درمان سنتی است که سینه به سینه نقل شده و حاصل زحمات کسانی است که یافته های تجربی و علمی

آن را میل کنند خیلی زود عمل خواهد کرد و این عمل به تجربه رسیده است که بیماری را از بین برده است.

شاید اگر این گونه مطالب را لا به لای یک کتاب قدیمی خاک خورده بی نام و نشان می یافتیم، توجهی به آن نمی کردیم و آنچنان که باید، نوع درمان پیشنهادی سنتی را جدی نمی گرفتیم و حتی با دیده بی اعتمادی به آن می نگریستیم اما وقتی چنین نوشته هایی در یک کتاب دانشگاهی و به همت تحقیقات جمعی از دانشگاهیان نوشته شده و مورد تایید اساتید علوم پزشکی قرار گرفته شاید بتوان با اعتماد بیشتری به آن مراجعه کرد.

دکتر فرهاد محمودی فر عضو هیئت علمی گروه فارماکولوژی دانشگاه ارومیه که ویراستاری این کتاب را بر عهده داشته در مقدمه کتاب می گوید: کتاب مزبور که حاصل زحمات و تجربیات آقای قزلباش و همکاران ایشان است، مجموعه ای نسبتا کامل و متنوع از طب سنتی میهنمان است که با زبانی ساده و قابل فهم برای عموم مردم اثرات بالینی و طرز تهیه فرآورده های گیاهی و طب سنتی را بیان داشته است. امروزه در اکثر کشورها صنعت داروسازی از داروهای شیمیایی به سمت داروهای گیاهی تغییر یافته که به فرم و شکل داروهای رایج مثل قرص و پماد و کپسول تهیه می شوند و امیدواریم در کشور ما هم متخصصان داروسازی به این امر همت گماشته و به طور علمی و با مدارک و مستندات درصدد ارائه علوم نهفته در گیاهان دارویی باشند.

خود را در کتاب هایی خطی نوشته و نسل به نسل به ما منتقل کرده اند و امروز به صورت انواع و اقسام کتاب های کوچک و بزرگ منتشر شده است.

در سال های اخیر تعداد کتاب هایی از این دست و با عناوین مختلف درباره گیاهان دارویی به طور چشمگیر افزایش پیدا کرده است که متاسفانه حتی در بعضی از آنها حتی مشخص نیست نویسنده با چه دانش و تجربه ای کتاب را تالیف کرده است.

چندی پیش کتابی به نام کتاب طلایی طبیب خانواده تالیف هاشم دونوقزلباش با همکاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه و از سوی انتشارات شاهد این دانشگاه منتشر شده است.

اگرچه در مورد چنین کتابی انتظار می رفت نسبت به نوع صحافی، صفحه آرایی و طراحی جلد آن بنا به نوع موضوع و محتوای آن دقت و توجه بیشتری صورت گیرد اما جالب است که این کتاب ۱۴۶ صفحه ای به ظاهر ساده، برای مخاطب عام خود در مورد هر نوع بیماری و در مورد انواع و اقسام خوراکی ها و گیاهان طبی مطالبی هر چند مختصر و مفید را به خواننده ارائه داده تا به عنوان یک مرجع مفید و قابل اعتماد مورد استفاده علاقه مندان به درمان های سنتی قرار گیرد.

به عنوان مثال در صفحه ۱۴ این کتاب طلایی می خوانیم: شب کوری و درمان: کسانی که به بیماری شب کوری مبتلا شده اند اگر به مقدار دو گرم پودر خشک شده برگ مورد در بر جگر بپاشند و به طور نیم پز

گذری بر «بیومکانیک شنا» اثر ارنست وی مگلیسکو

شنا در سطرهای کتاب

ورزشکاران کشورمان به ویژه در سطح حرفه‌ای، مشکلات متعددی برای مطالعه دارند؛ مشکلاتی نظیر کمبود وقت، در دسترس نبودن کتاب، مجهز نبودن کتابخانه‌های ورزشی و حضور طولانی مدت در اردوهای آماده‌سازی که باعث می‌شود از نعمت کتابخوانی تا حد بسیار زیادی محروم بمانند. این محرومیت ناخواسته، در حالی است که ورزشکاران به همراه مربیان، مدیران و سرپرستان ورزشی برای دستیابی به اطلاعات روز دنیا و نتایج تحقیقات و پژوهش‌های انجام شده در نقاط مختلف جهان نیازمند مطالعه هستند.

در چنین شرایطی، تهیه و انتشار کتاب‌هایی کم حجم و مفید و قرار دادن آنها در دسترس ورزشکاران، می‌تواند تا حد زیادی مشکل مطالعه نداشتن ورزشکاران حرفه‌ای را برطرف سازد.

انتشار مجموعه کتاب‌های تک‌آموز، از جمله راهکارهایی است که کمیته ملی المپیک کشورمان برای کمک به بالا بردن سرنانه مطالعه تخصصی اهالی حرفه‌ای ورزش پیش گرفته و تاکنون کتاب‌های متنوعی در حوزه‌های مختلفی ورزشی منتشر کرده است و از جمله این کتاب‌ها می‌توان به کتاب «بیومکانیک شنا اثر ارنست وی مگلیسکو اشاره کرد. در حقیقت این کتاب، ادامه موج تازه انتشار مجموعه کتاب‌های تک‌آموز است که از تابستان سال ۱۳۸۵ شروع شد؛ کتاب‌هایی نظیر فیزیولوژی ورزشی، روان‌شناسی ورزشی و بیومکانیک ورزشی.

کتاب بیومکانیک شنا را بهزاد مهدی خبازیان، از کارشناسان سرشناس ورزش شنا به زبان فارسی برگردانده است. خبازیان دکترای تربیت بدنی با گرایش فیزیولوژی ورزش دارد و در دانشگاه تربیت مدرس به تدریس مشغول است.

او نوشته‌های ارنست وی مگلیسکو را در دو بخش تدوین کرده است. بخش اول کتاب بیومکانیک ورزش، با موضوع آفرایش پیشروی شروع می‌شود. در این بخش تفاوت حرکت در هوا و آب تشریح شده است. در بخشی از این فصل آمده است: یک تفاوت عمده بین حرکت در هوا و حرکت در آب این است که آب در برابر فشار پیش‌برنده دست شناگر نسبت به زمین، مقاومت کمتری نشان می‌دهد.

و به سمت عقب می‌رود. بدین ترتیب تمام نیروی رو به عقب دست شناگر سبب حرکت رو به جلو نخواهد شد. این در حالی است که با فشار پای دهنده، زمین به سمت عقب حرکت نمی‌کند. بنابراین با یک نیروی یکسان، دهنده‌ها بیشتر از شناگران به سمت جلو حرکت خواهند کرد.

بیان چنین دلایلی باعث می‌شود مخاطب کتاب، با بیانی شیوا و ساده وارد مبحث مهمی به نام تئوری‌های پیشروی در شنا بشود. در این بخش تئوری‌هایی مطرح می‌شوند که در صد سال گذشته، فنون شنا را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

تئوری پیشروی چرخ پارویی، یکی از این تئوری‌هاست، اما تئوری‌های درگ پیش‌برنده نیز وجود دارند. یکی از ویژگی‌های این کتاب، بیان ساده مطالب تخصصی است. شاهد این مدعا نیز توضیحات ساده‌ای است که درباره تئوری‌های درگ پیش‌برنده در این کتاب وجود دارد.

اواخر سال ۱۹۶۰ میلادی برخی دانشمندان و مربیان تلاش کردند پیشروی شناگر را با قوانین فیزیکی توصیف کنند.

در میان این مربیان جیمز کانسلمن و سیلوپا چارلز

کوشش‌های فراوانی انجام دادند. این دو مربی با مشاهده حرکات شناگران در زیر آب متوجه شدند شناگران، اندام فوقانی را کاملاً صاف و به صورت پارویی حرکت نمی‌دهند بلکه در جریان مرحله زیر آب در شنا‌های مختلف به صورت تناوبی از خم و صاف کردن اندام فوقانی استفاده می‌کنند. این دو مربی در دو مقاله جداگانه گزارش کردند که به کارگیری چنین روشی برای استفاده بهتر از قانون سوم حرکت نیوتن به عنوان مکانیسم پیشروی است. به کارگیری قانون سوم نیوتن در پیشروی شناگر به این معنی است که وقتی شناگر آب را به عقب فشار می‌دهد، این عمل یک عکس‌العمل به همان بزرگی تولید می‌کند که بدن شناگر را به جلو هل می‌دهد. در نهایت این دو مربی عقیده داشتند که مقدار نهایی پیشروی به جلو به صورت مستقیم متناسب با مقدار و مسافتی است که آب به سمت عقب فشار داده شده است. بدین ترتیب بسیاری از مربیان به این فکر افتادند که هر حرکت در زیر آب به غیر از فشار افقی به سمت عقب، تأثیری در پیشروی شناگر نخواهد داشت.

چنین بیان ساده‌ای باعث می‌شود مربیان و

ورزشکاران رشته شنا - حتی اگر با اصطلاحات تخصصی به طور کامل آشنا نباشند - از مطالب کتاب بهره ببرند.

در ادامه فصل اول، بخش‌های دیگری نظیر فشار افقی به سمت عقب، الگوی S، نیروی درگ، نیروی بالابر، تئوری‌های بالابر پیش‌برنده، تئوری برنولی، قانون سوم نیوتن، سهم ساعد در پیشروی شنا، مطالعه کاپرت، مطالعه بیکسلر، مطالعه شلیهاف، نقش پاها در پیشروی شنا، مشارکت پای دلفین و کرال پشت در پیشروی و مکانیسم پیشروی به وسیله پاها بیان می‌شود.

فصل دوم این کتاب نیز کاملاً تخصصی است اما ارنست وی مگلیسکو در این فصل نیز مطالب را روان و ساده بیان می‌کند. آنچه باعث می‌شود این کتاب به ویژه فصل دوم روان به نظر برسد، فقط قدرت ترجمه مترجم این اثر یا حتی ویراستاری مریم تاجیک، نیست، بلکه آشنایی مترجم با موضوع کتاب یعنی شنا و بیومکانیک این رشته ورزشی، در این زمینه تأثیر زیادی داشته است.

این موضوع بیش از هر چیز ضرورت نگارش یا ترجمه متون تخصصی ورزشی به وسیله افراد متخصص یک رشته ورزشی را گوشزد می‌کند؛ ضرورتی که هر گاه مد نظر قرار می‌گیرد، محصولی قابل تأمل و خواندنی را به وجود می‌آورد.

البته تاکنون افراد غیر ورزشی زیادی در عرصه کتاب‌های ورزشی قلم زده‌اند که تا حد زیادی نیز منشأخیز نبوده‌اند، اما آثاری که به وسیله متخصصان ورزشی نوشته یا ترجمه شده، نشان می‌دهد که در چنین حالتی انتقال معنا و مفهوم در حوزه تخصصی، به بهترین نحو انجام می‌شود.

البته مجموعه کتاب‌های تک‌آموز که از سوی کمیته ملی المپیک منتشر شده است، با وجود تمامی ویژگی‌ها نواقصی نیز دارد؛ مثل این که مطالب تخصصی این کتاب‌ها بدون هیچ مقدمه‌ای از نویسنده یا مترجم آغاز می‌شود؛ به گونه‌ای که احساس می‌شود مخاطب مانند راننده‌ای ناشی که به یکباره وارد بزرگراهی پرتراфик می‌شود، خیلی زود خودش را در میان مطالب تخصصی می‌بیند و اگر نگارش روان این مجموعه مکتوب نباشد، کار خیلی سخت خواهد شد.

سلامتی در ۱۰۰ صفحه

رابطه بین آمادگی جسمانی و تندرستی چگونه و در چه حدی است؟ آیا زندگی ماشینی امروزه بشر، تأمین‌کننده تندرستی اوست یا تهدیدکننده آن و اساساً ما تا چه اندازه به سلامتی خودمان اهمیت می‌دهیم؟

برای پاسخ دادن به این سوال بهتر است نگاهی به مطالبی که در پیشگفتار کتاب «ورزش برای همه» بیان شده است، بیندازید.

در پیشگفتار این کتاب آمده است: «در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد بیماری‌ها ریشه در عواملی دارد که مربوط به شیوه زندگی افراد است؛ به گونه‌ای که ارتقای سلامت را می‌توان معادل توانمندسازی افراد در کنترل شیوه زندگی شان و تلاش در راستای اتخاذ شیوه زندگی سالم دانست.»

به هر میزان که ما نسبت به این مطلب حساس شده باشیم، می‌توانیم خودمان را در برابر سوالات مطرح شده در ابتدای این مطلب مسئول بدانیم! در حقیقت این احساس مسئولیت، حساسیت ما را نسبت به سلامتی خودمان نشان می‌دهد.

کتاب «ورزش برای همه» را دکتر فضل‌الله باقرزاده، دکتر مهرازا منوچهری، مهدی شهبازی و شهزاد طهماسبی بروجنی در پروژه‌ای مشترک به رشته تحریر درآورده‌اند و نشر بامداد کتاب آن را در

شمارگان ۲۰۰۰ نسخه، ۱۴۴ صفحه، قطع رقیعی و قیمت دو هزار تومان منتشر کرده است. این کتاب در حقیقت شامل الگوهای حرکتی مناسب و متناسب با سنین مختلف از بدو تولد تا بالای هفتادسالگی است.

شاید آمار رسمی بهتر بتواند ضرورت ورزش کردن و نگارش و مطالعه کتاب‌های ورزشی را برای خوانندگان مشخص کند.

بنابر اعلام سازمان بهداشت جهانی (WHO) عدم تحرک فیزیکی باعث وقوع بیش از دو میلیون مرگ غیرمعمول در سال می‌شود و فعالیت ناکافی به همراه استعمال دخانیات عامل بیش از ۸۰ درصد بیماری‌های قلبی - عروقی است. در عین حال براساس تحقیقات انجام شده، عدم تحرک فیزیکی و کم تحرکی امکان ابتلا به فشار خون بالا، ابتلا به چربی خون، پوکی استخوان، افسردگی و اضطراب را افزایش می‌دهد.

نویسندگان کتاب در این اثر گوشزد می‌کنند که تحرک فیزیکی می‌تواند شیوه زندگی افراد جامعه را بهبود بخشد. علاوه بر این، تحرک فیزیکی می‌تواند احساس دلتنگی و گوشه‌گیری را هم در سالمندان کم کند و فیزیک بدنی، چالاکتی، قوه فکری و عقلانی آن‌ها را بهبود بخشد.

تندرستی و آمادگی جسمانی، موضوع اول این کتاب را تشکیل می‌دهد که بیان ارتباط بین این دو مقوله، موضوعی خواندنی است.

آمادگی جسمانی برای قرن بیست و یکم، نقش ورزش و فعالیت بدنی در بهبود سلامتی و یک عمر آمادگی جسمانی، سایر بخش‌های فصل اول را تشکیل می‌دهند.

از فصل دوم به بعد، ورزش کردن به ترتیب گروه‌های سنی در این کتاب تشریح می‌شود. ماساژ کودک (از تولد تا یک سالگی) و حرکات پیشنهادی تا یک سالگی، آغازگر این ورزش دوره‌ای از نظر سنی است. حرکات پیشنهادی از یک تا دو سالگی، از دو تا سه سالگی، از چهار تا پنج سالگی، از شش تا هفت سالگی، از هفت تا ده سالگی، از یازده تا سیزده سالگی، از چهارده تا هجده سالگی، از هجده تا سی سالگی، از سی تا چهل سالگی، از چهل تا پنجاه سالگی و از پنجاه سالگی به بالا فصل‌های بعدی این کتاب را شامل می‌شود.

نکته مهم این رده‌بندی سنی، توجه نویسندگان کتاب به رده‌های سنی پایین یعنی از تولد تا ۱۰ سالگی و همچنین رده‌های سنی پنجاه تا هفتاد سالگی و حتی بالاتر است و این به معنای ایجاد ساختاری محکم از ابتدا برای ساختن بدنی سالم برای نوزادان و کودکان و همچنین حفظ سلامتی بزرگسالان و سالمندان در پایان این کتاب نیز سه فصل ضمیمه‌ای وجود دارد که عبارتند از پیشنهادها و نکات ایمنی برای فعالیت‌های آبی، نکات مورد توجه در زمینه دوچرخه سواری و نکات ایمنی در دویدن.

تویاس وولف:

سفیدی کاغذ مرا می ترساند

نویسنده رمان «مدرسه قدیمی» در پاسخ به این پرسش که دوست دارید چه درسی بدهید، ادبیات یا نگارش؟ می گوید: «ادبیات. چون وقتی ادبیات درس می دهم لازم نیست زیاد نگران احساسات فردی مخاطبان خودم باشم. البته باید روراست باشم، اما باید حواسم را جمع کنم که روراستی ام حالت مخرب نداشته باشد، چون خیلی راحت مخرب می شود. هرکسی در آن موقعیت که قرار می گیرد بی آنکه بخواهد می تواند خیلی مخرب باشد و من می دانم که در گذشته مواردوفرادادی خاص نقش مخربی داشته اند.» وی می افزاید: «می دانید، ایراد توصیفاتی مثل عبور از اتاق های انتظار و از این دست ترکیب ها این است که این ها اساسا مجهول و بی نام و نشان هستند و چیز زیادی در ما نمی گویند. آنچه داستان به آن نیازمند است حرکات ریز و خاصی است که به شما چیز مخصوصی را بگوید.»

وولف معتقد است که نویسندگان نمی توانند به خود اجازه دهند که زیر دست اسطوره قرار گیرند، آن ها باید به هر قیمت ممکن حقیقت را بگویند.

وولف در مورد نوشتن رمان معتقد است که هدف از این کار فقط آفرینش نیست، بلکه در واقع پرداختن به نویسندگی به خاطر تجربه لذتی است که گاهی اوقات در حین نوشتن به هنگام انتقال مفهوم یا اصلاح و باز نویسی داستان به آن می رسیم. وی در توضیح بیشتر می گوید: «در یکی از نامه های چخوف به برادرش نیکولیا جمله معروفی هست که به توصیف نوشتن می پردازد و می گوید: وقتی که در حال توصیف یک شب پرستاره هستید فقط در مورد زیبایی شب و ستارگان چشمک زن در آسمان قیرگون صحبت نکنید، بلکه به توصیف شیشه شکسته ای بپردازید که نور مهتاب در آن منعکس شده است و در این حین ناگهان گرگی هم به شما حمله می کند؛ مثل توپ سیاهی در تاریکی شب!» وی می افزاید: «این همان زاویه دید نابی است که واقعا تمامی عناصر غیر منتظره که باید در یک داستان خوب بیابید را در خود متجلی می کند؛ آن شیشه شکسته! این دیدگاه در آثار چخوف بسیار شاخص است و من آن را به طرز دیگری بیان می کنم و می گویم توصیف شخصیت. شما می توانید با همان نگاهی که در توصیف شب مهتابی دیدید به ساخت و توصیف شخصیت هم بپردازید. در این جا گنجینه دست نخورده ای وجود دارد که در درام نمود پیدا می کند، به طور کلی منظوم حرکات و واکنش هایی است که مردم در داستان ها انجام می دهند.»

وولف اغلب پیش از نوشتن، چند فنجان قهوه می نوشد، همان طور که در هنگام مصاحبه چنین می کند. او می خواهد که حرفی درباره سیاست ننهد چرا که سیاست این روزها با شرمساری آمریکایی ها همراه است. وی در این مورد می گوید: «راستش را بخواهید من خیلی از سیاست سر در نمی آورم، با این همه می دانم کشورم اصلا خوشنام نیست.»

وولف یکی از نویسندگانی است که از خاطره، بهره زیادی در نوشته هایش می برد. با این همه او همیشه در شروع داستان هایش مثل خیلی از نویسندگان از سفیدی کاغذ می ترسد. وی در این مورد می گوید: «اگر شانس بیاورید در ابتدای نوشتن دچار خود فراموشی خواهید شد. بدین ترتیب همه آن ترس ها محو خواهد شد و شما با شخص دیگری در ارتباط قرار می گیرید که آن شخص بسیار نگران و ناراحت است.» وی با شرح این که از وقتی چهارده یا پانزده ساله بود تصمیم گرفت نویسنده شود و از آن به بعد هم جز به نویسنده شدن فکر نکرده است، می گوید: «یکی از دوستانم من را به فکر انداخت. من همیشه می نوشتم. از شش سالگی به دوستانم کمک می کردم تا در درس نگارش، نمره های بهتری بگیرند. یکی از این دوستان مرا ترغیب کرد و گفت که باید نویسنده شوی.» وی می افزاید: «البته هر چند که می نوشتم و خواندن آثار دیگران را دوست داشتم اما کاملا می دانستم که نوشته های من با آنان فرق دارد.»

تویاس وولف نویسنده ای مطرح در ادبیات معاصر به حساب می آید. وی در سال ۱۹۴۵ در بیرمنگام آلاباما به دنیا آمد و در واشنگتن بزرگ شد. مدتی در پائولوآلتو کالیفرنیا به تدریس برنامه های داستان نویسی و ادبیات پرداخت. مشهورترین اثر وی «زندگی این پسر» نام دارد که داستان دوران کودکی نویسنده در نورث وست است. وولف در این کتاب به بازگویی بحران های اجتماعی در آمریکای پرزداد. این داستان دربرگیرنده خانه به دوشی های وی به همراه مادرش در غرب و شمال غرب، بحث و جدال های وی با ناپدری بددانش و نزاع های گاه و بیگاهش با پدر واقعی اش است که دروغگوی قهاری است. «زندگی این پسر» جایزه کتاب لس آنجلس تایمز را در بخش زندگینامه نویسی از آن خود کرد. همچنین بر اساس این کتاب، فیلم موفقی در سال با هنرمندی رابرت دنیرو ساخته شد. تویاس وولف سه بار برنده جایزه «آهنری» شد و به خاطر مجموعه داستان کوتاه ها، رمان ها و خاطراتش مورد تقدیر قرار گرفت. دومین اثر وولف «در آتش فرعون» نام دارد که اساسا بر خاطرات و تجربیات نویسنده در جنگ ویتنام استوار است. رمان دیگر وولف «دزد سر بازخانه» است که داستان طنزی است درباره سه چتر باز که از یک انبار مهمات در شمال کارولینا، زیر آتش دشمن، نگهداری می کنند. «بازگشت به دنیا»، «شب مشکوک» و «مدرسه قدیمی» از دیگر آثار این نویسنده به حساب می آیند.

در هفته گذشته از نظر انتشار کتابهای چاپ اول انتشارات بوستان قرآن با سیزده عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ عباس عزیزی با سیزده عنوان پرکارترین مولف؛ و عبداللطیف طسوجی ازبیری با چهار عنوان پرکارترین مترجم بودند.

شاخص های آماری کتابهای بزرگسال

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۲۰۰۰ ریال	به یاد پنجمه خانم انبا (س) در طوس حضرت نسیم انتموس (ع) اقتباس از مقدمه ای در اصول دین و بیانات حضرت ایتانه العظمی وحید خراسانی ابدفقه العالی؛ ناشر: مدرسه اسلامیات باقر العلوم (ع) چاپ ۴، ۶۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۴۴۰۰۰ ریال	شاخص های تخصصی - کاربردی و آشنایی در شرایط اضطراری ویژه حوادث مواد سمی و کلاه های فلزی ناگهانی، محمدسعید تری، ناشر: جهان ادیب، چاپ ۱، ۶۱۴ صفحه، ۱۶۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۷۰ مرتبه	حکایت دولت و فرزندان، مرگ قیصر، کیتی خوشدل، ناشر: آفتاب، ۱۲۰ صفحه، ۱۰۰۰۰ نسخه، ۱۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه	فران در خانه آموزش موضوعی و کاربردی: ترجمه و مقدمه قرآن کریم به روش پرسشی و پاسخ و سئوالات مسافه ای، جز سوم، مهدی محمودیان، ناشر: پیام و لاینت، چاپ ۱۱، ۱۶۶ صفحه
کمترین شمارگان	۱۵۰ نسخه	مقدمه ای بر تئوری الاستیسیته، رموند جان اتکین، عبدالرحمن فریدون، ناشر: دانشگاه سمنان، چاپ ۱، ۳۵۰ صفحه، ۵۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۹۸۴ صفحه	مرجع کامل برنامه نویسی پیشرفته ++ C، کاروری، دین، مهرزاد توکلی، ناشر: پارس، چاپ ۱، ۱۰۰۰۰ نسخه، ۲۹۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۲۰ صفحه	راهنمای عملی کارکنان بهداشتی در کنترل هیابیت های ویروسی در بیمارستان ها، باغچه ای و یولدا گریه، حسن ازگانی، ناشر: افروزنگ، چاپ ۲، ۱۰۰۰۰ نسخه

شاخص های آماری کتابهای کمکدرسی

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
ارزاترین کتاب	۴۵۰۰ ریال	مجموعه آزمونهای دستاوری و پرانترنی همراه «دستار» (زنوبدی ۱)، ناشر: از جمله، چاپ ۲، ۱۲ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۲۰۰۰۰ ریال	مهندسی سیستم های کنترل: به انضمام سئوالات طبقه بندی شده کنکورهای کارشناسی ارشد، آریان برادرانی، ناشر: ازاد، چاپ ۵، ۷۳۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۰۰ مرتبه	تمرین های طبقه بندی شده ریاضی (کام تو) سال سوم دبستان: مجموعه ای از کامل ترین سئوالات امتحانی سال های اخیر، سئوالات امتحانی استخراج شده از مباحث... بعدرفه ناویس، مهتاب دوست، ناشر: منشور «انش»، ۱۹۲ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۲۱۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۲۰۰۰ نسخه	شمس عمومی - چارت سورسیر، عیسی بیابوری، ناشر: علوم دانشگاهی، چاپ ۲۸، ۲۱۲ صفحه، ۶۶۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۲۰۰ نسخه	مجموعه دروس رشته مهندسی مکانیک، اعضای هیات علمی سنجنش تکمیلی، ناشر: سنجنش، چاپ ۴، ۷۶۶ صفحه

تعداد ناشران در این هفته	تعداد کتابهای گفست	تعداد پدیدآورندگان			
		مرد	زن	مرد	زن
۴۲۵	۱۴۹	۱۷۴	۶۲	۴۴۴	۱۷۴

* مولف نامی پدیدآورندگان (تعداد نویسنده نامی، گردآورنده، مصحح و...) به جز مترجم

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می شود. از شنبه ۸/۱۰/۱۷ تا چهارشنبه ۱۱/۱۰/۱۷، ۱۵۱۶ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع آموزش و کمکدرسی و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات دین، ادبیات، علوم عملی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتابهای مستوره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	چاپ تجدید	نوبت	شمارگان	تعداد کل	میانگین
۱	کلیات	۴۲	۳۶	۶	۲۴	۱۸	۲۸	۴	۲۰۶۰	۵۱۶
۲	فلسفه و ریاضیات	۴۷	۲۱	۲۶	۱۶	۳۱	۴۴	۳	۲۴۴۲	۲۵۸
۳	دین	۲۰۳	۱۷۷	۲۶	۸۸	۱۱۵	۱۰۶	۹۷	۴۷۳۰	۲۶
۴	علوم اجتماعی	۷۹	۶۲	۱۷	۴۱	۳۸	۷۲	۶	۲۶۷۱	۲۹۲
۵	زبان	۵۳	۵۰	۳	۲۸	۲۵	۴۵	۲	۲۸۳۸	۲۲۰
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۵۹	۴۲	۱۷	۱۷	۴۲	۵۵	۴	۳۵۱۷	۲۹۸
۷	علوم عملی	۱۴۴	۸۲	۶۲	۶۴	۸۰	۱۲۱	۱۲	۲۰۹۶	۳۰۸
۸	هنر	۲۹	۱۸	۱۱	۱۱	۱۸	۲۸	۱	۲۲۵۲	۱۵۴
۹	ادبیات	۱۷۷	۱۴۲	۳۵	۸۱	۹۶	۱۵۴	۲۲	۲۷۰۸	۲۹۲
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۲۷	۲۲	۵	۱۰	۲۷	۳۵	۲	۲۴۷۲	۲۴۷
۱۱	آموزش و کمک درسی**	۴۲۹	۴۲۲	۷	۳۸	۳۶۱	۴۲۷	۴	۲۰۶۰	۲۲۸
۱۲	کودک و نوجوان	۲۱۷	۱۶۳	۵۴	۳۶	۱۹۱	۱۸۱	۳۶	۵۴۷۴	۵۱
	جمع بندی	۱۵۱۶	۱۲۴۷	۲۶۹	۴۷۴	۱۰۴۲	۱۴۱۷	۱۹۹	۲۹۵۵	۲۷۸

* تالیف: به نامی اثری اطلاع می دهد که ترجمه نباشد. گزری چون ترجمه، عیون، گردآوری، تحلیل، شعر و نظایر آن
** منظور از موضوع آموزش و کمک درسی، کتابهای است که به نوبت با مواد درسی و برنامه های آموزشی نام مطابقت بسیاری نداشته و در کتابخانه ها و مراکز آموزشی از پیش بینی تا تیرستان هستند.

شاخص های آماری کتابهای کودک و نوجوان

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
گرانترین کتاب	۶۰۰۰۰ ریال	قصه های پریان: کتاب زرد، انور لائیک، علی اکبر خالیدیست، ناشر: کاروان، کتاب لوک، چاپ ۲، ۳۷۰ صفحه
کمترین نوبت چاپ	۱۰۰۰ نسخه	۳
بیشترین نوبت چاپ	۲۴ مرتبه	ایده ها و نقاشی ها: کتاب کمک آموزشی تصویری، سیدمحمد مهدی خطیبی، ناشر: جامعه القرآن کتبری، ۴۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	قصه های قرآن: هایل و فایبل، سهراب همراه، ناشر: هنکلاسی، چاپ ۶، ۱۲ صفحه، ۴۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۷۶۸ صفحه	۳۶۵ قصه برای شب های سال: مرگان شیخی، ناشر: فدایی، کتابهای بنفشه، چاپ ۲، ۱۶۸۰ نسخه

شاعران و نویسندگان دنیا مظلومیت فلسطینیان را بازتاب دادند

غزه در صدر ادبیات اعتراض جهان

جنایت های خونین رژیم صهیونیستی در غزه چنان وحشیانه است که اخبار بسیاری از رسانه های جهان را به خود اختصاص داد. خبرگزاری ها این روزها علاوه بر نمایش و گزارش اعتراض های مردمی در سراسر جهان علیه رژیم صهیونیستی، اعتراض و انتقادات شدید نویسندگان و هنرمندان جهان را نیز مخابره کردند. متأسفانه بسیاری از این اخبار و گزارش ها به دلیل سیطره لابی های صهیونیستی بر رسانه های خبری و جمعی جهان سانسور شدند، با این همه بخشی از آن ها توانستند از زیر تیغ این سانسور خبری آزاد شوند و به گوش مردم جهان برسند. از جمله آرا و اعتراض های نویسندگان جهان می توان به انتقاد شدید طارق علی، نویسنده نامدار پاکستانی الاصل انگلستان به جنایات رژیم اشغالگر صهیونیستی در غزه اشاره کرد. وی در این مورد به نمایشنامه نویسنده مشهور انگلیسی ویلیام شکسپیر اشاره کرد و گفت: امروز اگر شکسپیر زنده بود، درباره غزه نمایشنامه می نوشت. وی اعتراض را به رژیم صهیونیستی با انتشار یادداشتی در روزنامه انگلیسی گاردین ابراز کرده و خواستار توقف سریع جنایات رژیم صهیونیستی شده است. طارق علی همچنین با اشاره به قسمت هایی از نمایشنامه تاجر ونیزی شکسپیر به طور ضمنی به این نکته اشاره کرد که اگر آن روزها شکسپیر در دفاع از حقوق یهودیان در جهان آن نمایشنامه به یادماندنی را نوشت، این روزها نیز حتما نمایشنامه ای را در دفاع از فلسطینیان غزه می نوشت. وی در بخشی از این یادداشت به دیالوگ های احتمالی شکسپیر در مورد جنایات اسرائیل در غزه پرداخت و نوشت: شاید شکسپیر می نوشت: آیا من فلسطینی هستم؟ آیا دستان، اعضا، ابعاد احساس و روحیات فلسطینی ندارم؟ آیا به زور غذایی گیرم می آید و سلاح های جنگی به سوی من شلیک می کنند؟ آیا من فلسطینی هم امروز مثل یک غاصب در زمستان گرم می شوم؟ در تابستان سرد می شوم؟ به هنگام بیماری خوب می شوم؟ به هنگام درد آرام می شوم؟

شون اوبراین شاعر مطرح انگلیسی نیز شعری در این باره سرود که با همه تلاش رسانه های مرتبط با صهیونیست ها، شعر او بازتاب گسترده ای در جهان داشت. وی درباره این شعر که نام آن را کاتیوشا گذاشته، گفت: این شعر یک پیام نیست، بلکه بازتاب وحشت مهیبی است که در حال روی دادن است. شون اوبراین، پروفیسور نویسندگی خلاقه در دانشگاه نیوکاسل است و در سال ۲۰۰۷ برنده دو جایزه ادبی مهم بریتانیا یعنی جایزه فوروارد و جایزه تی اس الیوت شده است.

وی گفته است که عنوان این شعر برگرفته از نام موشک های کاتیوشاست که وی در تعطیلات آخر سال از تلویزیون شاهد شلیک آنها بوده است: من عنوان این شعر را از نام یک موشک روسی گرفته ام که در واقع به معنی کودک خردسال در زبان روسی است. این شعر هم یک دعا و هم یک لالایی است. اوبراین درباره سرودن این شعر گفته است: به نظر می رسد در این لحظه از سال، یک تناقض لاینحل بین پیشامدها و در مورد آنچه دارد اتفاق می افتد، وجود دارد... من پشت میزم نشسته بودم و ایده این شعر به ذهنم رسید. شعر مثل هر چیز دیگر در این جهان زندگی می کند و سعی اش بر آن است که رویدادها را قابل فهم سازد، از جمله ستیزها و کشمکش ها را. این شعر یک پیام نیست، بلکه بازتاب وحشت مهیبی است که در حال روی دادن است. وی درباره درگیری های اخیر در منطقه غزه نیز

می گوید: نخوت همراه با خشم عمیق و ریشه دار در این کشمکش، اجازه نمی دهد که دخالت بین المللی تاثیر گذار باشد. شعر اوبراین به این ترتیب است: کاتیوشا/ کاتیوشا، کاتیوشا/ کمان آتش: جهان آخرت کجاست؟ / بر فراز یا در زیر؟ / بخره ای / در میان / با مورفین و نان / یا سوخته در خرابه ای / در میان یک زیتون زار / کاتیوشا، کاتیوشا / نیزه آرزو / آیا چمنزار سبزی هست؟ / یک بوته گل سرخ / بیابانی شجاع / یا زندانی با ستون هایی از شعله های آتش؟ / کاتیوشا کاتیوشا / یک گور یا یک بوته گل سرخ؟ / کاتیوشا، کاتیوشا / تنها خداوند می داند.

محمود درویش: چهره ادبی سال

در هفته گذشته همچنین به دلیل آغاز سال نوی میلادی بسیاری از نشریات جهان اقدام به معرفی رویدادهای مهم سال ۲۰۰۸ کردند. یکی از نکات جالب اکثر این نظرسنجی ها، درگذشت محمود درویش به عنوان مهمترین اتفاق ادبی این سال بود. درگذشت محمود درویش شاعر مبارز فلسطینی که از شهرت جهانی فراوانی برخوردار بود در تمام رسانه های مهم ادبی جهان بازتاب گسترده ای داشت. درگذشت وی همچنین فلسطینیان را به سه روز عزای عمومی کشاند. محمود درویش که برای انجام عمل قلب در بیمارستان هوستون تگزاس آمریکا تحت مراقبت های پزشکی بود پس از عمل قلب دچار حمله قلبی شد و چشم از جهان فروبست. درویش در حالی جهان را ترک گفت که ساعتی پیش از عمل خود شعری به نام «مرگ» که شکستش دادم! را در بستر بیماری سروده بود.

محمود درویش سال ها علیه جنایات رژیم صهیونیستی در فلسطین شعر سرود و به همین دلیل مجبور به ترک وطن شد. درویش آنقدر از محبوبیت خوبی در جهان برخوردار بود که رسانه های آمریکایی نیز درباره اش نوشتند: محمود درویش نمادی از مشکلات فلسطین اشغالی است و به همین خاطر موضوعاتی چون تبعید و مبارزه جایگاه خاصی در اشعارش دارد. وی در سال ۱۹۸۸ به طور نمادین بیانیه آزادی فلسطین را سرود. محمود عباس رئیس دولت خودگردان فلسطین نیز درگذشت این شاعر فلسطینی را اینگونه توصیف کرد: «مرگ وی جای خالی ای در فرهنگ، سیاست و زندگی ملی کشور فلسطین است. کلمات قادر به ابراز ناراحتی قلبی ما از درگذشت وی نیستند. در این گزارش ها از درویش به عنوان شاعری نام برده شده که شعرش را زندگی

خاطرات «سانتاگ» منتشر شد

خاطرات سوزان سانتاگ نویسنده آمریکایی در سال های بین ۱۹۴۷ تا ۱۹۶۴ در کتابی به نام «تولد دیگر» با تلاش همسرش راهی بازار شد. سوزان سانتاگ یکی از نظریه پردازان مهم ادبیات معاصر به حساب می آید که شش سال پیش درگذشت. انتشارات «همیش» کتاب خاطرات سوزان سانتاگ را با ویرایش دیوید ریف منتشر کرده است. سانتاگ ۱۶ ژانویه سال ۱۹۳۳ در نیویورک به دنیا آمد و تحصیلاتش را در دانشگاه شیکاگو گذراند. سانتاگ همچنین در طول زندگی خود جوایز معتبر متعددی از جمله جایزه پرس آستریاس اسپانیا را از آن خود کرد.

۳ هزار سند تازه

از زندگی همینگوی

کوبا ۳ هزار سند از انست همینگوی، نویسنده آمریکایی را که تاکنون منتشر نشده است به صورت دیجیتال در دسترس محققان قرار داده است. مسئول آرشیو انست همینگوی موسوم به فینسا ویچیدر هاوانا گفت که این اسناد بیش از ۴۵ سال در این مکان نگهداری شده اند. فینسا ویچیدر مکانی است که انست همینگوی طی ۲۰ سال که در کوبا بود در آنجا زندگی می کرد. به گفته مسئول این آرشیو، انتشار این اسناد بر اساس قراردادی صورت می گیرد که سال ۲۰۰۲ بین مقامات آمریکایی و کوبایی منعقد شده است. وی اشاره ای نکرده است موضوع و محتوای این اسناد درباره چه مطالبی است. این اسناد قرار است پنجم ژانویه سال ۲۰۰۹ پیش از آنکه در کتابخانه کندی آمریکا در دسترس قرار گیرند در کوبا رونمایی شوند.

فروش غیرمنتظره رمان

نویسنده کانادایی در انگلیس

رمان «زمانی برای خداحافظی نیست» نوشته لنینود بارکلی در سال ۲۰۰۸، بیشترین حجم فروش کتاب های جلد شومیز را در انگلستان به دست آورد. این کتاب با فروش تقریبی ۶۳۶ هزار نسخه در انگلستان و ۷۵ میلیون نسخه فروش جهانی در فهرست پرفروش ها قرار گرفت. «زمانی برای خداحافظی نیست» که برای اولین بار در سال ۲۰۰۷ در آلمان منتشر شد، داستان دختر نوجوانی است که صبح یک روز که بیدار می شود، می فهمد خانواده اش ناپدید شده اند و سال ها بعد در پی پیدا کردن آن ها می رود. این کتاب تاکنون به ده ها زبان ترجمه شده است.

نشان شوالیه

برای تری پراتچت ۶۰ ساله

تری پراتچت نویسنده ۶۰ ساله انگلیسی که کتاب هایش بیش از ۵۵ میلیون نسخه فروش جهانی داشته و به بیش از ۳۳ زبان ترجمه شده اند، به عنوان یکی از شخصیت هایی معرفی شد که نشان شوالیه دریافت خواهند کرد. او به عنوان روزنامه نگار محلی کار خود را آغاز کرد و اولین رمانش به نام «مردمان فرش نشین» در سال ۱۹۷۱ به چاپ رسید. این نویسنده به دلیل یک عمر خدمت به ادبیات انگلستان این نشان را دریافت خواهد کرد. پراتچت در دهه ۹۰ میلادی بیشترین حجم فروش کتاب را در مقایسه با دیگر نویسندگان در انگلستان داشت.

او هم اکنون دومین نویسنده آثار پرفروش در انگلستان و هفتمین نویسنده پرفرمدار در آمریکا محسوب می شود. پراتچت که عمده شهرت خود را برای داستان های تخیلی «دیسک ورلد» به دست آورده است و در سال ۲۰۰۱، مدال کارنگی - معتبرترین جایزه کتاب کودک در انگلستان - را گرفت.

سینمای ما، سینمای آنها

دکتر محمد شهباء؛ مترجم و محقق سینما

«فیلم‌های ما فیلم‌های آنها» عنوان کتابی مشتمل بر مجموعه‌ای از مقالات و نقدهای ساتیاجیت رای درباره سینمای بنگال و برخی تجربه‌های شخصی‌اش در فیلمسازی است که به تازگی آن را ترجمه کرده‌ام. کتاب دربرگیرنده دو بخش است که بخش نخست به بررسی تجربه‌های جیت رای از فیلمسازی اختصاص دارد و بخش دوم نیز مشتمل بر نقدهای او به برخی از فیلم‌های مهم تاریخ سینماست. این مقالات در فاصله سال‌های ۱۹۴۸ تا زمان درگذشت او یعنی ۱۹۸۵ نگاشته شده‌اند. کتاب مذکور همین روزها از سوی انتشارات هرمس به بازار عرضه شده است.

در عین حال انتشارات مهرنوشا در تدارک عرضه کتابی از من به بازار است که عنوان «تصویر و ذهن؛ فیلم، فلسفه و علوم شناختی» را روی جلد خواهد داشت. با توجه به اهمیت مباحث شناختی در مقولات هنری و مطالعات فرهنگی، متأسفانه تاکنون کتابی در این زمینه تألیف یا ترجمه نشده است و به بیان دیگر این کتاب نخستین اثر به زبان فارسی است که به بررسی رابطه بین فیلم، فلسفه به مفهوم عام و علوم شناختی به مفهوم خاص می‌پردازد. کتاب مذکور کندوکاوی درباره ماهیت فیلم، تصویر متحرک و کارکرد ذهن درباره مباحث شناختی است که در واقع تماشاگر از طریق تماشای تصاویر و شناخت فیلم به این حقیقت دست پیدا می‌کند. بخش پایانی کتاب به سازوکار روایت در فیلم‌های داستانی از دیدگاه شناختی می‌پردازد. این کتاب حجمی حدود ۴۰۰ صفحه را دربر خواهد گرفت.

کتاب دیگری که نگارش آن را مدتی است به پایان برده‌ام، به زودی از سوی مرکز مطالعات و تحقیقات صداوسیما روانه بازار خواهد شد. این کتاب که عنوان «زیباشناسی عناصر و پلاتوی خبری» را بر جلد خواهد داشت، پژوهشی است که با توجه به اهمیت برنامه‌های خبری در اطلاع‌رسانی و جلب مخاطب انجام گرفته است. کتاب مذکور که حجمی حدود ۴۰۰ صفحه را به صورت رنگی دربر خواهد گرفت، عناصر زیباشناسی برنامه‌های خبری را در چند شبکه خبری مورد بررسی قرار می‌دهد و پس از آن از طریق مقایسه این عناصر در پلاتوها و شبکه‌های خبری، راهکارهای لازم را برای بهبود چیدمان این عناصر زیباشناختی ارائه خواهد داد.

قصه‌های پلیسی جهان

حسن زیادلو؛ مترجم

اغلب ترجمه‌های من به رمان‌ها و داستان‌های پلیسی اختصاص دارد؛ در همین راستا سه کتاب از سوی انتشارات هزار افسان در دست انتشار دارم که فکر می‌کنم طی ماه‌های نه چندان دور هر سه به بازار عرضه شوند. کتاب اول که عنوان «بازنده خوشبخت» را روی جلد خواهد داشت، رمانی مشتمل بر ۲۴۵ صفحه نوشته استانی گاردنر نویسنده آمریکایی است. این رمان پلیسی به ماجرای شخصیتی در سال‌های دور، حدود چهل سال قبل بازمی‌گردد که به عنوان وکیل مدافع به تحقیق و پژوهش از حوادث و اتفاقات رخ داده در ماجرای رمان می‌پردازد. «چهار داستان کوتاه» عنوان کتاب دیگری است که چهار مجموعه داستان کوتاه از ریچارد جندلر، همت، لسلی چارتریس و داریس رادبرمی‌گیرد و مقدمه‌ای نیز در ابتدای کتاب در توضیح داستان‌ها ارائه کرده‌ام. اگرچه

داستان‌های این مجموعه از لحاظ مکان اتفاق، شخصیت‌ها و برخورد آنها با یکدیگر متمایز هستند اما به لحاظ عامل حوادث و کشش به صورت زنجیره‌ای باهم ارتباط دارند و به همین جهت هر چهار مجموعه در قالب یک کتاب ارائه شده است. کتاب دیگری که عنوان «صد مرد حلق آویز» را روی جلد دارد نیز رمانی در ژانر پلیسی نوشته ژرژسیمون است که حدود سی سال قبل به چاپ رسیده بود و اکنون پس از گذشت این مدت در حال تجدید چاپ آن هستیم.

شعرهای سه مورچه عاشق

محمدعلی سجادی؛ شاعر و فیلمنامه‌نویس

«رویه در سنگ فصل» عنوان مجموعه شعری است که انتشارات نوشته در تدارک است تا طی ماه‌های نه چندان دور روانه بازار کند. این مجموعه قطعاتی از شعرهای سپید را در سال‌های ۸۳ و ۸۴ در برمی‌گیرد.

کتاب دیگر که از سوی انتشارات نوشته به بازار عرضه خواهد شد، عنوان «سه مورچه عاشق» را روی جلد خواهد داشت. این کتاب اشعار سال ۸۵ را در برمی‌گیرد. نشر رجا نیز در آینده‌ای نه چندان دور در تدارک است تا کتاب «چقدر موند به رسیدن» را روانه بازار کند. کتاب مذکور مجموعه اشعاری از من است که به رغم مجزای بودن قطعات، نظم خاصی داشته و در قالب یک کتاب گنجانده شده است.

«حیرانی» نیز عنوان رمانی است که کتاب اول آن سال ۷۳ منتشر شد و سال‌هاست که جلد دوم این رمان را هم تألیف کرده‌ام ولی هنوز به بازار عرضه نشده است.

غزل‌های تازه

فاضل نظری؛ شاعر

«نادستوری» مجموعه‌ای از اشعار من مشتمل بر ۵۰ غزل است که انتشارات سوره مهر همانند کتاب‌های قبلی‌ام طی ماه‌های نه چندان دور آن را روانه بازار خواهد کرد. این اشعار که حال و هوایی مشابه با مجموعه‌های گذشته‌ام را دارد، به مضامین مختلف آیینی، اخلاقی، مذهبی و تغزل می‌پردازد. البته تفاوت این مجموعه با کارهای قبلی‌ام، پرداختن به معنای وسیع‌تر و حرف‌های تازه‌تر است.

در عین حال مجموعه نثری را در دست کار دارم که به احتمال قوی عنوان «بزرگراه» را روی جلد خواهد داشت، البته هنوز بخشی از نگارش این کتاب باقی مانده است که فکر می‌کنم در آینده‌ای نه چندان دور به بازار عرضه شود.

آینه‌های روبه‌رو

دکتر محمدرضا سنکری؛ شاعر و پژوهشگر

«آینه‌های روبه‌رو» عنوان کتابی است که مجموعه‌ای از نثرهای مرا در برمی‌گیرد و به احتمال قوی از سوی انتشارات «تکا» در آینده‌ای بسیار نزدیک روانه بازار خواهد شد. این مجموعه که حجمی بیش از ۱۵۰ صفحه را دربر خواهد گرفت عمدتاً به متون عاشورایی و تا حدی ادبیات آیینی چند سال گذشته من برمی‌گردد که در قالب طرح صد کتاب، صد نویسنده منتشر می‌شود.

در عین حال یک اثر پژوهشی را در دست کار دارم که بیش از دو سال از وقت مرا به خود اختصاص داده است و فکر می‌کنم تا چند ماه دیگر نگارش آن را به پایان برسانم. این مجموعه که هنوز عنوانی برای آن انتخاب نکرده‌ام حجمی بیش از ۷۰۰ صفحه را دربر خواهد گرفت و به عنوان دوره‌ای کامل از تاریخ کربلا محسوب می‌شود که فکر می‌کنم پس از انتشار از حیث پژوهش در واقعه کربلا در نوع خود بی‌نظیر باشد و دستمایه مناسبی برای پژوهشگرانی خواهد بود که علاقه‌مند به تحقیق درباره واقعه عاشورا هستند.

شهرنشینی در سواحل ایران

دکتر محمدتقی رهنمایی؛ علم پژوه

این روزها کتابی در دست نگارش دارم که عنوان «مقایسه تطبیقی شهرنشینی در استان‌های ساحلی شمال و جنوب ایران» را روی جلد خواهد داشت و فکر می‌کنم در آینده‌ای نزدیک تألیف آن را به پایان برسانم. این کتاب که کاری مشترک با دکتر پروانه شاه‌حسینی است، حجمی حدود ۲۵۰ صفحه را در برمی‌گیرد و از سوی انتشارات سمت به بازار عرضه خواهد شد. کتاب حاضر مشتمل بر شش فصل است که در فصل اول به مفاهیم و تعاریف شهر و شهرنشینی پرداخته شده که البته این کتاب نمونه‌ای مقایسه‌ای بین استان‌های مازندران و

هرمزگان به عنوان دو استان ساحلی با آب و هوایی متفاوت است. در فصل مذکور تعاریف شهرنشینی از دیدگاه اجتماعی و فلسفی نیز با تعریف جغرافیایی مورد مقایسه قرار می‌گیرد. فصل دوم، تاریخچه شهر و شهرنشینی و عوامل موثر بر شهرنشینی در ایران را مورد بررسی قرار می‌دهد. در فصل سوم و چهارم به ترتیب مشخصات محیطی و جغرافیایی مازندران و هرمزگان و روند تکوین شهرنشینی در استان‌های ذکر شده مورد مقایسه قرار گرفته است. در این میان نقش عوامل محیطی و چگونگی پیدایش و تحول شهرنشینی در ایران، موضوع فصل پنجم را به خود اختصاص

فاضل نظری

محمدعلی سجادی

می‌دهد و در فصل ششم نیز از مباحث ذکر شده نتیجه‌گیری نهایی می‌شود.

مجموعه حاضر به گمانم می‌تواند کتابی مفید برای دانشجویان رشته جغرافیا در گرایش‌های محیطی و انسانی باشد. در عین حال طرح پژوهشی راز سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برعهده گرفته‌ام که به بررسی نقش علوم انسانی در توسعه منطقه‌ای می‌پردازد، مبنی بر این که با تشکیل دانشگاه تهران فعالیت‌های زیادی در محیط پیرامونی این دانشگاه در قالب صنف‌های مختلف کتابفروشی، تایپ، انتشارات، وسایل آزمایشگاهی و ... ایجاد شد و به نوعی دانشگاه تهران نقش موثری در توسعه منطقه پیرامون خود داشته، اما چرا سایر دانشگاه‌های بزرگ کشور زمینه چنین توسعه‌ای را فراهم نیاورده‌اند این پروژه تحقیقاتی که فکر می‌کنم تا ماه‌های آینده به پایان برسد در قالب کتابی با عنوان «نقش علوم انسانی در توسعه منطقه‌ای» از سوی وزارت علوم به بازار عرضه می‌شود.

صد سال هنر مدرن

دکتر مصطفی کوردزی؛ پژوهشگر هنر

کتابی که در آینده‌ای نزدیک ترجمه آن را به پایان خواهم رساند، عنوان «یکصد سال هنر مدرن» را روی جلد خواهد داشت و در حال حاضر مشغول اضافه کردن بی‌نهایت‌های این کتاب هستم. این کتاب به احتمال قوی از سوی انتشارات دانشگاه تهران یا فرهنگستان هنر روانه بازار خواهد شد.

مبانی هنر مدرن، چگونگی بروز و ظهور گرایش‌های مختلف مدرنیسم در هنر غرب، جایگاه اجتماعی هنر مدرن و ... از موضوعات مورد بررسی در این کتاب است. از آنجا که رویکرد متن و نویسنده در کتاب بیشتر با نوعی ابهام پرسشگرانه و نقادانه همراه است، طوری که موضوعات کتاب در مخاطب در خصوص مبانی و گونه‌های مختلف هنر مدرن به ویژه هنرهای تجسمی و به طور اخص نقاشی ایجاد پرسش و تردید خواهد کرد. در عین حال خواهد داشت که به منظور پاسخ به چنین ابهاماتی، گرایش‌ها و مکاتب نوظهور در هنر مدرنیسم نیز مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. فکر می‌کنم این کتاب برای نسل جوان و هنرجوی که پرسش‌های زیادی از هنر مدرن در ذهن دارند، منبعی مناسب و مفید باشد.

ترجمه دیگری که عنوان «نقاشان انقلاب» را بر جلد دارد نیز به احتمال قوی از سوی انتشارات فرهنگستان هنر به بازار عرضه خواهد شد. این کتاب به پدیده نقاشی انقلابی و اجتماعی مکزیک همراه با تحلیل و بررسی مصداق‌های نقاشی در این کشور و معرفی هنرمندان پیشرو این کشور در عرصه نقاشی می‌پردازد.

«خیال شرقی» عنوان کتابی دیگر در عرصه پژوهش هنرهای تجسمی است که مجلد چهارم آن به همت جمعی از هنرمندان این عرصه از سوی فرهنگستان هنر به بازار عرضه می‌شود. این مجلد که بیشتر به صورت فصلنامه تخصصی خواهد بود مشتمل بر مجموعه‌ای از نقدها، گفت‌وگوها و مقالات هنرمندان با موضوع هنرهای تجسمی در عرصه انقلاب است.

در عین حال به خاطر علاقه شخصی به ادبیات فرانسه در حال ترجمه کتابی با عنوان «ادبیات قرن بیستم فرانسه» هستم که به بررسی مکاتب گوناگون و مصادیق در ادبیات معاصر فرانسه و معرفی جمعی از نویسندگان فرانسوی در قرن بیستم می‌پردازد. البته تاکنون ناشی برای انتشار این کتاب انتخاب نکرده‌ام.